

Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentoinnin apuväline eikä sillä ole oikeudellista vaikutusta. Unionin toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä. Säädösten todistusvoimaiset versiot on johdanto-osineen julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja ne ovat saatavana EUR-Lexissä. Näihin virallisiin teksteihin pääsee suoraan tästä asiakirjasta siihen upotettujen linkkien kautta.

- **B** ► **C1** EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EY) N:O 883/2004,
annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004,
sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta
(ETA:n ja Sveitsin kannalta merkityksellinen teksti) ◀
(EUVL L 166, 30.4.2004, s. 1)

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

		virallinen lehti		
		N:o	sivu	päivämäärä
► <u>M1</u>	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 988/2009, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009	L 284	43	30.10.2009
► <u>M2</u>	Komission asetus (EU) N:o 1244/2010, annettu 9 päivänä joulukuuta 2010	L 338	35	22.12.2010
► <u>M3</u>	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 465/2012, annettu 22 päivänä toukokuuta 2012	L 149	4	8.6.2012
► <u>M4</u>	Komission asetus (EU) N:o 1224/2012, annettu 18 päivänä joulukuuta 2012	L 349	45	19.12.2012
► <u>M5</u>	Neuvoston asetus (EU) N:o 517/2013, annettu 13 päivänä toukokuuta 2013	L 158	1	10.6.2013
► <u>M6</u>	Komission asetus (EU) N:o 1372/2013, annettu 19 päivänä joulukuuta 2013	L 346	27	20.12.2013
► <u>M7</u>	sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla komission asetuksella (EU) N:o 1368/2014, annettu 17 päivänä joulukuuta 2014	L 366	15	20.12.2014
► <u>M8</u>	Komission asetus (EU) 2017/492, annettu 21 päivänä maaliskuuta 2017	L 76	13	22.3.2017
► <u>M9</u>	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1149, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019	L 186	21	11.7.2019

Oikaistu:

- **C1** Oikaisu, EUVL L 200, 7.6.2004, s. 1 (883/2004)

▼B▼C1

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EY)
N:O 883/2004,

annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004,
sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta
(ETA:n ja Sveitsin kannalta merkityksellinen teksti)

I OSASTO

YLEISET SÄÄNNÖKSET

*1 artikla***Määritelmät**

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- a) 'palkkatyöllä' toimintaa tai vastaavaa tilannetta, jota pidetään palkkatyönä sen jäsenvaltion sosiaaliturvalainsäädännössä, jossa tätä toimintaa harjoitetaan tai vastaava tilanne vallitsee;
- b) 'itsenäisellä ammatinharjoittamisella' toimintaa tai vastaavaa tilannetta, jota pidetään itsenäisenä ammatinharjoittamisena sen jäsenvaltion sosiaaliturvalainsäädännössä, jossa tätä toimintaa harjoitetaan tai vastaava tilanne vallitsee;
- c) 'vakuutetulla' III osaston 1 ja 3 luvuissa tarkoitettujen sosiaaliturvan alojen osalta henkilöä, joka täyttää II osaston nojalla toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännössä asetetut edellytykset oikeuden saamiseksi etuuksiin, ottaen huomioon tämän asetuksen säännökset;
- d) 'virkamiehellä' henkilöä, jonka katsotaan olevan virkamies tai jota kohdellaan virkamiehenä siinä jäsenvaltiossa, johon hänen työntantajanaan toimiva hallinto kuuluu;
- e) 'virkamiesten erityisjärjestelmällä' sosiaaliturvajärjestelmää, joka poikkeaa kyseisen jäsenvaltion yleisestä palkattuihin työntekijöihin sovellettavasta sosiaaliturvajärjestelmästä ja johon kaikki virkamiehet tai tietyt virkamiesten ryhmät suoraan kuuluvat;
- f) 'rajatyöntekijällä' henkilöä, joka toimii palkattuna työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana yhdessä jäsenvaltiossa mutta asuu toisessa jäsenvaltiossa, johon hän palaa pääsääntöisesti päivittäin tai vähintään kerran viikossa;
- g) 'pakolaisella' pakolaisten oikeusasemasta Genevessä 28 päivänä heinäkuuta 1951 allekirjoitetun yleissopimuksen 1 artiklassa tarkoitettua henkilöä;

▼ C1

- h) 'kansalaisuudettomalla henkilöllä' valtiottomien henkilöiden oikeusasemasta New Yorkissa 28 päivänä syyskuuta 1954 allekirjoitetun yleissopimuksen 1 artiklassa tarkoitettua henkilöä;
- i) 'perheenjäsenellä':
- 1) i) henkilöä, joka määritellään tai tunnustetaan perheenjäseneksi tai katsotaan talouteen kuuluvaksi jäseneksi lainsäädännössä, jonka perusteella etuuksia annetaan;
 - ii) sairaus-, äitiys- ja vastaavia isyysetuuksia koskevan III osaston 1 luvun mukaisten luontoisetuuksien osalta henkilöä, joka määritellään tai tunnustetaan perheenjäseneksi tai katsotaan talouteen kuuluvaksi jäseneksi sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa asianomainen asuu;
 - 2) jos 1 alakohdan mukaisesti sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä ei erotella perheenjäseniä muista henkilöistä, joihin kyseistä lainsäädäntöä sovelletaan, perheenjäsenenä pidetään puolisoa, alaikäisiä lapsia sekä täysi-ikäisiä huollettavana olevia lapsia;
 - 3) jos 1 ja 2 alakohdan mukaisesti sovellettavassa lainsäädännössä perheenjäsenenä tai talouteen kuuluvana jäsenenä pidetään ainoastaan vakuutetun tai eläkkeensaajan kanssa samassa taloudessa asuvaa henkilöä, kyseinen ehto katsotaan täytetyksi, jos kyseinen henkilö on pääasiassa vakuutetun tai eläkkeensaajan huollettavana;
- j) 'asuinpaikalla' paikkaa, jossa henkilö vakinaisesti asuu;
- k) 'oleskelulla' tilapäistä asumista;
- l) 'lainsäädännöllä' kunkin jäsenvaltion osalta lakeja, asetuksia, määräyksiä sekä muita täytäntöönpanotoimenpiteitä, jotka liittyvät 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin sosiaaliturvan aloihin.

Käsitteeseen eivät sisälly sopimusmääräykset, paitsi ne, joilla pannaan täytäntöön edellisessä alakohdassa mainituista laeista ja asetuksista johtuva vakuutusvelvoite tai joista on tehty viranomaisen päätös, joka tekee niistä pakollisia tai laajentaa niiden soveltamisalaa, edellyttäen, että kyseinen jäsenvaltio tekee asiasta ilmoituksen, josta annetaan tieto Euroopan parlamentin puhemiehelle ja Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajalle. Ilmoitus julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*;

- m) 'toimivaltaisella viranomaisella' kussakin jäsenvaltiossa ministeriä, ministereitä tai muuta vastaavaa viranomaista, joka on vastuussa sosiaaliturvajärjestelmistä koko kyseisessä jäsenvaltiossa tai osassa sitä;

▼ C1

- n) 'hallintotoimikunnalla' 71 artiklassa tarkoitettua toimikuntaa;

▼ M9

- na) 'Euroopan työviranomaisella' Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2019/1149 ⁽¹⁾ perustettua ja 74 a artiklassa tarkoitettua elintä;

▼ C1

- o) 'täytäntöönpanoasetuksella' 89 artiklassa tarkoitettua asetusta;
- p) 'laitoksella' kussakin jäsenvaltiossa elintä tai viranomaista, joka on vastuussa koko lainsäädännön tai sen osan soveltamisesta;
- q) 'toimivaltaisella laitoksella'
- i) laitosta, jossa asianomainen henkilö on vakuutettu hakiessaan etuutta,

tai

 - ii) laitosta, josta asianomaisella henkilöllä on tai olisi oikeus etuuksiin, jos hän tai hänen yksi tai useampi perheenjäsenensä asuisi siinä jäsenvaltiossa, jossa laitos sijaitsee,

tai

 - iii) laitosta, jonka kyseisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomaisen nimeää,

tai

 - iv) järjestelmässä, jossa on kysymys työnantajan velvoitteista 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin etuuksiin nähden, joko työnantajaa tai asianomaista vakuuttajaa, tai jos sellaista ei ole, kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen nimeämää elintä tai viranomaista;
- r) 'asuinpaikan laitoksella' laitosta, joka on toimivaltainen antamaan etuuksia paikassa, jossa asianomainen henkilö asuu, ja "oleskelupaikan laitoksella" laitosta, joka on toimivaltainen antamaan etuuksia paikassa, jossa asianomainen henkilö oleskelee, tämän laitoksen soveltaman lainsäädännön mukaisesti, tai jos tällaista laitosta ei ole, laitosta, jonka kyseisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomaisen nimeää;
- s) 'toimivaltaisella jäsenvaltiolla' jäsenvaltiota, jossa toimivaltainen laitos sijaitsee;
- t) 'vakuutuskaudella' maksukausia, työskentelykausia tai itsenäisen ammatinharjoittamisen kausia, jotka on määritelty tai tunnustettu vakuutuskausiksi siinä lainsäädännössä, jonka mukaan ne ovat

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1149, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, Euroopan työviranomaisen perustamisesta, asetusten (EY) N:o 883/2004, (EU) N:o 492/2011 ja (EU) 2016/589 muuttamisesta ja päätöksen (EU) 2016/344 kumoamisesta (EUVL L 186, 11.7.2019, s. 21).

▼ C1

täyttyneet tai ne katsotaan täyttyneiksi, ja kaikkia sellaisina käsiteltäviä kausia, jos niiden katsotaan kyseisessä lainsäädännössä vastaavan vakuutuskausia;

- u) ’työskentelykaudella’ ja ’itsenäisen ammatinharjoittamisen kaudella’ kausia, jotka on sellaisiksi määritelty tai tunnustettu siinä lainsäädännössä, jonka mukaan ne ovat täyttyneet, ja kaikkia sellaisina käsiteltäviä kausia, jos niiden katsotaan kyseisen lainsäädännön mukaan vastaavan työskentelykausia tai itsenäisen ammatinharjoittamisen kausia;
- v) ’asumiskaudella’ kausia, jotka on määritelty tai tunnustettu sellaisiksi siinä lainsäädännössä, jonka mukaan ne ovat täyttyneet tai ne katsotaan täyttyneiksi;

▼ M1

v a) ’luontoisetuuksilla’, tarkoitetaan

- i) III osaston 1 lukua (sairausetuudet sekä äitiys- ja vastaavat isyysetuudet) sovellettaessa jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti myönnettäviä luontoisetuuksia, joita on tarkoitus toimittaa tai saattaa saataville tai joilla on tarkoitus maksaa suoraan tai korvata sairaanhoitopalvelujen ja hoitotuotteiden ja lisäpalvelujen kustannukset. Tähän kuuluvat pitkäaikaishoitoon liittyvät luontoisetuudet;
- ii) III osaston 2 lukua (työtapaturmat tai ammattitaudit) sovellettaessa kaikkia edellä i alakohdassa määriteltyjä luontoisetuuksia, jotka liittyvät työtapaturmaan tai ammattitautiin ja joista säädetään jäsenvaltioiden työtapaturma- ja ammattitautijärjestelmissä;

▼ C1

- w) ’eläkkeellä’ tarkoitetaan eläkkeiden lisäksi myös niiden sijasta maksettavia kertasuoritteisia etuuksia ja maksujen palauttamisen muodossa annettavia rahasuorituksia sekä, jollei III osaston säännöksistä muuta johdu, nykyarvoon muuntavia korotuksia tai lisäavustuksia;
- x) ’varhaiseläke-etuudella’: rahaetuksia – työttömyysetuuksia ja varhennettuja vanhuusetuuksia lukuun ottamatta – joita myönnetään tietyistä iästä lähtien työskentelyään vähentäneelle tai sen lopettaneelle tai keskeyttäneelle työntekijälle siihen ikään asti, jolloin hän voi saada vanhuuseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä, ja joiden saaminen ei edellytä toimivaltaisen valtion työvoimaviranomaisten käytettävänä olemista; ’varhennetulla vanhuusetuudella’ tarkoitetaan etuutta, joka maksetaan ennen eläkeoikeuden saamiseksi tavanomaisesti edellytettävän iän saavuttamista ja jota tämän iän saavuttamisen jälkeen joko maksetaan edelleen tai joka korvataan toisella vanhuusetuudella;

▼ **C1**

- y) 'kuolemantapauksen johdosta myönnettävällä avustuksella' kuolemantapauksen yhteydessä maksettavia kertasuorituksia, lukuun ottamatta w alakohdassa tarkoitettuja kertasuoritteisia etuuksia;
- z) 'perhe-etuudella' luontois- tai rahaetuksia, jotka on tarkoitettu korvaamaan perheestä aiheutuvia kustannuksia, lukuun ottamatta liitteessä I mainittuja elatustukia sekä erityisiä synnytys- ja adoptioavustuksia.

*2 artikla***Henkilöllinen soveltamisala**

1. Tätä asetusta sovelletaan sellaisiin jossakin jäsenvaltiossa asuviin jäsenvaltion kansalaisiin, kansalaisuudettomiin henkilöihin ja pakolaisiin, jotka ovat tai ovat olleet yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön alaisia, sekä heidän perheenjäseniinsä ja heidän jälkeensä eläviin.

2. Sitä sovelletaan myös sellaisten henkilöiden jälkeen eläviin, jotka ovat olleet yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön alaisia, kyseisten henkilöiden kansalaisuudesta riippumatta, jos heidän jälkeensä elävät ovat jonkin jäsenvaltion kansalaisia, kansalaisuudettomia henkilöitä tai pakolaisia, jotka asuvat jossakin jäsenvaltiossa.

*3 artikla***Asiallinen soveltamisala**

1. Tätä asetusta sovelletaan kaikkeen seuraavia sosiaaliturvan aloja koskevaan lainsäädäntöön:

- a) sairausetuudet;
- b) äitiysetuudet ja vastaavat isyysetuudet;
- c) työkyvyttömyysetuudet;
- d) vanhuusetuudet;
- e) perhe-eläke-etuudet;
- f) työtapaturma- ja ammattitautietuudet;
- g) kuolemantapauksen johdosta myönnettävät avustukset;
- h) työttömyysetuudet;
- i) varhaiseläke-etuudet;
- j) perhe-etuudet.

2. Jollei liitteen XI säännöksistä muuta johdu, tätä asetusta sovelletaan yleisiin ja erityisiin sosiaaliturvajärjestelmiin riippumatta siitä, ovatko ne maksuihin perustuvia vai maksuihin perustumattomia, sekä työnantajan tai laivanvarustajan velvoitteita koskeviin järjestelmiin.

3. Tätä asetusta sovelletaan myös maksuihin perustumattomiin erityisiin raha-etuuksiin, joista säädetään 70 artiklassa.

4. Tämän asetuksen III osaston säännökset eivät kuitenkaan vaikuta jäsenvaltion säännöksiin laivanvarustajan velvoitteista.

▼ M1

5. Tätä asetusta ei sovelleta
- a) lääkinnälliseen ja sosiaalihuoltoon eikä
- b) sellaisiin etuuksiin, joiden osalta jäsenvaltio ottaa vastuun henkilöihin kohdistuneista vahingoista ja antaa korvauksia, kuten etuuksiin sodan ja sotatoimien tai niiden seurauksien uhreille, rikoksen, salamurhan tai terroritekojen uhreille, jäsenvaltion viranomaisten tehtäviään hoitaessaan aiheuttamien vahinkojen uhreille tai uhreille, joille on aiheutunut vahinkoa poliittisista tai uskonnollisista syistä tai synyperän vuoksi.

▼ C1*4 artikla***Yhdenvertainen kohtelu**

Henkilöillä, joihin tätä asetusta sovelletaan, on samat jäsenvaltion lainsäädännön mukaiset etuudet ja velvollisuudet kuin kyseisen jäsenvaltion kansalaisilla, jollei tässä asetuksessa toisin säädetä.

*5 artikla***Etuuksien, tulojen, tosiseikkojen tai tapahtumien rinnastaminen**

Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, ja erityiset täytäntöönpanosäännökset huomioon ottaen sovelletaan seuraavaa:

- a) jos sosiaaliturvaetuuksien ja muiden tulojen saamisella on toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella tiettyjä oikeusvaikutuksia, tämän lainsäädännön asiaankuuluvia säännöksiä sovelletaan niin ikään, kun kyse on toisen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella saaduista vastaavista etuuksista tai jossakin toisessa jäsenvaltiossa hankituista tuloista;
- b) jos tietyillä seikoilla tai tapahtumilla on toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön nojalla oikeusvaikutuksia, kyseisen jäsenvaltion on otettava huomioon toisten jäsenvaltioiden alueella tapahtuneet samankaltaiset seikat tai tapahtumat ikään kuin ne olisivat tapahtuneet sen alueella.

*6 artikla***Kausien yhteenlaskeminen**

Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, sen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen, jonka lainsäädännön mukaan

- etuuksia koskevan oikeuden saavuttamiseksi, säilyttämiseksi, keston määrittämiseksi tai takaisinsaamiseksi,
 - lainsäädännön soveltamiseksi,
- tai
- pakollisen, valinnaisen jatkuvan tai vapaaehtoisen vakuutuksen piiriin pääsemiseksi tai siitä vapauttamiseksi

edellytetään vakuutuskausien, työskentelykausien, itsenäisen ammatinharjoittamisen kausien tai asumiskausien täyttymistä, on otettava tarpeellisessa määrin huomioon toisten jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaan täytyneet vakuutuskaudet, työskentelykaudet, itsenäisen ammatinharjoittamisen kaudet tai asumiskaudet, ikään kuin nämä kaudet olisivat täytyneet kyseisen laitoksen soveltaman lainsäädännön mukaan.

▼ C1*7 artikla***Asuinpaikkaa koskevien sääntöjen jättäminen huomiotta**

Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön taikka tämän asetuksen nojalla maksettavia rahaetuuksia ei saa pienentää, muuttaa, keskeyttää, peruuttaa tai tuomita menetettäväksi sen vuoksi, että etuudensaaja asuu tai hänen perheenjäsenensä asuvat muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa etuuksien myöntämisestä vastuussa oleva laitos sijaitsee.

*8 artikla***Tämän asetuksen suhde muihin yhteensovittamisvälineisiin**

1. Tämä asetus korvaa jäsenvaltioiden välillä sen soveltamisalalla sovellettavat sosiaaliturvasopimukset. Tiettyjä jäsenvaltioiden jo ennen tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivää tekemien sosiaaliturvasopimusten määräyksiä kuitenkin sovelletaan edelleen, mikäli ne ovat etuudensaajien kannalta edullisempia tai jos ne johtuvat tietyistä historiallisista olosuhteista ja niiden vaikutus on ajallisesti rajoitettu. Jotta näitä määräyksiä voidaan edelleen soveltaa, ne on ilmoitettava liitteessä II. Samalla on mainittava, jos joitakin näistä määräyksistä ei objektiivisista syistä voida ulottaa kaikkiin tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluviin henkilöihin.

2. Kaksi jäsenvaltiota tai useammat jäsenvaltiot voivat tarpeen mukaan tehdä toistensa kanssa sopimuksia, jotka ovat tämän asetuksen periaatteiden ja hengen mukaisia.

▼ M3*9 artikla***Jäsenvaltioiden ilmoitukset tämän asetuksen soveltamisalasta**

1. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava Euroopan komissiolle kirjallisesti 1 artiklan 1 alakohdan mukaisista ilmoituksista, 3 artiklassa tarkoitetuista lainsäädännöstä ja järjestelmistä, 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista tehdyistä sopimuksista, 58 artiklassa tarkoitetuista vähimmäisetuuksista ja 65 a artiklan 1 kohdassa tarkoitettu vakuutusjärjestelmän puuttumisesta sekä aineellisista muutoksista. Ilmoituksissa on annettava päivämäärä, josta lähtien tätä asetusta sovelletaan jäsenvaltioiden ilmoituksissa mainittuihin järjestelmiin.

2. Nämä ilmoitukset on toimitettava Euroopan komissiolle vuosittain, ja ne julkistetaan tarvittavilta osin.

▼ C1*10 artikla***Etuuksien päällekkäisyyden estäminen**

Jollei toisin säädetä, tällä asetuksella ei anneta eikä säilytetä oikeutta useisiin samanlaisiin etuuksiin, jotka perustuvat yhteen ja samaan paikallisen vakuutuksen kauteen.

▼ C1

II OSASTO

SOVELLETTAVAN LAINSÄÄDÄNNÖN MÄÄRITTÄMINEN

*11 artikla***Yleiset säännöt**

1. Henkilöt, joihin tätä asetusta sovelletaan, ovat vain yhden jäsenvaltion lainsäädännön alaisia. Kyseinen lainsäädäntö määritetään tämän osaston mukaisesti.

2. Tämän osaston säännöksiä sovellettaessa palkkatyön tai itsenäisen ammatinharjoittamisen nojalla tai niiden seurauksena rahaetuutta saavien henkilöiden katsotaan harjoittavan tätä työtä tai ammattia. Tätä ei kuitenkaan sovelleta työkyvyttömyys-, vanhuus- tai perhe-eläkkeisiin eikä työtapaturman tai ammattitaudin vuoksi myönnettyihin eläkkeisiin eikä rahana maksettaviin toistaiseksi jatkuvan hoidon kattaviin sairausetuuksiin.

3. Jollei 12–16 artiklasta muuta johdu,

a) henkilö, joka on palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana jossakin jäsenvaltiossa, on kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön alainen;

b) virkamies on sen jäsenvaltion lainsäädännön alainen, johon hänen työnantajanaan toimiva hallinto kuuluu;

c) henkilö, joka saa työttömyysetuuksia 65 artiklan mukaisesti asuinjäsenvaltionsa lainsäädännön nojalla, on kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön alainen;

d) jäsenvaltion asevoimien palvelukseen tai siviilipalvelukseen kutsuttu tai uudelleen kutsuttu henkilö on tämän jäsenvaltion lainsäädännön alainen;

e) muut kuin a–d alakohdassa tarkoitetut henkilöt ovat asuinjäsenvaltionsa lainsäädännön alaisia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän asetuksen muita säännöksiä, joissa heille taataan etuuksia yhden tai useamman muun jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.

4. Jäsenvaltion lipun alla merellä purjehtivalla aluksella yleensä tapahtuvaa palkkatyötä tai itsenäistä ammatinharjoittamista pidetään tätä osastoa sovellettaessa kyseisessä jäsenvaltiossa harjoitettavana toimintana. Kuitenkin jäsenvaltion lipun alla purjehtivalla aluksella työskentelevä henkilö, jonka toiminnasta maksaa korvauksen yritys tai henkilö, jonka kotipaikka tai liiketoimipaikka on toisessa jäsenvaltiossa, on viimeksi mainitun jäsenvaltion lainsäädännön alainen, jos hän asuu tässä valtiossa. Mainittua lainsäädäntöä sovellettaessa työnantajaksi katsotaan korvauksen maksava yritys tai henkilö.

▼ M3

5. Toimintaa lentoliikenteen henkilö- tai rahtipalveluja suorittavana ohjaamomiehistön tai matkustamomiehistön jäsenenä pidetään siinä jäsenvaltiossa harjoitettavana toimintana, jossa asetuksen (ETY) N:o 3922/91 liitteessä III määritelty kotiasema sijaitsee.

▼ C1*12 artikla***Erityisiä sääntöjä**▼ M3

1. Jäsenvaltiossa tavallisesti toimintaansa harjoittavalle työnantajalle tässä jäsenvaltiossa palkkatyötä tekevä henkilö, jonka tämä työnantaja lähettää toiseen jäsenvaltioon tekemään siellä työtä kyseisen työnantajan lukuun, on edelleen ensiksi mainitun jäsenvaltion lainsäädännön alainen, edellyttäen että tämän työskentelyn arvioitu kesto on enintään 24 kuukautta ja että kyseistä henkilöä ei lähetetä korvaamaan toista lähetettyä työntekijää.

▼ C1

2. Jäsenvaltiossa tavallisesti toimiva itsenäinen ammatinharjoittaja, joka lähtee tekemään samankaltaista työtä toiseen jäsenvaltioon, on edelleen ensiksi mainitun jäsenvaltion lainsäädännön alainen, edellyttäen että tämän toiminnan arvioitu kesto on enintään 24 kuukautta.

*13 artikla***Työskentely kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa**▼ M3

1. Palkkatyötä tavallisesti kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa tekevä henkilö on

- a) asuinjäsenvaltionsa lainsäädännön alainen, jos hän harjoittaa huomattavaa osaa toiminnastaan tässä jäsenvaltiossa, tai
- b) jos hän ei harjoita huomattavaa osaa toiminnastaan asuinjäsenvaltiossaan:
 - i) sen jäsenvaltion lainsäädännön alainen, jossa yrityksen tai työnantajan kotipaikka tai liiketoimintapaikka sijaitsee, jos henkilö on yhden yrityksen tai työnantajan palveluksessa tai
 - ii) sen jäsenvaltion lainsäädännön alainen, jossa yritysten tai työnantajien kotipaikka tai liiketoimintapaikka sijaitsee, jos hän on kahden tai useamman yrityksen tai työnantajan palveluksessa ja näiden kotipaikka tai liiketoimintapaikka sijaitsee ainoastaan yhdessä jäsenvaltiossa; tai
 - iii) sen jäsenvaltion lainsäädännön alainen, jossa yrityksen tai työnantajan kotipaikka tai liiketoimintapaikka sijaitsee ja joka on muu kuin henkilön asuinjäsenvaltio, jos henkilö on kahden tai useamman yrityksen tai työnantajan palveluksessa ja näiden kotipaikka tai liiketoimintapaikka sijaitsee kahdessa jäsenvaltiossa, joista toinen on henkilön asuinjäsenvaltio; tai
 - iv) asuinjäsenvaltionsa lainsäädännön alainen, jos hän on kahden tai useamman yrityksen tai työnantajan palveluksessa ja näistä ainakin kahden kotipaikka tai liiketoimintapaikka sijaitsee eri jäsenvaltioissa, joista kumpikaan tai mikään ei ole henkilön asuinjäsenvaltio.

▼ C1

2. Tavallisesti kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa itsenäisenä ammatinharjoittajana toimiva henkilö on

- a) asuinjäsenvaltionsa lainsäädännön alainen, jos hän harjoittaa huomattavaa osaa toiminnastaan tässä jäsenvaltiossa;

tai

▼ C1

b) sen jäsenvaltion lainsäädännön alainen, jossa sijaitsee hänen toimintansa keskuspaikka, jos hän ei asu jossakin niistä jäsenvaltioista, joissa hän harjoittaa huomattavaa osaa toiminnastaan.

3. Henkilö, joka tavallisesti on palkkatyössä ja itsenäisenä ammatinharjoittajana eri jäsenvaltioissa, on sen jäsenvaltion lainsäädännön alainen, jossa hän on palkkatyössä, tai jos hän on palkkatyössä kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa, 1 kohdan mukaisesti määritettävän lainsäädännön alainen.

4. Jäsenvaltiossa virkamiehenä työskentelevä henkilö, joka on palkkatyössä ja/tai itsenäisenä ammatinharjoittajana yhdessä tai useammassa muussa jäsenvaltiossa, on sen jäsenvaltion lainsäädännön alainen, johon hänen työnantajanaan toimiva hallinto kuuluu.

5. Näiden säännösten mukaisesti määräytyvää lainsäädäntöä sovellettaessa 1–4 kohdassa tarkoitettua henkilöä käsitellään ikään kuin hän työskentelisi palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana vain asianomaisessa jäsenvaltiossa ja saisi kaikki tulonsa asianomaisesta jäsenvaltiosta.

*14 artikla***Vapaaehtoinen vakuutus tai valinnainen jatkuva vakuutus**

1. Edellä 11–13 artiklaa ei sovelleta vapaaehtoiseen vakuutukseen tai valinnaiseen jatkuvaan vakuutukseen, paitsi jos jonkin 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun alan osalta jossakin jäsenvaltiossa on ainoastaan vapaaehtoinen vakuutusjärjestelmä.

2. Jos asianomainen henkilö kuuluu jonkin jäsenvaltion lainsäädännön nojalla pakolliseen vakuutusjärjestelmään kyseisessä jäsenvaltiossa, hän ei voi kuulua toisessa jäsenvaltiossa vapaaehtoiseen vakuutusjärjestelmään tai valinnaiseen jatkuvaan vakuutusjärjestelmään. Kaikissa muissa tapauksissa, joissa tietyllä sosiaaliturvan alalla voi valita useammasta vapaaehtoisesta vakuutusjärjestelmästä tai valinnaisesta jatkuvasta vakuutusjärjestelmästä, asianomainen henkilö hyväksytään ainoastaan valitsemaansa järjestelmään.

3. Kun on kyse työkyvyttömyys-, vanhuus- ja perhe-eläke-etuuksista, asianomainen henkilö voi kuitenkin liittyä jäsenvaltion vapaaehtoiseen tai valinnaiseen jatkuvaan vakuutusjärjestelmään myös silloin, kun hän on pakollisesti toisen jäsenvaltion lainsäädännön alainen, edellyttäen että hän on aiemmin uransa aikana ollut ensiksi mainitun jäsenvaltion lainsäädännön alainen palkkatyön tai itsenäisen ammatinharjoittamisen perusteella tai sen seurauksena ja jos ensiksi mainitun jäsenvaltion lainsäädännössä nimenomaisesti tai epäsuorasti hyväksytään tällainen päällekkäisyys.

▼ M1

4. Jos jäsenvaltion lainsäädännössä oikeus vapaaehtoiseen vakuutukseen tai valinnaiseen jatkuvaan vakuutukseen edellyttää asumista kyseisessä jäsenvaltiossa tai aiempaa toimimista palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana, 5 artiklan b alakohtaa sovelletaan vain henkilöihin, joihin joskus aiemmin on sovellettu kyseisen jäsenvaltion lainsäädäntöä palkkatyön tai itsenäisen ammatinharjoittamisen perusteella.

▼ C1

15 artikla

Euroopan yhteisöjen ► M1 sopimussuhteiset toimihenkilöt ◀

Euroopan yhteisöjen ► M1 sopimussuhteiset toimihenkilöt ◀ voivat valita, sovelletaanko sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jossa he työskentelevät, sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jonka alaisia he viimeksi ovat olleet, vai sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jonka kansalaisia he ovat, jos kyseessä ovat muut kuin tällaisiin toimihenkilöihin sovellettavan järjestelmän mukaisiin perheavustuksiin liittyvät säännökset. Tämä valintaoikeus, jota voidaan käyttää vain kerran, tulee voimaan työsuhteen alkamispäivänä.

16 artikla

Poikkeukset 11–15 artiklaan

1. Kaksi jäsenvaltiota tai useampi jäsenvaltio, näiden jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset tai näiden viranomaisten nimeämät elimet voivat yhteisellä sopimuksella myöntää poikkeuksia 11–15 artiklasta tiettyjen henkilöiden tai henkilöryhmien eduksi.

2. Henkilöön, joka saa eläkettä tai eläkkeitä yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön mukaan ja joka asuu toisessa jäsenvaltiossa, voidaan hänen pyynnöstään olla soveltamatta viimeksi mainitun jäsenvaltion lainsäädäntöä, edellyttäen että hän ei ole tämän lainsäädännön alainen palkkatyön tai itsenäisen ammatinharjoittamisen vuoksi.

III OSASTO

ERI ETUUSRYHMIÄ KOSKEVAT ERITYISSÄÄNNÖKSET

1 LUKU

Sairausetuudet sekä äitiys- ja vastaavat isyysetuudet

1 j a k s o

Vakuutetut ja heidän perheenjäsenensä lukuun ottamatta eläkkeensaajia ja heidän perheenjäseniään

17 artikla

Asuminen muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa

Vakuutettu tai hänen perheenjäsenensä, jotka asuvat muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa, saavat asuinjäsenvaltiossaan luontoisetuuksia, jotka asuinpaikan laitos myöntää toimivaltaisen laitoksen puolesta soveltamansa lainsäädännön mukaisesti, ikään kuin he olisivat vakuutettuja kyseisen lainsäädännön mukaisesti.

▼ C1*18 artikla***Oleskelu toimivaltaisessa jäsenvaltiossa, kun asuinpaikka on toisessa jäsenvaltiossa – rajatyöntekijöiden perheenjäseniä koskevat erityissäännöt**

1. Ellei 2 kohdassa toisin säädetä, 17 artiklassa tarkoitettu vakuutettu ja hänen perheenjäsenensä ovat oikeutettuja luontoisuuksiin myös oleskellessaan toimivaltaisessa jäsenvaltiossa. Toimivaltainen laitos myöntää luontoisuuudet omalla kustannuksellaan ja soveltamansa lainsäädännön mukaisesti, ikään kuin asianomaiset henkilöt asuisivat tässä jäsenvaltiossa.

▼ M1

2. Rajatyöntekijän perheenjäsenet ovat oikeutettuja luontoisuuksiin oleskellessaan toimivaltaisessa jäsenvaltiossa.

Jos toimivaltainen jäsenvaltio sisältyy liitteen III luetteloon, rajatyöntekijän perheenjäsenet, jotka asuvat samassa jäsenvaltiossa kuin rajatyöntekijä, ovat kuitenkin oikeutettuja luontoisuuksiin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa ainoastaan 19 artiklan 1 kohdassa säädetyin ehdoin.

▼ C1*19 artikla***Oleskelu toimivaltaisen jäsenvaltion ulkopuolella**

1. Jollei 2 kohdassa toisin säädetä, vakuutetulla tai hänen perheenjäsenillään, jotka oleskelevat muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa, on oikeus niihin luontoisuuksiin, jotka tulevat lääketieteellisistä syistä välttämättömiksi oleskelun aikana ottaen huomioon etuuksien luonne ja oleskelun arvioitu kesto. Nämä etuudet antaa toimivaltaisen laitoksen puolesta oleskelupaikan laitos soveltamansa lainsäädännön mukaisesti, ikään kuin asianomaiset henkilöt olisivat vakuutettuja kyseisen lainsäädännön mukaisesti.

2. Hallintotoimikunta laatii luettelon luontoisuuksista, joiden antaminen toisessa jäsenvaltiossa oleskelun aikana edellyttää käytännön syistä, että asiasta on tehty ennakolta sopimus asianomaisen henkilön ja hoidon antavan laitoksen välillä.

*20 artikla***Matkustaminen tarkoituksena saada luontoisuuksia – Lupa saada asianmukaista hoitoa asuinjäsenvaltion ulkopuolella**

1. Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, on vakuutetun, joka matkustaa toiseen jäsenvaltioon tarkoituksenaan saada siellä oleskelunsa aikana luontoisuuksia, haettava siihen lupa toimivaltaiselta laitokselta.

▼ C1

2. Vakuutettu, joka on saanut toimivaltaiselta laitokselta luvan mennä toiseen jäsenvaltioon saadakseen tilansa edellyttämää hoitoa, on oikeutettu luontoisetuuksiin, jotka oleskelupaikan laitos myöntää toimivaltaisen laitoksen puolesta ja soveltamansa lainsäädännön mukaisesti, ikään kuin asianomainen olisi vakuutettu kyseisen lainsäädännön mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos kyseinen hoito kuuluu asianomaisen henkilön asuinjäsenvaltion lainsäädännössä säädettyihin etuuksiin ja jos asianomaiselle henkilölle ei voida antaa tällaista hoitoa lääketieteellisesti perustellun ajan kuluessa, ottaen huomioon asianomaisen senhetkinen terveydentila ja sairauden todennäköinen kulku.

3. Edellä 1 ja 2 kohtaa sovelletaan *mutatis mutandis* vakuutetun perheenjäseniin.

4. Jos vakuutetun perheenjäsenet asuvat muussa jäsenvaltiossa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa vakuutettu asuu, ja ensin mainittu jäsenvaltio on valinnut kiinteämääräisen korvaustavan, 2 kohdassa tarkoitettujen luontoisetuuksien kustannukset jäävät perheenjäsenten asuinpaikan laitoksen maksettaviksi. Tässä tapauksessa 1 kohtaa sovellettaessa toimivaltaisena laitoksena pidetään perheenjäsenten asuinpaikan laitosta.

*21 artikla***Rahaetuudet**

1. Vakuutettu ja hänen perheenjäsenensä, jotka asuvat tai oleskelevat muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa, ovat oikeutettuja rahaetuuksiin, jotka toimivaltainen laitos antaa soveltamansa lainsäädännön mukaisesti. Toimivaltaisen laitoksen ja asuin- tai oleskelupaikan laitoksen välisen sopimuksen mukaisesti tällaiset etuudet voi kuitenkin myöntää asuin- tai oleskelupaikan laitos toimivaltaisen laitoksen kustannuksella toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.

2. Jäsenvaltion, jonka lainsäädännön mukaan rahaetuudet on laskettava keskimääräisten tulojen tai keskimääräisen vakuutusmaksuperustan perusteella, toimivaltainen laitos määrittää nämä keskimääräiset tulot tai tämän keskimääräisen vakuutusmaksuperustan yksinomaisesti sanotun lainsäädännön mukaan täyttyneiden kausien aikana maksetuiksi todettujen tulojen tai sovellettujen maksuperustojen perusteella.

3. Jäsenvaltion, jonka lainsäädännön mukaan rahaetuudet on laskettava vakiotulojen perusteella, toimivaltainen laitos ottaa huomioon yksinomaan vakiotulot tai, kun se on aiheellista, keskimääräiset vakiotulot sanotun lainsäädännön mukaisesti täyttyneiltä kausilta.

▼ **C1**

4. Edellä 2 ja 3 kohtaa sovelletaan *mutatis mutandis* silloin, kun toimivaltaisen laitoksen soveltamassa lainsäädännössä määrätään tietystä viitekaudesta, joka kyseisessä tapauksessa vastaa täysin tai osittain niitä kausia, jotka ovat täyttyneet asianomaisen osalta yhden tai useamman muun jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.

*22 artikla***Eläkkeenhakijat**

1. Vakuutettu, joka eläkehakemuksen esittäessään tai hakemuksen käsittelyn aikana menettää oikeuden luontoisetuuksiin sen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella, joka oli viimeksi toimivaltainen, on edelleen oikeutettu luontoisetuuksiin asuinjäsenvaltionsa lainsäädännön perusteella, jos eläkkeenhakija täyttää 2 kohdassa tarkoitetun jäsenvaltion lainsäädännön edellytykset vakuutuksen saamiseksi. Myös eläkkeenhakijan perheenjäsenillä on oikeus luontoisetuuksiin asuinjäsenvaltiossa.

2. Luontoisetuuksien kustannuksista vastaa sen jäsenvaltion laitos, josta 23–25 artiklan mukaisesti tulisi toimivaltainen eläkettä myönnettäessä.

2 j a k s o

Eläkkeensaajat ja heidän perheenjäsenensä*23 artikla***Oikeus luontoisetuuksiin asuinjäsenvaltion lainsäädännön perusteella**

Henkilö, joka saa eläkettä tai eläkkeitä kahden tai useamman jäsenvaltion, joista yksi on hänen asuinjäsenvaltionsa, lainsäädännön nojalla ja jolla on oikeus luontoisetuuksiin kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, saa, samoin kuin hänen perheenjäsenensä, luontoisetuudet asuinpaikan laitokselta ja kyseisen laitoksen kustannuksella ikään kuin hän olisi eläkkeensaaja, jolle eläkettä maksettaisiin yksinomaan kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön nojalla.

*24 artikla***Oikeutta luontoisetuuksiin ei ole asuinjäsenvaltion lainsäädännön perusteella**

1. Henkilö, joka saa eläkettä tai eläkkeitä yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön nojalla ja jolla ei ole oikeutta luontoisetuuksiin asuinjäsenvaltionsa lainsäädännön nojalla, saa kuitenkin omalta osaltaan ja perheenjäseniensä osalta tällaiset etuudet siltä osin kuin hänellä olisi ollut niihin oikeus sen jäsenvaltion tai vähintään yhden sellaisen jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, joka olisi toimivaltainen hänen eläkkeidensä osalta, jos hän asuisi kyseisessä jäsenvaltiossa. Luontoisetuudet myöntää 2 kohdassa tarkoitetun laitoksen kustannuksella asuinpaikan laitos, ikään kuin asianomainen olisi oikeutettu eläkkeeseen ja luontoisetuuksiin kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön nojalla.

▼ **C1**

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa määritetään luontoisetuusten kustannuksista vastaava laitos seuraavien sääntöjen mukaisesti:

- a) jos eläkkeensaajalla on oikeus luontoisetuuksiin vain yhden jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, kyseisen jäsenvaltion toimivaltainen laitos vastaa kustannuksista;
- b) jos eläkkeensaajalla on oikeus luontoisetuuksiin kahden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, kustannuksista vastaa sen jäsenvaltion toimivaltainen laitos, jonka lainsäädännön alaisuuteen asianomainen on kuulunut pisimpään; jos tämän säännön soveltamisesta seuraisi, että etuuksien kustannuksista vastaisi useampi laitos, kustannuksista vastaa sitä lainsäädäntöä soveltava laitos, jonka alaisuuteen eläkkeensaaja viimeksi kuului.

25 artikla

Yhden tai useamman muun jäsenvaltion kuin asuinjäsenvaltion lainsäädäntöön perustuva eläke, kun oikeus luontoisetuuksiin on olemassa asuinjäsenvaltiossa

Jos henkilö, joka saa eläkettä tai eläkkeitä yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, asuu sellaisessa jäsenvaltiossa, jonka lainsäädännön mukaan oikeus saada luontoisetuuksia ei edellytä vakuutusta tai toimimista palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana, ja jos asianomainen ei saa eläkettä kyseiseltä jäsenvaltiolta, asianomaiselle ja tämän perheenjäsenille myönnettävien luontoisetuuksien kustannuksista vastaa 24 artiklan 2 kohdan mukaisesti määritetty laitos jossakin hänen eläkkeidensä osalta toimivaltaisista jäsenvaltioista siltä osin kuin mainitulla eläkkeensaajalla ja hänen perheenjäsenillään olisi oikeus tällaisiin etuuksiin, jos he asuisivat kyseisessä jäsenvaltiossa.

26 artikla

Perheenjäsenien asuminen muussa jäsenvaltiossa kuin eläkkeensaajan asuinjäsenvaltiossa

Jos sellaisen henkilön perheenjäsenet, joka saa eläkettä tai eläkkeitä yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, asuvat muussa jäsenvaltiossa kuin missä eläkkeensaaja asuu, heillä on oikeus luontoisetuuksiin asuinpaikkansa laitoksesta sen soveltaman lainsäädännön mukaisesti, mikäli eläkkeensaajalla on oikeus luontoisetuuksiin jonkin jäsenvaltion lainsäädännön nojalla. Kustannuksista vastaa toimivaltainen laitos, joka on vastuussa eläkkeensaajalle hänen asuinjäsenvaltiossaan myönnettyjen luontoisetuuksien kustannuksista.

27 artikla

Eläkkeensaajan tai hänen perheenjäsentensä oleskelu muussa jäsenvaltiossa kuin asuinjäsenvaltiossaan — oleskelu toimivaltaisessa jäsenvaltiossa — lupa välttämättömään hoitoon asuinjäsenvaltion ulkopuolella

1. Edellä 19 artiklaa sovelletaan *mutatis mutandis* henkilöön, joka saa eläkettä tai eläkkeitä yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön nojalla ja jolla on oikeus luontoisetuuksiin jonkin hänelle eläkettä

▼ C1

myöntävän jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, tai asianomaisen perheenjäseniin heidän oleskellessaan muussa kuin asuinjäsenvaltiossaan.

2. Edellä 18 artiklan 1 kohtaa sovelletaan *mutatis mutandis* 1 kohdassa mainittuihin henkilöihin, kun he oleskelevat jäsenvaltiossa, jossa eläkkeensaajalle tämän asuinjäsenvaltiossa myönnettyjen luontoisetuuksien kustannuksista vastaava toimivaltainen laitos sijaitsee, ja mainittu jäsenvaltio on valinnut tämän vaihtoehdon ja on liitteen IV luettelossa.

3. Edellä 20 artiklaa sovelletaan *mutatis mutandis* eläkkeensaajaan ja/tai hänen perheenjäseniinsä, jotka oleskelevat muussa jäsenvaltiossa kuin asuinjäsenvaltiossaan saadakseen siellä tilansa edellyttämää hoitoa.

4. Jollei 5 kohdassa toisin säädetä, 1–3 kohdassa tarkoitettujen luontoisetuuksien kustannuksista vastaa toimivaltainen laitos, joka on vastuussa eläkkeensaajalle hänen asuinjäsenvaltiossaan myönnettyjen luontoisetuuksien kustannuksista.

5. Edellä 3 kohdassa tarkoitettujen luontoisetuuksien kustannuksista vastaa eläkkeensaajan tai hänen perheenjäsentensä asuinpaikan laitos, jos nämä henkilöt asuvat jäsenvaltiossa, joka on valinnut kiinteämääräisen korvaustavan. Näissä tapauksissa 3 kohtaa sovellettaessa toimivaltaisena laitoksena pidetään eläkkeensaajan tai hänen perheenjäsentensä asuinpaikan laitosta.

28 artikla

Eläkkeellä olevia rajatyöntekijöitä koskevat erityissäännöt**▼ M1**

1. Iän tai työkyvyttömyyden vuoksi eläkkeelle jääneellä rajatyöntekijällä on sairastuessaan oikeus edelleen saada luontoisetuksia siinä jäsenvaltiossa, jossa hän on viimeksi toiminut palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana, jos kyseessä on mainitussa jäsenvaltiossa aloitetun hoidon jatkaminen. ”Hoidon jatkamisella” tarkoitetaan sairauden tutkimisen, diagnosoimisen ja hoidon jatkamista koko sen keston ajan.

Ensimmäistä alakohtaa sovelletaan tarvittavin muutoksin entisen rajatyöntekijän perheenjäseniin, paitsi jos jäsenvaltio, jossa rajatyöntekijä viimeksi harjoitti toimintaansa, on mainittu liitteessä III olevassa luettelossa.

▼ **C1**

2. Eläkkeensaajalla, joka on vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen tosiasiallista alkamisajankohtaa edeltävinä viitenä vuotena toiminut vähintään kaksi vuotta palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana rajatyöntekijänä, on oikeus saada luontoisetuksia siinä jäsenvaltiossa, jossa hän toimi rajatyöntekijänä, jos sekä tämä jäsenvaltio että se jäsenvaltio, jossa eläkkeensaajalle hänen asuinjäsenvaltiossaan myönnettyjen luontoisetuksien kustannuksista vastuussa oleva toimivaltainen laitos sijaitsee, ovat valinneet tämän vaihtoehdon ja ovat molemmat liitteen V luettelossa.

3. Edellä 2 kohtaa sovelletaan *mutatis mutandis* entisen rajatyöntekijän perheenjäseniin tai hänen jälkeensä eläviin, jos heillä oli oikeus luontoisetuksiin 18 artiklan 2 kohdan mukaisesti tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen ajanjaksojen aikana, vaikka rajatyöntekijä olisi kuollut ennen eläkkeelle jäämistään, edellyttäen että hän oli toiminut palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana rajatyöntekijänä vähintään kaksi vuotta kuolemaansa edeltävien viiden vuoden aikana.

4. Edellä 2 ja 3 kohtaa sovelletaan siihen asti, kunnes asianomaisesta tulee jonkin jäsenvaltion lainsäädännön alainen palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana toimimisen perusteella.

5. Edellä 1–3 kohdassa tarkoitettujen luontoisetuksien kustannuksista vastaa toimivaltainen laitos, joka on vastuussa eläkkeensaajalle tai hänen jälkeensä eläville heidän asuinjäsenvaltiossaan myönnettyjen luontoisetuksien kustannuksista.

29 artikla

Eläkkeensaajien rahaetuudet

1. Sen jäsenvaltion toimivaltainen laitos, jossa eläkkeensaajalle hänen asuinjäsenvaltiossaan myönnettyjen luontoisetuksien kustannuksista vastuussa oleva toimivaltainen laitos sijaitsee, maksaa rahaetuudet henkilölle, joka saa yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön perusteella eläkettä tai eläkkeitä. Edellä 21 artiklaa sovelletaan *mutatis mutandis*.

2. Edellä 1 kohtaa sovelletaan myös eläkkeensaajan perheenjäseniin.

30 artikla

Eläkkeensaajien maksut

1. Se jäsenvaltion laitos, jonka on soveltamansa lainsäädännön mukaan pidätettävä maksuja sairausetuksien sekä äitiys- ja vastaavien isyysetuuksien kattamiseksi, voi vaatia ja periä nämä soveltamansa lainsäädännön mukaisesti laskemansa maksut vain, mikäli 23–26 artiklan nojalla suoritettavien etuuksien kustannuksista vastaa mainitun jäsenvaltion laitos.

▼ C1

2. Kun 25 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa sairausetuuksien sekä äitiys- ja vastaavien isyysetuuksien saaminen edellyttää eläkkeensaajan asuinjäsenvaltion lainsäädännön perusteella sosiaalivakuutusmaksujen tai vastaavien maksujen maksamista, kyseisiä maksuja ei voida periä asumisen perusteella.

3 j a k s o

Yhteiset säännökset*31 artikla***Yleinen säännös**

Edellä 23–30 artiklaa ei sovelleta eläkkeensaajaan tai hänen perheenjäseniinsä, joilla on oikeus etuuksiin jonkin jäsenvaltion lainsäädännön nojalla palkkatyön tai itsenäisen ammatinharjoittamisen perusteella. Tällaisessa tapauksessa asianomaiseen henkilöön sovelletaan tätä lukua sovellettaessa 17–21 artiklaa.

*32 artikla***Luontoisetuuksia koskevien oikeuksien ensisijaisuus – erityissääntö perheenjäsenten oikeudesta etuuksiin asuinjäsenvaltiossa**

1. Jäsenvaltion lainsäädäntöön tai tähän lukuun perustuva itsenäinen oikeus luontoisetuuksiin on ensisijainen perheenjäsenille maksettavia etuuksia koskeviin johdettuihin oikeuksiin nähden. Johdettu oikeus luontoisetuuksiin on kuitenkin ensisijainen itsenäisiin oikeuksiin nähden, kun itsenäinen oikeus asuinjäsenvaltiossa perustuu suoraan ja yksinomaan siihen, että asianomainen henkilö asuu kyseisessä jäsenvaltiossa.

2. Kun vakuutetun perheenjäsenet asuvat sellaisessa jäsenvaltiossa, jonka lainsäädännön mukaisesti oikeus luontoisetuuksiin ei edellytä vakuutusta tai toimimista palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana, luontoisetuudet myönnetään heidän asuinjäsenvaltionsa toimivaltaisen laitoksen kustannuksella, jos vakuutetun aviopuoliso tai hänen lapsistaan huolehtiva henkilö toimii palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana tässä jäsenvaltiossa tai saa palkkatyöhön tai itsenäiseen ammatinharjoittamiseen perustuvaa eläkettä tästä jäsenvaltiosta.

*33 artikla***Merkittävät luontoisetuudet**

1. Jos jonkin jäsenvaltion laitos on tunnustanut vakuutetun taikka hänen perheenjäsenensä oikeuden proteesiin, merkittävään apuvälineeseen tai muihin merkittäviin luontoisetuuksiin ennen kuin hän tuli vakuutetuksi toisen jäsenvaltion laitoksen soveltaman lainsäädännön perusteella, asianomainen saa nämä etuudet ensiksi mainitun laitoksen kustannuksella, vaikka ne myönnettäisiin sen jälkeen, kun hän on tullut jo vakuutetuksi viimeksi mainitun laitoksen soveltaman lainsäädännön perusteella.

2. Hallintotoimikunta laatii luettelon etuuksista, joita 1 kohta koskee.

▼ **C1***34 artikla***Pitkäaikaishoitoon liittyvien etuuksien päällekkäisyys**

1. Jos henkilöllä, joka saa sellaisia pitkäaikaishoitoon liittyviä rahaetuksia, joita on käsiteltävä sairausetuuksina ja jotka tästä syystä suorittaa 21 tai 29 artiklan nojalla rahaetuuksien osalta toimivaltainen jäsenvaltio, on samalla tämän luvun perusteella samaa tarkoitusta varten oikeus hakea luontoisetuuksia myös jossakin toisessa jäsenvaltiossa olevan asuin- tai oleskelupaikkansa laitokselta ja jos ensin mainitunkin jäsenvaltion laitoksen on 35 artiklan nojalla korvattava näiden etuuksien kustannukset, on sovellettava 10 artiklassa päällekkäisten etuuksien estämisestä annettua yleistä säännöstä, soveltaen ainoastaan seuraavaa rajoitusta: jos kyseinen henkilö vaatii ja saa luontoisetuutta, rahaetuuden määrää pienennetään sitä luontoisetuutta vastaavalla määrällä, jota haetaan tai voitaisiin hakea siltä ensimmäisen jäsenvaltion laitokselta, joka on velvollinen korvaamaan kustannukset.

2. Hallintotoimikunta laatii luettelon raha- ja luontoisetuuksista, joita 1 kohta koskee.

3. Kaksi jäsenvaltiota tai useampi jäsenvaltio taikka niiden toimivaltaiset viranomaiset voivat sopia muista toimenpiteistä tai lisätoimenpiteistä, joiden on oltava vähintään yhtä edullisia kyseisen henkilön kannalta kuin 1 kohdassa esitetyt periaatteet.

*35 artikla***Laitosten väliset korvaukset**

1. Jäsenvaltion laitoksen tämän luvun nojalla toisen jäsenvaltion laitoksen puolesta suorittamat luontoisetuudet korvataan täysimääräisesti.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut korvaukset määritetään ja suoritetaan täytäntöönpanoasetuksessa säädettyjen järjestelyjen mukaisesti joko todellisista kustannuksista esitetyn näytön perusteella tai, jos asianomaisen jäsenvaltion oikeudellisten tai hallinnollisten rakenteiden vuoksi todellisiin kustannuksiin perustuvien korvausten maksaminen ei ole tarkoituksemukaista, kiinteämääräisten summien perusteella.

3. Kaksi jäsenvaltiota tai useampi jäsenvaltio ja niiden toimivaltaiset viranomaiset voivat sopia muista korvaustavoista tai luopua korvauksista jäsenvaltioiden laitosten välillä.

*2 LUKU****Työtaturma- ja ammattitautietuudet****36 artikla***Oikeus luontois- ja rahaetuuksiin**▼ **M1**

1. Edellä 17 artiklaa, 18 artiklan 1 kohtaa, 19 artiklan 1 kohtaa sekä 20 artiklan 1 kohtaa on sovellettava myös työtaturman tai ammattitaudin perusteella maksettaviin etuuksiin, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän artiklan 2 ja 2a kohdan edullisempien säännöksiä soveltamista.

▼ C1

2. Henkilöllä, joka asuu tai oleskelee muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa ja jolle on sattunut työtapaturma tai joka on sairastunut ammattitautiin, on oikeus työtapaturmia ja ammattitauteja koskevan järjestelmän mukaisesti erityisiin luontoisetuuksiin, jotka asuin- tai oleskelupaikan laitos myöntää toimivaltaisen laitoksen puolesta soveltamansa lainsäädännön mukaisesti, ikään kuin asianomainen olisi vakuutettu tämän lainsäädännön mukaisesti.

▼ M3

2 a. Toimivaltainen laitos ei voi kieltäytyä antamasta 20 artiklan 1 kohdassa edellytettyä lupaa henkilölle, joka on joutunut työtapaturman uhriksi tai sairastunut ammattitautiin ja jolla on oikeus etuuksiin toimivaltaisen laitoksen kustannuksella, jos hänen tilansa edellyttämää hoitoa ei voida antaa henkilön asuinjäsenvaltiossa lääketieteellisesti perusteltavissa olevan ajan kuluessa, kun otetaan huomioon hänen senhetkinen terveydentilansa ja sairauden todennäköinen kulku.

▼ C1

3. Myös 21 artiklaa sovelletaan tämän luvun mukaisiin etuuksiin.

*37 artikla***Kuljetuskustannukset**

1. Sellaisen jäsenvaltion toimivaltainen laitos, jonka lainsäädännössä säädetään työtapaturman uhrin tai ammattitautiin sairastuneen henkilön kuljettamisesta joko hänen asuinpaikkaansa tai sairaalaan aiheutuneiden kustannusten korvaamisesta, vastaa tällaisista kustannuksista, jotka aiheutuvat kuljettamisesta vastaavaan paikkaan siinä toisessa jäsenvaltiossa, jossa henkilö asuu, edellyttäen, että tämä laitos antaa ennakolta luvan kuljettamiseen, ottaen asianmukaisesti huomioon syyt, joiden vuoksi se on perusteltua. Jos kyseessä on rajatyöntekijä, tällaista ennakkolupaa ei vaadita.

2. Sellaisen jäsenvaltion toimivaltainen laitos, jonka lainsäädännössä säädetään työtapaturmassa kuolleen henkilön ruumiin kuljettamisesta hautauspaikalle aiheutuneiden kustannusten korvaamisesta, vastaa soveltamansa lainsäädännön mukaisesti tällaisista kustannuksista, jotka aiheutuvat kuljettamisesta vastaavaan paikkaan siinä toisessa jäsenvaltiossa, jossa henkilö asui tapaturman sattuessa.

*38 artikla***Ammattitautietuudet, kun ammattitautia sairastava on ollut alttiina samalle riskille useassa jäsenvaltiossa**

Kun ammattitautiin sairastunut henkilö on harjoittanut kahden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön mukaan luonteeltaan sellaista toimintaa, joka saattaa aiheuttaa tämän taudin, etuudet, joita hän tai hänen jälkeensä elävät voivat hakea, myönnetään yksinomaan viimeisen sellaisen valtion lainsäädännön mukaan, jonka mukaiset edellytykset täyttyvät.

▼ **C1***39 artikla***Ammattitaudin paheneminen**

Jos ammattitautia sairastava henkilö on saanut tai saa etuuksia jäsenvaltion lainsäädännön mukaan ja ammattitauti pahenee, sovelletaan seuraavia sääntöjä:

- a) jos asianomainen henkilö ei ole etuuden saamisen aikana toiminut toisessa jäsenvaltiossa sellaisessa palkkatyössä tai harjoittanut sellaista itsenäistä ammattia, joka saattaa aiheuttaa kyseisen taudin tai pahentaa sitä, ensiksi mainitun jäsenvaltion toimivaltainen laitos vastaa etuuksien kustannuksista soveltamansa lainsäädännön mukaisesti ottaen pahenemisen huomioon;
- b) jos asianomainen henkilö on etuuden saamisen aikana harjoittanut toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan tällaista toimintaa, ensiksi mainitun jäsenvaltion toimivaltainen laitos vastaa etuuksien kustannuksista soveltamansa lainsäädännön mukaisesti ottamatta pahenemista huomioon. Toisen jäsenvaltion toimivaltainen laitos myöntää soveltamansa lainsäädännön mukaisesti asianomaiselle henkilölle lisäksi, jonka määrä vastaa taudin pahenemisen jälkeen maksettavaksi kuuluvan etuuden ja sen etuuden välistä erotusta, joka hänelle olisi ollut maksettava ennen pahenemista, jos kyseessä oleva tauti olisi puhjennut silloin, kun häneen sovellettiin tämän jäsenvaltion lainsäädäntöä;
- c) pienentämistä, keskeyttämistä tai peruuttamista koskevia jäsenvaltion lainsäädännön säännöksiä ei sovelleta etuuden saajaan, joka saa kahden jäsenvaltion laitosten myöntämiä etuuksia b alakohdan mukaisesti.

*40 artikla***Säännöt, joiden mukaan otetaan huomioon tiettyjen lainsäädäntöjen erityispiirteet**

1. Jos jäsenvaltiossa, jossa asianomainen henkilö asuu tai oleskelee, ei ole vakuutusjärjestelmää työtapaturmien tai ammattitautien varalta tai jos vakuutusjärjestelmä on mutta ei ole luontoisetuuksien antamisesta vastuussa olevaa laitosta, nämä etuudet antaa asuin- tai oleskelupaikan laitos, joka on vastuussa luontoisetuuksien antamisesta sairaustapauksissa.

2. Jos toimivaltaisessa jäsenvaltiossa ei ole vakuutusta työtapaturmien tai ammattitautien varalta, tämän luvun luontoisetuuksia koskevia säännöksiä sovelletaan kuitenkin henkilöön, jolla on oikeus sairaus-, äitiys- tai vastaaviin isyysetuuksiin kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella, jos henkilölle sattuu työtapaturma tai hän sairastaa ammattitautia asuessaan tai oleskellessaan toisessa jäsenvaltiossa. Kustannuksista vastaa laitos, joka on toimivaltainen luontoisetuuksien osalta toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella.

3. Edellä 5 artiklaa sovelletaan jäsenvaltion toimivaltaiseen laitokseen sellaisten työtapaturmien ja ammattitautien vastaavuuden osalta, jotka

▼ C1

ovat sattuneet tai jotka on todettu myöhemmin toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, silloin kun arvioidaan henkilön työkyvyttömyysastetta, oikeutta etuuksiin tai etuuksien määrää, edellyttäen että

- a) korvausta ei ole myönnetty sen soveltaman lainsäädännön mukaisesti aiemmin sattuneen tai todetun työtapaturman tai ammattitaudin perusteella;

ja

- b) korvausta ei ole myönnetty myöhemmin sattuneen tai todetun työtapaturman tai ammattitaudin perusteella sen toisen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella, jonka mukaisesti työtapaturma tai ammattitauti on sattunut tai todettu.

*41 artikla***Laitosten väliset korvaukset**

1. Edellä 35 artiklaa sovelletaan myös tämän luvun mukaisiin etuuksiin, ja korvaus suoritetaan todellisten kustannusten mukaan.
2. Kaksi jäsenvaltiota tai useampi jäsenvaltio tai niiden toimivaltaiset viranomaiset voivat sopia muista korvaustavoista tai luopua korvauksista jäsenvaltioiden alaisten laitosten välillä.

*3 LUKU****Kuolemantapauksen johdosta myönnettävät avustukset****42 artikla***Oikeus avustuksiin kuoleman sattuessa tai edunsaajan asuessa muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa**

1. Jos vakuutettu tai hänen perheenjäsenensä kuolee muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa, kuoleman katsotaan tapahtuneen toimivaltaisessa jäsenvaltiossa.
2. Toimivaltainen laitos on velvollinen myöntämään avustukset, jotka sen soveltaman lainsäädännön perusteella on maksettava kuolemantapauksen johdosta, vaikka niihin oikeutettu henkilö asuu muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa.
3. Edellä 1 ja 2 kohtaa sovelletaan myös, kun kuolema aiheutuu työtapaturmasta tai ammattitaudista.

*43 artikla***Etuuksien myöntäminen eläkkeensaajan kuollessa**

1. Jos eläkkeensaaja, jolla oli oikeus eläkkeeseen jonkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaan tai eläkkeisiin kahden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, kuollessaan asui muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jonka laitos oli 24 ja 25 artiklan mukaisesti vastuussa hänelle myönnettyjen luontoisetuuksien kustannuksista, kuolemantapauksen johdosta

▼ C1

tämän laitoksen soveltaman lainsäädännön perusteella myönnettävät avustukset suoritetaan sen omalla kustannuksella, ikään kuin eläkkeensaaja olisi kuolinhetkellään asunut siinä jäsenvaltiossa, jossa kyseinen laitos sijaitsee.

2. Edellä 1 kohtaa sovelletaan *mutatis mutandis* eläkkeensaajan perheenjäseniin.

4 LUKU

Työkyvyttömyysetuudet

44 artikla

Henkilöt, joihin sovelletaan yksinomaan A-tyyppin lainsäädäntöä

1. Tätä lukua sovellettaessa ”A-tyyppin lainsäädännöllä” tarkoitetaan lainsäädäntöä, jonka mukaan työkyvyttömyysetuuksien määrä on riippumaton vakuutus- tai asumiskausien pituudesta ja jonka toimivaltainen jäsenvaltio on nimenomaisesti sisällyttänyt liitteeseen VI, ja ”B-tyyppin lainsäädännöllä” tarkoitetaan kaikkea muuta lainsäädäntöä.

2. Henkilö, joka on ollut peräkkäin tai vuorottain kahden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön alainen ja joka on täyttänyt vakuutus- tai asumiskausia yksinomaan A-tyyppin lainsäädäntöjen mukaan, on oikeutettu etuuksiin yksinomaan sen jäsenvaltion laitoksesta, jonka lainsäädäntöä sovellettiin silloin, kun työkyvyttömyyteen johtanut työhön kykenemättömyys ilmeni, ottaen tarvittaessa huomioon 45 artiklan, ja saa tällaiset etuudet kyseisen lainsäädännön mukaisesti.

3. Henkilö, jolla ei 2 kohdan mukaan ole oikeutta etuuksiin, saa etuudet, joihin hänellä vielä on oikeus toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, tarvittaessa 45 artiklan huomioon ottaen.

4. Jos 2 tai 3 kohdassa tarkoitettussa lainsäädännössä on säännöksiä työkyvyttömyysetuuksien pienentämisestä, keskeyttämisestä tai peruuttamisesta tapauksissa, joissa ne menevät päällekkäin muun tulon tai 53 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen erilaisten etuuksien kanssa, 53 artiklan 3 kohtaa sekä 55 artiklan 3 kohtaa sovelletaan *mutatis mutandis*.

45 artikla

Kausien yhteenlaskemista koskevat erityissäännökset

Sen jäsenvaltion toimivaltainen laitos, jonka lainsäädännön mukaan etuuksia koskevan oikeuden saamiseksi, säilyttämiseksi tai takaisinsaamiseksi edellytetään vakuutus- tai asumiskausien täyttymistä, soveltaa tarvittaessa 51 artiklan 1 kohtaa *mutatis mutandis*.

46 artikla

Henkilöt, joihin sovelletaan joko yksinomaan B-tyyppin lainsäädäntöä tai sekä A- että B-tyyppin lainsäädäntöä

1. Henkilö, joka on ollut peräkkäin tai vuorottain kahden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön alainen, joista ainakin yksi ei ole A-tyyppiä, on oikeutettu etuuksiin 5 luvun mukaisesti, jota sovelletaan *mutatis mutandis* ottaen huomioon 3 kohta.

▼ **C1**

2. Jos asianomaiseen henkilöön on kuitenkin aikaisemmin sovellettu B-tyypin lainsäädäntöä ja hän on työhön kykenemätön, mikä johtaa työkyvyttömyyteen, kun häneen sovelletaan A-tyypin lainsäädäntöä, hän saa etuudet 44 artiklan mukaisesti, edellyttäen että:

— hän täyttää, ottaen tarvittaessa huomioon 45 artiklan, yksinomaan kyseisessä lainsäädännössä tai muissa samaa tyyppiä olevissa lainsäädännöissä asetetut edellytykset ilman, että B-tyypin lainsäädännön mukaan täytyneitä vakuutus- tai asumiskausia otetaan huomioon,

ja

— hän ei esitä vanhuusetuuksia koskevia vaatimuksia, ottaen huomioon 50 artiklan 1 kohta.

3. Jäsenvaltion laitoksen tekemä päätös, joka koskee hakijan työkyvyttömyyden astetta, sitoo toisen asianomaisen jäsenvaltion laitosta edellyttäen, että näiden jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen keskinäinen vastaavuus työkyvyttömyysasteen edellytysten osalta tunnustetaan liitteessä VII.

47 artikla

Työkyvyttömyyden paheneminen

1. Sellaisen työkyvyttömyyden pahentuessa, josta henkilö saa etuuksia yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, sovelletaan seuraavia säännöksiä ottaen työkyvyttömyyden paheneminen huomioon:

- a) etuudet myönnetään 5 luvun mukaisesti, jota sovelletaan *mutatis mutandis*;
- b) jos kuitenkin asianomainen henkilö on ollut kahden tai useamman A-tyypin lainsäädännön alainen eikä etuuden saamisen jälkeen ole ollut toisen jäsenvaltion lainsäädännön alainen, etuus myönnetään hänelle 44 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

2. Jos 1 kohdan mukaan maksettavan etuuden tai maksettavien etuuksien kokonaismäärä on pienempi kuin sen etuuden määrä, jonka asianomainen henkilö sai sen laitoksen kustannuksella, joka aikaisemmin oli maksamisen osalta toimivaltainen, kyseinen laitos maksaa hänelle lisän, joka on suuruudeltaan sanottujen määrien välinen erotus.

3. Jos asianomaisella henkilöllä ei ole oikeutta etuuksiin toisen jäsenvaltion laitoksen kustannuksella, aikaisemmin toimivaltaisen jäsenvaltion toimivaltainen laitos myöntää etuudet soveltamansa lainsäädännön mukaisesti ottaen huomioon työkyvyttömyyden pahenemisen ja tarvittaessa 45 artiklan.

48 artikla

Työkyvyttömyysetuuksien muuntaminen vanhuusetuuksiksi

1. Työkyvyttömyysetuudet muunnetaan tarvittaessa vanhuusetuuksiksi siinä lainsäädännössä tai niissä lainsäädännöissä säädetyin edellytyksin, jonka tai joiden perusteella ne on myönnetty, ja 5 luvun mukaisesti.

2. Jos työkyvyttömyysetuuksia saava henkilö voi 50 artiklan mukaisesti hakea vanhuusetuuksia yhden tai useamman muun jäsenvaltion lainsäädännön perusteella, jäsenvaltion lainsäädännön perusteella työkyvyttömyysetuuksien myöntämisestä vastaava laitos jatkaa sellaisten työkyvyttömyysetuuksien suorittamista hänelle, joihin hänellä on oikeus

▼ **C1**

laitoksen soveltaman lainsäädännön mukaan, kunnes 1 kohta tulee sovellettavaksi tämän laitoksen osalta tai muutoin niin kauan kuin asianomainen henkilö täyttää edellytykset kyseisten etuuksien saamiselle.

3. Jos 44 artiklan mukaisesti jäsenvaltion lainsäädännön nojalla myönnetty työkyvyttömyysetuudet muunnetaan vanhuusetuuksiksi ja asianomainen henkilö ei vielä täytä yhden tai useamman muun jäsenvaltion lainsäädännössä säädettyjä edellytyksiä kyseisten etuuksien saamiselle, asianomainen henkilö saa kyseiseltä jäsenvaltiolta tai kyseisiltä jäsenvaltioilta työkyvyttömyysetuudet muuntamispäivästä lähtien.

Kyseiset työkyvyttömyysetuudet myönnetään 5 luvun mukaisesti ikään kuin kyseistä lukua olisi sovellettu aikana, jolloin työkyvyttömyyteen johtanut työhön kykenemättömyys ilmeni, kunnes asianomainen henkilö täyttää asianomaisissa kansallisissa lainsäädännöissä asetetut edellytykset vanhuusetuuksien saamiselle tai, jos tällaista muuntamista ei edellytetä, niin kauan kuin hänellä on viimeksi mainitun lainsäädännön tai viimeksi mainittujen lainsäädäntöjen perusteella oikeus työkyvyttömyysetuuksiin.

4. Edellä 44 artiklan nojalla myönnetty työkyvyttömyysetuudet lasketaan uudelleen 5 luvun mukaisesti heti kun niiden saaja täyttää josakin B-tyyppin lainsäädännössä asetetut edellytykset työkyvyttömyysetuuksien saamiselle tai heti kun hän saa vanhuusetuuksia jonkin toisen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella.

*49 artikla***Virkamiehiä koskevat erityissäännökset**

Henkilöihin, jotka kuuluvat virkamiesten erityisjärjestelmään, sovelletaan *mutatis mutandis* 6, 44, 46, 47 ja 48 artiklaa sekä 60 artiklan 2 ja 3 kohtaa.

*5 LUKU****Vanhuuseläkkeet ja perhe-eläkkeet****50 artikla***Yleiset säännökset**

1. Kun etuuden myöntämistä koskeva hakemus on toimitettu, kaikki toimivaltaiset laitokset määrittävät oikeuden etuuteen kaikkien asianomaiseen henkilöön sovellettujen jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen perusteella, paitsi jos asianomainen henkilö nimenomaisesti pyytää yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädäntöön perustuvien vanhuusetuuksien myöntämisen lykkäämistä.

2. Jos asianomainen tietyllä hetkellä ei täytä tai ei enää täytä kaikissa häneen sovelletuissa jäsenvaltioiden lainsäädännöissä säädettyjä edellytyksiä, niiden laitosten, joiden soveltaman lainsäädännön edellytykset ovat täyttyneet, on oltava ottamatta 52 artiklan 1 kohdan a tai b alakohdan mukaisessa laskennassa huomioon kausia, jotka ovat täyttyneet niiden lainsäädäntöjen mukaan, joiden edellytykset eivät ole täyttyneet tai eivät enää täyty, jos tämän huomioon ottamisen perusteella etuuden määrä on pienempi.

▼ C1

3. Edellä 2 kohtaa sovelletaan *mutatis mutandis*, jos asianomainen on nimenomaisesti pyytänyt vanhuusetuuksien myöntämisen lykkäämistä.
4. Uudelleenlaskenta suoritetaan automaattisesti, jos ja kun muissa lainsäädännöissä vaaditut edellytykset täyttyvät tai kun henkilö pyytää 1 kohdan mukaisesti lykätyn vanhuusetuuden myöntämistä, paitsi jos muiden lainsäädäntöjen mukaan täyttyneet kaudet on jo otettu huomioon 2 tai 3 kohdan nojalla.

*51 artikla***Kausien yhteenlaskemista koskevat erityissäännökset**

1. Jos jäsenvaltion lainsäädännön mukaan tiettyjen etuuksien myöntämiseksi edellytetään, että vakuutuskaudet täyttyvät yksinomaan tietyssä palkkatyössä tai itsenäisessä ammatinharjoittamisessa tai tehtävässä, joka kuuluu palkattujen työntekijöiden tai itsenäisten ammatinharjoittajien erityisjärjestelmään, kyseisen jäsenvaltion toimivaltainen laitos ottaa huomioon muiden jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen perusteella täyttyneet kaudet vain, jos ne ovat täyttyneet vastaavassa järjestelmässä tai, jollei tällaista ole, samassa tehtävässä tai soveltuvasa tapauksessa samassa palkkatyössä tai samassa itsenäisessä ammatinharjoittamisessa.

Jos näin täyttyneet kaudet huomioon ottaen asianomainen henkilö ei täytä edellytyksiä erityisjärjestelmän etuuksien saamiselle, kyseiset kaudet otetaan huomioon myönnettäessä yleisen järjestelmän tai, jollei tällaista ole, tapauksesta riippuen ruumiillisen työn tai toimistotyön tekijöihin sovellettavan järjestelmän mukaisia etuuksia, edellyttäen että asianomainen henkilö on kuulunut johonkin kyseisistä järjestelmistä.

2. Jäsenvaltion erityisjärjestelmän mukaan täyttyneet kaudet otetaan huomioon myönnettäessä yleisen järjestelmän tai, jollei tällaista ole, tapauksesta riippuen ruumiillisen työn tai toimistotyön tekijöihin sovellettavan toisen jäsenvaltion järjestelmän mukaisia etuuksia, edellyttäen että asianomainen henkilö on kuulunut johonkin kyseisistä järjestelmistä, vaikka kyseiset kaudet olisivat jo otettu huomioon viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa erityisjärjestelmän piirissä.

▼ M1

3. Jos jäsenvaltion lainsäädännön tai tietyn tämän jäsenvaltion järjestelmän mukaan etuuksia koskevan oikeuden saamiseksi, säilyttämiseksi tai takaisinmaksuun edellytetään, että asianomainen on vakuutettu riskin toteutumishetkellä, tämä edellytys katsotaan täyttyneeksi, jos kyseinen henkilö on aiemmin ollut vakuutettuna tämän jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti tai tietyssä tämän jäsenvaltion järjestelmässä ja on riskin toteutumishetkellä vakuutettuna toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti saman riskin varalta, tai muussa tapauksessa etuus myönnetään toisen jäsenvaltion samaa riskiä koskevan lainsäädännön mukaisesti. Jälkimmäinen edellytys katsotaan kuitenkin täyttyneeksi 57 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa.

▼ C1*52 artikla***Etuuksien myöntäminen**

1. Toimivaltainen laitos laskee maksettavan etuuden määrän:
 - a) soveltamansa lainsäädännön mukaisesti ainoastaan, jos etuuksiin oikeuttavat edellytykset ovat täyttyneet yksinomaan kansallisen lainsäädännön mukaan (itsenäinen etuus);

▼ C1

b) laskemalla teoreettisen määrän ja sen jälkeen tosiasiallisen määrän (*pro rata* -etuus) seuraavasti:

- i) etuuden teoreettinen määrä vastaa etuutta, jota asianomainen henkilö voisi vaatia, jos kaikki muiden jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen mukaisesti täyttyneet vakuutus- ja/tai asumiskaudet olisivat täyttyneet kyseisen laitoksen soveltaman lainsäädännön mukaan etuuden myöntämispäivänä. Jos tämän lainsäädännön mukaan etuuden määrä ei riipu täyttyneiden kausien kestosta, kyseistä määrää pidetään teoreettisena määränä;
 - ii) toimivaltainen laitos määrittää sen jälkeen *pro rata* -etuuden tosiasiallisen määrän soveltamalla teoreettiseen määrään tämän laitoksen soveltaman lainsäädännön mukaan ennen riskin toteutumista täyttyneiden kausien pituuden ja kaikkien kyseessä olevien jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen mukaan ennen riskin toteutumista täyttyneiden kausien kokonaispituuden suhdetta.
2. Toimivaltainen laitos soveltaa tarvittaessa 1 kohdan a ja b alakohdan mukaisesti laskettuun määrään kaikkia soveltamassaan lainsäädännössä säädettyjä pienentämistä, keskeyttämistä tai peruuttamista koskevia sääntöjä 53–55 artiklassa säädetyissä rajoissa.

3. Asianomaisella henkilöllä on oikeus saada kunkin jäsenvaltion toimivaltaiselta laitokselta suurempi 1 kohdan a ja b alakohdan mukaisesti lasketuista määristä.

▼ M1

4. Jos 1 kohdan a alakohdan mukainen laskelma jossain jäsenvaltiossa johtaa aina siihen tulokseen, että itsenäinen etuus on vähintään yhtä suuri kuin 1 kohdan b alakohdan mukaisesti laskettu *pro rata* -etuus, toimivaltainen laitos luopuu *pro rata* -laskelmasta edellyttäen, että

- i) tällaiset tapaukset esitetään liitteessä VIII olevassa 1 osassa;
- ii) päällekkäisyyttä estäviä sääntöjä sisältävää 54 ja 55 artiklassa tarkoitettua lainsäädäntöä ei sovelleta, paitsi jos 55 artiklan 2 kohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät; ja
- iii) 57 artiklaa ei voida soveltaa toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan täyttyneisiin kausiin kyseisen tapauksen erityisolosuhteiden vuoksi.

5. Sen estämättä, mitä 1, 2 ja 3 kohdassa säädetään, *pro rata* -laskelmaa ei sovelleta järjestelmiin, joiden mukaisten etuuksien laskemisessa ajanjaksoilla ei ole merkitystä edellyttäen, että tällaiset järjestelmät on lueteltu liitteessä VIII olevassa 2 osassa. Tällaisissa tapauksissa asianomaisella henkilöllä on oikeus etuuteen, joka on laskettu asianomaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.

▼ C1*53 artikla***Säännöt päällekkäisyyden estämiseksi**

1. Kaikkia samalle henkilölle täyttyneiden vakuutus- ja/tai asumiskausien perusteella laskettuja tai myönnettyjä päällekkäisiä työkyvyttömyys-, vanhuus- ja perhe-eläke-etuuksia pidetään päällekkäisinä samalaisina etuuksina.

▼ **C1**

2. Päällekkäisiä etuuksia, joita ei voida pitää 1 kohdan mukaisesti samanlaisina, pidetään päällekkäisinä erilaisina etuuksina.
3. Jos työkyvyttömyys-, vanhuus- tai perhe-eläke-etuus on päällekkäinen samanlaisen etuuden tai erilaisen etuuden tai muun tulon kanssa, jäsenvaltion lainsäädännössä säädettyjä päällekkäisyyttä estäviä sääntöjä noudatettaessa sovelletaan seuraavia säännöksiä:
- a) toimivaltainen laitos ottaa huomioon toisessa jäsenvaltiossa saadut etuudet tai tulot vain, jos sen soveltamassa lainsäädännössä edellytetään ulkomailla saatujen etuuksien tai tulojen huomioon ottamista;
- b) toimivaltainen laitos ottaa huomioon toisesta jäsenvaltiosta maksettavien etuuksien määrän ennen verojen, sosiaaliturvamaksujen ja muiden henkilökohtaisten maksujen tai vähennysten vähentämistä, ellei sen soveltamassa lainsäädännössä edellytetä päällekkäisyyttä estävien sääntöjen soveltamista tällaisen vähentämisen jälkeen täytäntöönpanoasetuksessa säädettyjen edellytysten ja menettelyjen mukaisesti;
- c) toimivaltainen laitos ei ota huomioon toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan vapaaehtoisen vakuutuksen tai jatkuvan valinnaisen vakuutuksen perusteella saavutettujen etuuksien määrää;
- d) jos vain yksi jäsenvaltio soveltaa päällekkäisyyttä estäviä sääntöjä siksi, että asianomainen henkilö saa samanlaisia tai erilaisia etuuksia muiden jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen nojalla tai saa muissa jäsenvaltioissa hankittua tuloa, maksettavaa etuutta voidaan pienentää vain tällaisten etuuksien tai tällaisen tulon määrällä.

54 artikla

Samanlaisten etuuksien päällekkäisyys

1. Jos kahden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön nojalla maksettavat samanlaiset etuudet ovat päällekkäisiä, jäsenvaltion lainsäädännön päällekkäisyyttä estäviä sääntöjä ei sovelleta *pro rata* -etuuteen.
2. Päällekkäisyyttä estäviä sääntöjä sovelletaan itsenäiseen etuuteen vain, jos kyseessä on
- a) etuus, jonka määrä ei riipu vakuutus- tai asumiskausien pituudesta;
- tai
- b) etuus, jonka määrä määritetään sen laskennallisen kauden perusteella, joka katsotaan täytyneeksi sen päivämäärän, jona riski toteutui, ja myöhemmän päivämäärän välillä, jos tämä etuus on päällekkäinen
- i) samantyyppisen etuuden kanssa, paitsi jos kahden tai useamman jäsenvaltion välillä on tehty sopimus, jonka tarkoituksena on estää saman laskennallisen kauden huomioon ottaminen useammin kuin kerran,
- tai
- ii) edellä a alakohdassa tarkoitettujen etuuden kanssa.

Edellä a ja b alakohdassa tarkoitettujen etuudet ja sopimukset luetellaan liitteessä IX.

▼ C1

55 artikla

Erilaisten etuuksien päällekkäisyys

1. Jos erilaisten etuuksien tai muun tulon saaminen edellyttää asianomaisten jäsenvaltioiden lainsäädännössä annettujen päällekkäisyyttä estävien sääntöjen soveltamista, kun kyseessä on:

a) kaksi itsenäistä etuutta tai useampi itsenäinen etuus, toimivaltaiset laitokset jakavat huomioon otettujen etuuksien tai muiden tulojen määrät niiden etuuksien lukumäärällä, joihin kyseisiä sääntöjä sovelletaan;

tämän alakohdan soveltaminen ei kuitenkaan voi evätä asianomaiselta henkilöltä eläkkeensaajan asemaa sovellettaessa tämän osaston muita lukuja täytäntöönpanoasetuksessa säädettyjen edellytysten ja menettelyjen mukaisesti;

b) yksi tai useampi *pro rata* -etuus, toimivaltaiset laitokset ottavat huomioon saadut etuudet tai muut tulot sekä kaikki päällekkäisyyttä estävien sääntöjen soveltamisessa huomioon otettavat tekijät soveltamalla vakuutus- ja/tai asumiskausien välistä suhdetta, joka on vahvistettu 52 artiklan 1 kohdan b alakohdan ii alakohdassa tarkoitettua laskentaa varten;

c) yksi tai useampi itsenäinen etuus ja yksi tai useampi *pro rata* -etuus, toimivaltaiset laitokset soveltavat *mutatis mutandis* a alakohtaa itsenäisten etuuksien osalta ja b alakohtaa *pro rata* -etuuksien osalta.

2. Toimivaltainen laitos ei sovelle itsenäisten etuuksien osalta säädettyä jakamista, jos sen soveltamassa lainsäädännössä edellytetään erilaisten etuuksien ja/tai muiden tulojen sekä kaikkien muiden tekijöiden huomioon ottamista laskettaessa osaa niiden määrästä soveltamalla 52 artiklan 1 kohdan b alakohdan ii alakohdassa tarkoitettua vakuutus- ja/tai asumiskausien välistä suhdetta.

3. Edellä 1 ja 2 kohtaa sovelletaan *mutatis mutandis*, jos yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännössä edellytetään, että oikeutta etuuteen ei synny silloin, kun asianomainen saa toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti maksettavaa erilaista etuutta tai muuta tuloa.

56 artikla

Etuuksien laskemista koskevat täydentävät säännökset

1. Asetuksen 52 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun teoreettisen ja *pro rata* -määrän laskemiseksi sovelletaan seuraavia sääntöjä:

a) jos kaikkien jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen mukaisesti ennen riskin toteutumista täytyneiden vakuutus- ja/tai asumiskausien kokonaispituus ylittää näistä jonkin jäsenvaltion lainsäädännössä täyden etuuden saamiseksi vaaditun enimmäispituuden, kyseisen jäsenvaltion toimivaltainen laitos ottaa huomioon tämän enimmäispituuden täytyneiden kausien kokonaispituuden asemesta; tällainen laskentamenetelmä ei saa johtaa siihen, että kyseisen laitoksen on maksettava suurempi etuus kuin sen soveltaman lainsäädännön edellyttämä täysi etuus. Tätä säännöstä ei sovelleta etuuksiin, joiden määrä ei riipu vakuutuksen pituudesta;

▼ **C1**

- b) päällekkäisten kausien huomioon ottamista koskevasta menettelystä säädetään täytäntöönpanoasetuksessa;
- c) jos jäsenvaltion lainsäädännössä edellytetään, että etuudet lasketaan tulojen, maksujen, maksuperusteiden, korotusten, ansioiden tai muiden määrien taikka niistä useamman yhdistelmän (keskimääraisten, suhteellisten, kiinteiden tai laskennallisten määrien) perusteella, toimivaltainen laitos
- i) määrittää etuuskien laskentaperustan ainoastaan soveltamansa lainsäädännön nojalla täyttyneiden vakuutuskausien mukaisesti,
- ii) käyttää muiden jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisesti täyttyneiden vakuutus- ja/tai asumiskausien mukaan laskettavien määrien määrittämiseksi samoja tekijöitä, joita käytetään sen sovelttaman lainsäädännön mukaisesti täyttyneiden vakuutuskausien määrittämiseen tai toteamiseen,
- **M1** tarvittaessa ◀ asianomaisen jäsenvaltion osalta liitteessä XI säädettyjen menettelyjen mukaisesti;

▼ **M1**

- d) Siinä tapauksessa, että c alakohtaa ei voida soveltaa, koska jäsenvaltion lainsäädännön mukaan etuutta ei lasketa vakuutus- tai asumiskausien vaan muiden, ajasta riippumattomien tekijöiden perusteella, toimivaltainen laitos ottaa kunkin, toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan täyttyneen vakuutus- tai asumiskauden osalta laskennassa huomioon karttuneen pääoman tai karttuneeksi katsotun pääoman määrän taikka minkä tahansa muun tekijän soveltamansa lainsäädännön mukaisesti jaettuna kyseisessä eläkejärjestelmässä käytetyillä vastaavilla kausien yksiköillä.

▼ **C1**

2. Jäsenvaltion lainsäädännön säännöksiä, jotka koskevat etuuskien laskemisessa huomioon otettujen tekijöiden nykyarvoon muuntamista, sovelletaan tarvittaessa tekijöihin, jotka tämän jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen tulee 1 kohdan mukaisesti ottaa huomioon, kun on kyse muiden jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaan täyttyneistä vakuutus- tai asumiskausista.

*57 artikla***Alle vuoden pituiset vakuutus- tai asumiskaudet**

1. Sen estämättä, mitä 52 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetään, jäsenvaltion laitos ei ole velvollinen myöntämään etuuksia soveltamansa lainsäädännön mukaan täyttyneiden, riskin toteutuessa huomioon otettujen kausien perusteella, jos

— kyseiset kaudet kestävät alle yhden vuoden,

ja

— kyseisen lainsäädännön nojalla oikeutta etuuteen ei saavuteta yksinomaan näiden kausien perusteella.

Tätä artiklaa sovellettaessa ”kausilla” tarkoitetaan kaikkia vakuutus-, työskentely-, itsenäisen ammatinharjoittamisen tai asumiskausia, jotka joko antavat oikeuden kyseiseen etuuteen tai lisäävät sitä suoraan.

2. Kunkin asianomaisen jäsenvaltion toimivaltainen laitos ottaa huomioon 1 kohdassa tarkoitettujen kaudet soveltaessaan 52 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohtaa.

▼ C1

3. Jos 1 kohdan säännösten soveltamisen tuloksena kaikki asianomaisten jäsenvaltioiden laitokset vapautuisivat velvoitteistaan, etuudet myönnetään yksinomaan näistä viimeisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, jonka mukaiset edellytykset täyttyvät, ikään kuin kaikki täytyneet ja 6 artiklan ja 51 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti huomioon otetut vakuutus- ja asumiskaudet olisivat täyttyneet tämän jäsenvaltion lainsäädännön mukaan.

▼ M1

4. Tätä artiklaa ei sovelleta liitteessä VIII olevassa 2 osassa lueteltuihin järjestelmiin.

▼ C1

58 artikla

Lisän myöntäminen

1. Sellaiselle etuuskien saajalle, johon tätä lukua sovelletaan, ei voida siinä jäsenvaltiossa, jossa hän asuu ja jonka lainsäädännön mukaan etuus on hänelle maksettava, myöntää etuutta, joka on pienempi kuin kyseisen lainsäädännön mukainen vähimmäisetuus sellaiselta vakuutus- tai asumiskaudelta, joka on yhtä pitkä kuin kaikki suoritusta varten tämän luvun mukaisesti huomioon otetut kaudet.

2. Tämän jäsenvaltion toimivaltainen laitos maksaa asianomaiselle hänen asuessaan kyseisessä valtiossa lisän, joka on yhtä suuri kuin tämän luvun mukaisesti maksettavien etuuskien kokonaismäärän ja vähimmäisetuuden määrän erotus.

59 artikla

Etuuksien uudelleenlaskenta ja nykyarvoon muuntaminen

1. Jos etuuksien määräytymistapaa tai laskemissääntöjä muutetaan jäsenvaltion lainsäädännön nojalla tai jos asianomaisen henkilökohtainen tilanne muuttuu merkittävästi siten, että etuuden määrää olisi kyseisen lainsäädännön nojalla tarkistettava, etuus lasketaan uudelleen 52 artiklan mukaisesti.

2. Jos toisaalta elinkustannusten nousun tai tulotason muutosten tai muiden tarkistusta edellyttävien seikkojen vuoksi asianomaisen jäsenvaltion etuuksia muutetaan prosenttimäärällä tai kiinteällä määrällä, tällaista prosenttimäärää tai kiinteää määrää on sovellettava sellaisenaan 52 artiklan mukaisesti määritettyihin etuuksiin, ilman että uudelleenlaskemista tarvitaan.

60 artikla

Erityissäännökset virkamiesten osalta

1. Henkilöihin, jotka kuuluvat virkamiesten erityisjärjestelmään, sovelletaan *mutatis mutandis* 6 artiklaa, 50 artiklaa, 51 artiklan 3 kohtaa ja 52–59 artiklaa.

2. Jos toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan virkamiesten erityisjärjestelmän mukaisten etuuksien saaminen, suorittaminen, säilyttäminen tai takaisinsaaminen voi kuitenkin tapahtua vain sillä edellytyksellä, että kaikki vakuutuskaudet ovat täyttyneet kyseisen jäsenvaltion yhdessä tai useammassa virkamiesten erityisjärjestelmässä tai että ne kyseisen jäsenvaltion lainsäädännössä katsotaan tällaisia kausia vastaaviksi, kyseisen valtion toimivaltainen laitos ottaa huomioon vain ne kaudet, jotka voidaan sen soveltaman lainsäädännön mukaan tunnustaa.

▼ **C1**

Jos näin täytyneet kaudet huomioon ottaen asianomainen henkilö ei täytä edellytyksiä kyseisten etuuksien saamiselle, kyseiset kaudet otetaan huomioon myönnettäessä yleisen järjestelmän tai, jollei tällaista ole, tapauksen mukaan ruumiillisen työn tai toimistotyön tekijöihin sovellettavan järjestelmän mukaisia etuuksia.

3. Jos jäsenvaltion lainsäädännön mukaan virkamiesten erityisjärjestelmän mukaiset etuudet lasketaan viitekauden aikana saadun viimeisen palkan tai saatujen viimeisten palkkojen perusteella, kyseisen valtion toimivaltainen laitos ottaa etuuksia laskiessaan huomioon vain ne asianmukaisesti nykyarvoon muunnetut palkat, jotka on saatu kautena tai kausina, jona tai joina asianomaiseen henkilöön on sovellettu kyseistä lainsäädäntöä.

*6 LUKU****Työttömyysetuudet****61 artikla***Vakuutus-, työskentely- tai itsenäisen ammatinharjoittamisen kausien yhteenlaskemista koskevat erityissäännökset**

1. Sen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen, jonka lainsäädännön mukaan etuuksia koskevan oikeuden saavuttamiseksi, säilyttämiseksi, takaisinsaamiseksi tai keston määrittämiseksi edellytetään joko vakuutuskausien tai työskentely- tai itsenäisen ammatinharjoittamisen kausien täyttymistä, on otettava tarpeellisessa määrin huomioon vakuutus-, työskentely- tai itsenäisen ammatinharjoittamisen kaudet, jotka ovat täytyneet toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, ikään kuin nämä kaudet olisivat täytyneet sen soveltaman lainsäädännön mukaan.

Jos sovellettavassa lainsäädännössä etuuksien saamiseksi edellytetään vakuutuskausien täyttymistä, toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan täytyneitä työskentely- tai itsenäisen ammatinharjoittamisen kausia ei oteta kuitenkaan huomioon, ellei näitä kausia olisi pidetty vakuutuskausina, jos ne olisivat täytyneet sovellettavan lainsäädännön mukaisesti.

2. Jäljempänä 65 artiklan 5 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja tapauksia lukuun ottamatta tämän artiklan 1 kohdan soveltamiseksi edellytetään, että asianomainen henkilö on viimeksi, sen lainsäädännön mukaisesti, jonka mukaan etuuksia haetaan, täyttänyt

— vakuutuskausia, jos kyseinen lainsäädäntö edellyttää vakuutuskausia,

tai

— työskentelykausia, jos kyseinen lainsäädäntö edellyttää työskentelykausia,

tai

— itsenäisen ammatinharjoittamisen kausia, jos kyseinen lainsäädäntö edellyttää itsenäisen ammatinharjoittamisen kausia.

*62 artikla***Etuuksien laskeminen**

1. Sellaisen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen, jonka lainsäädännön mukaan etuudet on laskettava aiempien palkka- tai ammattitulojen perusteella, on otettava huomioon yksinomaan ne palkka- tai ammattitulot, jotka asianomainen henkilö on saanut viimeisimmästä toiminnastaan palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana tämän lainsäädännön alaisena.

▼ C1

2. Edellä 1 kohtaa sovelletaan myös silloin, kun toimivaltaisen laitoksen soveltamassa lainsäädännössä edellytetään palkkatulojen määrittämiseksi tiettyä viitekautta, jonka pohjalta etuuskien määrä lasketaan, ja kun asianomainen henkilö oli toisen jäsenvaltion lainsäädännön alainen koko kyseisen viitekauden ajan tai osan siitä.

3. Edellä 1 ja 2 kohdasta poiketen asuinpaikan laitoksen on otettava 65 artiklan 5 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen ► **M1** työttömien henkilöiden ◀ osalta täytäntöönpanoasetuksen mukaisesti huomioon ne palkka- tai ammattitulot, jotka asianomainen henkilö on saanut jäsenvaltiossa, jonka lainsäädäntöä häneen sovellettiin hänen toimiessaan viimeksi palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana.

▼ M3*63 artikla***Erityissäännökset asumissääntöjen huomiotta jättämisestä**

Tätä lukua sovellettaessa 7 artiklaa sovelletaan ainoastaan 64, 65 ja 65 a artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa ja niissä säädetyin rajoituksin.

▼ C1*64 artikla***Työttömät, jotka menevät toiseen jäsenvaltioon**

1. Kokonaan työtön henkilö, joka täyttää toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaiset edellytykset etuuden saamiselle ja joka menee toiseen jäsenvaltioon hakeakseen sieltä työtä, säilyttää oikeuden saada työttömyysetuuksia rahana seuraavin edellytyksin ja rajoituksin:

- a) ennen lähtöä työttömän on täytynyt rekisteröityä työnhakijaksi ja pysyä toimivaltaisen jäsenvaltion työvoimaviranomaisten käytettävissä vähintään neljän viikon ajan työttömäksi tulemisen jälkeen. Toimivaltaiset viranomaiset tai laitokset voivat kuitenkin antaa hänelle luvan lähteä ennen tämän ajan päättymistä;
- b) työttömän on rekisteröidyttävä työnhakijaksi tulojäsenvaltion työvoimaviranomaisille, oltava tulovaltiossa järjestetyn valvontamenettelyn alainen ja noudatettava kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella asetettuja ehtoja. Tämä edellytys katsotaan täyttyneeksi rekisteröitymistä edeltäneeltä kaudelta, jos asianomainen henkilö on rekisteröitynyt seitsemän päivän kuluessa siitä, kun hän on lakannut olemasta lähtöjäsenvaltion työvoimaviranomaisten käytettävissä. Poikkeustapauksissa toimivaltaiset viranomaiset tai laitokset voivat pidentää tätä aikaa;
- c) oikeus etuuksiin jatkuu kolmen kuukauden ajan siitä päivästä, jona asianomainen lakkasi olemasta lähtöjäsenvaltionsa työvoimaviranomaisten käytettävissä, edellyttäen että etuuskien myöntämisen kokonaisaika ei ylitä sitä kokonaisaikaa, jona hänellä on oikeus etuuksiin tämän jäsenvaltion lainsäädännön mukaan. Toimivaltaiset viranomaiset tai laitokset voivat pidentää kolmen kuukauden ajan enintään kuudeksi kuukaudeksi;
- d) toimivaltainen laitos myöntää etuudet soveltamansa lainsäädännön mukaisesti ja omalla kustannuksellaan.

▼ **C1**

2. Jos asianomainen henkilö palaa toimivaltaiseen jäsenvaltioon sen kauden päättymiseen mennessä, jonka aikana hänellä on oikeus etuuksiin 1 kohdan c alakohdan mukaisesti, hänellä on edelleen oikeus etuuksiin tämän jäsenvaltion lainsäädännön mukaan. Hän menettää kaikki oikeudet toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisiin etuuksiin, jos hän ei palaa sinne tämän kauden päättymiseen mennessä, ellei kyseisessä lainsäädännössä ole asiasta edullisempia säännöksiä. Poikkeustapauksissa toimivaltaiset viranomaiset tai laitokset voivat sallia asianomaisen henkilön palata myöhemmin menettämättä oikeuttaan etuuksiin.

3. Ellei toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännössä ole asiasta edullisempia säännöksiä, sen kauden kokonaiskesto, jonka osalta oikeus etuuksiin 1 kohdan nojalla säilyy, on kahden työskentelykauden välisenä aikana enintään kolme kuukautta. Toimivaltaiset viranomaiset tai laitokset voivat pidentää tämän ajan enintään kuudeksi kuukaudeksi.

4. Toimivaltaisen jäsenvaltion ja työnhakujäsenvaltion laitosten ja viranomaisten välistä tietojenvaihtoa, yhteistyötä ja keskinäistä avunantoa koskevista järjestelyistä säädetään täytäntöönpanoasetuksessa.

*65 artikla***Työttömät, jotka asuivat muussa jäsenvaltiossa kuin toimivaltaisessa valtiossa**

1. Osittain tai ajoittain työttömänä olevan henkilön, joka viimeisimmän palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana toimintansa aikana asui muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa, on ilmoitettava työnantajansa tai toimivaltaisen jäsenvaltion työvoimaviranomaisten käytettäväksi. Hän saa etuuksia toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, ikään kuin hän asuisi kyseisessä jäsenvaltiossa. Nämä etuudet myöntää toimivaltaisen jäsenvaltion laitos.

2. Kokonaan työttömän, joka viimeisimmän palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana toimintansa aikana asui muussa kuin toimivaltaisessa jäsenvaltiossa ja joka edelleen asuu kyseisessä jäsenvaltiossa tai palaa sinne, on ilmoitettava asuinjäsenvaltionsa työvoimaviranomaisten käytettäväksi. Kokonaan työtön voi lisäksi ilmoittautua sen jäsenvaltion työvoimaviranomaisten käytettäväksi, jossa hän viimeksi toimi palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 64 artiklan soveltamista.

Muun työttömän henkilön kuin rajatyöntekijän, joka ei palaa asuinjäsenvaltioonsa, on ilmoitettava sen jäsenvaltion työvoimaviranomaisten käytettäväksi, jonka lainsäädäntöä häneen viimeksi sovellettiin.

3. Edellä 2 kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettua työttömän henkilön on rekisteröidyttävä työnhakijaksi asuinjäsenvaltionsa toimivaltaisen työvoimaviranomaisen luona, oltava kyseisessä valtiossa järjestetyn valvontamenettelyn alainen ja noudatettava kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella asetettuja ehtoja. Jos hän päättää rekisteröityä työnhakijaksi myös jäsenvaltiossa, jossa hän viimeksi toimi palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana, hänen on noudatettava kyseisessä valtiossa sovellettavia velvoitteita.

▼ **C1**

4. Edellä 2 kohdan toisen virkkeen ja 3 kohdan toisen virkkeen täytäntöönpanosta sekä tietojenvaihtoa, yhteistyötä ja keskinäistä avunantoa koskevista järjestelyistä asuinjäsenvaltion ja sen jäsenvaltion, jossa hän viimeksi työskenteli, laitosten ja viranomaisten välillä säädetään täytäntöönpanoasetuksessa.

5. a) Edellä 2 kohdan ensimmäisessä ja toisessa virkkeessä tarkoitettu työtön henkilö saa etuuksia asuinjäsenvaltionsa lainsäädännön mukaisesti, ikään kuin häneen olisi hänen viimeisimmän palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana toimintansa aikana sovellettu kyseistä lainsäädäntöä. Kyseiset etuudet myöntää asuinpaikan laitos.

b) Kun muu kuin rajatyöntekijä, jolle on myönnetty etuuksia sen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen kustannuksella, jonka lainsäädäntöä häneen viimeksi sovellettiin, palaa asuinjäsenvaltioon, hän saa kuitenkin etuuksia ensin 64 artiklan mukaisesti ja a alakohdan mukaisten etuuksien saamista lykätään siksi ajaksi, jona hän saa etuuksia sen lainsäädännön nojalla, jota häneen viimeksi sovellettiin.

6. Asuinpaikan laitos maksaa 5 kohdan nojalla myöntämänsä etuudet edelleen omalla kustannuksellaan. Jollei 7 kohdasta muuta johdu, sen jäsenvaltion toimivaltainen laitos, jonka lainsäädäntöä henkilöön viimeksi sovellettiin, korvaa kuitenkin asuinpaikan laitoksen kolmen ensimmäisen kuukauden aikana antamat etuudet tälle laitokselle täysimääräisesti. Kyseisenä aikana korvattava määrä ei saa olla suurempi kuin määrä, joka toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön perusteella maksetaan työttömyyden vuoksi. Edellä 5 kohdan b alakohdassa tarkoitettussa tapauksessa ajanjakso, jona etuuksia myönnetään 64 artiklan mukaisesti, vähennetään tämän kohdan toisessa virkkeessä tarkoitettua ajasta. Korvaamista koskevista järjestelyistä säädetään täytäntöönpanoasetuksessa.

7. Edellä 6 kohdassa tarkoitettua korvausaikaa pidennetään kuitenkin viideksi kuukaudeksi, kun asianomainen henkilö on edeltävien 24 kuukauden aikana täyttänyt vähintään 12 kuukauden pituisia työskentelykausia joko palkattuna työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana siinä jäsenvaltiossa, jonka lainsäädäntöä häneen viimeksi sovellettiin, jos nämä kaudet antaisivat oikeuden saada työttömyysetuuksia.

8. Edellä 6 ja 7 kohdan soveltamiseksi kaksi jäsenvaltiota tai useampi jäsenvaltio tai niiden toimivaltaiset viranomaiset voivat sopia muista korvaustavoista tai luopua korvauksista jäsenvaltioiden laitosten välillä.

▼ **M3***65 a artikla*

Erityissäännökset kokonaan työttömiä itsenäisenä ammatinharjoittajana toimineita rajatyöntekijöitä varten, joiden asuinjäsenvaltiossa ei ole itsenäiset ammatinharjoittajat kattavaa työttömyysetuusjärjestelmää

1. Poiketen siitä, mitä 65 artiklassa säädetään, kokonaan työttömänä olevan henkilön, jolla rajatyöntekijänä on viimeksi täyttyneitä vakuutuskausia itsenäisenä ammatinharjoittajana tai itsenäisen ammatinharjoittamisen kausia, jotka on tunnustettu työttömyysetuuksien myöntämistä varten muussa jäsenvaltiossa kuin hänen asuinjäsenvaltiossaan, ja jonka

▼ M3

asuinjäsenvaltio on toimittanut ilmoituksen siitä, että minkään itsenäisten ammatinharjoittajien ryhmän ei ole mahdollista kuulua kyseisen jäsenvaltion työttömyysetuusjärjestelmän piiriin, on rekisteröidyttävä ja ilmoitauduttava käytettäväksi sen jäsenvaltion työvoimaviranomaisille, jossa hän viimeksi harjoitti toimintaansa itsenäisenä ammatinharjoittajana, ja etuuksia hakiessaan noudatettava jatkossakin viimeksi mainitun jäsenvaltion lainsäädännössä vahvistettuja ehtoja. Lisäksi kokonaan työttömänä oleva henkilö voi ilmoittautua asuinjäsenvaltion työvoimaviranomaisten käytettäväksi.

2. Etuudet 1 kohdassa tarkoitettulle kokonaan työttömälle henkilölle antaa soveltamansa lainsäädännön mukaisesti se jäsenvaltio, jonka lainsäädäntöä henkilöön viimeksi sovellettiin.

3. Jos 1 kohdassa tarkoitettu kokonaan työtön henkilö ei halua ilmoittautua sen jäsenvaltion työvoimaviranomaisten käytettäväksi, jossa hän viimeksi toimi, tai olla edelleen niiden käytettävissä rekisteröidyttyään sinne ja haluaa hakea työtä asuinjäsenvaltiossa, 64 artiklaa sovelletaan tarvittavin muutoksin, lukuun ottamatta sen 1 kohdan a alakohtaa. Toimivaltainen laitos voi jatkaa 64 artiklan 1 kohdan c alakohtan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettua aikaa siihen saakka, kunnes oikeus etuuksiin päättyy.

▼ C1*7 LUKU****Varhaiseläke-etuudet****66 artikla***Etuudet**

Silloin, kun sovellettavassa lainsäädännössä varhaiseläke-etuuksien saamiseksi edellytetään vakuutus-, työskentely- tai itsenäisen ammatinharjoittamisen kausien täyttymistä, ei sovelleta 6 artiklaa.

*8 LUKU****Perhe-etuudet****67 artikla***Toisessa jäsenvaltiossa asuvat perheenjäsenet**

Henkilöllä on oikeus perhe-etuuksiin toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, myös toisessa jäsenvaltiossa asuvien perheenjäsenensä osalta, ikään kuin he asuisivat ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa. Eläkkeensaajalla on kuitenkin oikeus perhe-etuuksiin hänen eläkkeensä osalta toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.

*68 artikla***Ensisijaisuussäännöt päällekkäisytilanteessa**

1. Jos samana aikana ja samoja perheenjäseniä varten myönnetään

▼ C1

etuuksia usean jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, sovelletaan seuraavia ensisijaisuussääntöjä:

- a) jos useamman jäsenvaltion on maksettava etuuksia eri perustein, ensisijaisuusjärjestys on seuraava: ensisijaisesti palkkatyön tai itsenäisen ammatinharjoittamisen perusteella saavutetut oikeudet, toissijaisesti eläkkeensaamisen perusteella saavutetut oikeudet ja viimeisenä asumisen perusteella saavutetut oikeudet;
- b) jos useamman jäsenvaltion on maksettava etuuksia samoin perustein, ensisijaisuusjärjestys määräytyy seuraavin lisäperustein:
 - i) Jos kyse on palkkatyön tai itsenäisen ammatinharjoittamisen perusteella saavutetuista oikeuksista: lasten asuinpaikka edellyttäen, että edellä tarkoitettua toimintaa harjoitetaan siellä, ja toissijaisesti, tapauksen mukaan, kyseessä olevien eri lainsäädäntöjen mukaisten etuuksien suurin määrä. Viimeksi mainitussa tapauksessa etuuksien kustannukset jaetaan täytäntöönpanoasetuksessa määriteltyjen perusteiden mukaisesti;
 - ii) jos kyse on eläkkeensaamisen perusteella saavutetuista oikeuksista: lasten asuinpaikka edellyttäen, että sen lainsäädännön perusteella maksetaan eläkettä, ja toissijaisesti, soveltuviissa tapauksissa, kyseessä olevien eri lainsäädäntöjen mukainen pisin vakuutus- tai asumiskausi;
 - iii) jos kyse on asumisen perusteella saavutetuista oikeuksista: lasten asuinpaikka.

2. Jos oikeudet ovat päällekkäisiä, perhe-etuudet myönnetään sen lainsäädännön mukaisesti, joka on määritelty ensisijaiseksi 1 kohdan säännösten mukaisesti. Toisen lainsäädännön tai toisten lainsäädäntöjen mukainen oikeus perhe-etuuksiin keskeytetään ensiksi mainitun lainsäädännön mukaiseen määrään, ja kyseisen määrän ylittävä osuus maksetaan tarvittaessa erotusetuutena. Erotusetuutta ei kuitenkaan tarvitse maksaa jossakin toisessa jäsenvaltiossa asuvista lapsista, jos oikeus kyseiseen etuuteen perustuu ainoastaan asumiseen.

3. Jos 67 artiklan mukaisesti perhe-etuuksia koskeva hakemus on toimitettu sellaisen jäsenvaltion toimivaltaiselle laitokselle, jonka lainsäädäntöä sovelletaan, vaikkakaan ei tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen ensisijaisten oikeuksien perusteella,

- a) kyseisen laitoksen on toimitettava hakemus viipymättä sen jäsenvaltion toimivaltaiselle laitokselle, jonka lainsäädäntöä sovelletaan ensisijaisesti, ilmoitettava asiasta asianomaiselle henkilölle ja maksettava tarvittaessa 2 kohdassa tarkoitettu erotusetuus, tämän vaikuttamatta tilapäistä etuuksien myöntämistä koskevien täytäntöönpanoasetuksen säännösten soveltamiseen;
- b) sen jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen, jonka lainsäädäntöä sovelletaan ensisijaisesti, on käsiteltävä hakemus, ikään kuin se olisi toimitettu suoraan sille, ja päivämäärää, jona hakemus on toimitettu ensimmäiselle laitokselle, pidetään sinä päivämääränä, jona hakemus on toimitettu ensisijaiselle laitokselle.

▼ M1*68 a artikla***Etuuksien antaminen**

Siinä tapauksessa, että henkilö, jolle perhe-etuudet olisi annettava, ei käytä niitä perheenjäsentensä elättämiseen, toimivaltainen laitos täyttää lakisääteiset velvollisuutensa antamalla mainitut etuudet luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, joka tosiasiallisesti huolehtii perheenjäsenistä, heidän asuinjäsenvaltionsa laitoksen tai heidän asuinjäsenvaltionsa toimivaltaisen viranomaisen tätä tarkoitusta varten nimenneen laitoksen tai elimen pyynnöstä ja kautta.

▼ C1*69 artikla***Täydentävät säännökset**

1. Jos 67 ja 68 artiklaa noudattaen määritetyn lainsäädännön perusteella orvoille ei synny oikeutta täydentäviin tai erityisiin perhe-etuuksiin, tällaiset etuudet maksetaan edellä mainitun lainsäädännön perusteella saavutettujen muiden perhe-etuuksien täydennyksenä sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jonka piiriin edesmennyt työntekijä oli kuulunut pisimpään, edellyttäen, että oikeus etuuksiin oli saatu kyseisen lainsäädännön perusteella. Jos oikeutta ei synny tämän lainsäädännön mukaan, tutkitaan edellytykset tällaisen oikeuden saavuttamiselle muiden jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen mukaan ja etuudet myönnetään alenevassa järjestyksessä sellaisten vakuutus- tai asumiskausien pituuden mukaan, jotka ovat täyttyneet näiden jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisesti.

2. Eläkkeinä tai eläkkeen täydennyksenä suoritettavat etuudet myönnetään ja lasketaan 5 luvun mukaisesti.

*9 LUKU****Erityiset maksuihin perustumattomat rahaetuudet****70 artikla***Yleisiä säännöksiä**

1. Tätä artiklaa sovelletaan erityisiin maksuihin perustumattomiin rahaetuuksiin, jotka myönnetään sellaisen lainsäädännön perusteella, jossa sen henkilöllisen soveltamisalan, tavoitteiden ja/tai myöntämisedellytysten takia on piirteitä sekä 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta sosiaaliturvalainsäädännöstä että sosiaalihuollosta.

2. Tässä luvussa ”erityisillä maksuihin perustumattomilla rahaetuuksilla” tarkoitetaan etuuksia,

a) joilla on tarkoitus antaa joko

i) lisä-, korvaavaa tai täydentävää turvaa 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin sosiaaliturvan aloihin kuuluvien riskien varalta ja joilla varmistetaan asianomaisille henkilöille vähimmäistoimeentulo ottaen huomioon kyseisen jäsenvaltion taloudellinen ja sosiaalinen tilanne,

tai

▼ **C1**

ii) yksinomaan vammaisten erityissuojelua ja jotka liittyvät läheisesti henkilön sosiaaliseen ympäristöön kyseisessä jäsenvaltiossa;

ja

b) jotka rahoitetaan yksinomaan yleisten julkisten menojen kattamiseen tarkoitetuilla pakollisilla veroilla ja joiden myöntämis- ja laskemis-edellytykset eivät ole riippuvaisia etuudensaajan maksuista. Maksuihin perustuvan etuuden lisäksi myönnettyjä etuuksia ei kuitenkaan yksin tästä syystä ole pidettävä maksuihin perustuvina etuuksina;

ja

c) jotka on mainittu liitteessä X.

3. Edellä 7 artiklaa ja tämän osaston muita lukuja ei sovelleta tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin etuuksiin.

4. Edellä 2 kohdassa tarkoitettut etuudet myönnetään asianomaisille henkilöille ainoastaan heidän asuinjäsenvaltiossaan sen lainsäädännön mukaisesti. Kyseiset etuudet antaa asuinpaikan laitos omalla kustannuksellaan.

IV OSASTO

HALLINTOTOIMIKUNTA JA NEUVOA-ANTAVA KOMITEA*71 artikla***Hallintotoimikunnan kokoonpano ja toimintamenetelmät**

1. ►**M3** Euroopan komission ◀ yhteyteen perustetaan sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista käsittelevä hallintotoimikunta, jäljempänä ”hallintotoimikunta”, jossa on hallituksen edustaja kustakin jäsenvaltiosta tarvittaessa asiantuntijain avustamana. ►**M3** Euroopan komission ◀ edustaja osallistuu hallintotoimikunnan kokouksiin neuvola-antavassa ominaisuudessa.

▼ **M3**

2. Hallintotoimikunta tekee päätöksensä perussopimuksissa määritellyllä määräenemmistöllä, paitsi jos kyse on sen sääntöjen hyväksymisestä, jotka hallintotoimikunnan jäsenet laativat yhteisymmärryksessä.

Jäljempänä 72 artiklan a alakohdassa tarkoitettuja tulkintakysymyksiä koskevat päätökset julkistetaan tarvittavilta osin.

▼ **C1**

3. Hallintotoimikunnan sihteeristön tehtävistä huolehtii ►**M3** Euroopan komissio ◀.

*72 artikla***Hallintotoimikunnan tehtävät**

Hallintotoimikunnan tehtävänä on

a) käsitellä kaikkia hallinnollisia ja tulkinnallisia kysymyksiä, jotka johduvat tämän asetuksen tai sen täytäntöönpanoasetuksen säännöksistä taikka mistä tahansa sopimuksesta tai järjestelystä, joka on tehty

▼ **C1**

näiden perusteella, sanotun kuitenkin rajoittamatta asianomaisten viranomaisten, laitosten tai henkilöiden oikeutta turvautua jäsenvaltioiden lainsäädännössä, tässä asetuksessa tai perustamissopimuksessa säädettyyn tai määrättyyn menettelyyn tai tuomioistuimeen;

- b) helpottaa yhteisön oikeuden yhdenmukaista soveltamista erityisesti edistämällä kokemusten ja parhaiden hallinnollisten käytänteiden vaihtoa;
- c) edistää ja kehittää jäsenvaltioiden ja niiden laitosten välistä yhteistyötä sosiaaliturvan alalla, muun muassa tiettyjä henkilöryhmiä koskevien erityiskysymysten huomioon ottamiseksi, sekä helpottaa rajat ylittävien yhteistyötoimien toteuttamista sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisen alalla;
- d) edistää uusien teknologioiden mahdollisimman laajaa käyttöä henkilöiden vapaan liikkuvuuden helpottamiseksi etenkin uudistamalla tietojenvaihtomenettelyjä ja mukauttamalla laitosten välistä tietovirtaa sähköistä vaihtoa varten ottaen huomioon tietojenkäsittelyn kehittämisen kussakin jäsenvaltiossa; hallintotoimikunta antaa tietojenkäsittelypalveluiden rakennetta, varsinkin turvallisuutta ja standardien käyttöä, koskevat yhteiset säännöt ja vahvistaa näiden palveluiden yhteisen osan toimintatavat;
- e) harjoittaa muuta toimintaa, joka kuuluu sen toimivaltaan tämän asetuksen ja sen täytäntöönpanoasetuksen tai minkä tahansa niiden perusteella tehdyn sopimuksen tai järjestelyn mukaan;
- f) tehdä ► **M3** Euroopan komissiolle ◀ sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevia asiaankuuluvia ehdotuksia, jotta yhteisön säännöstöä voitaisiin kehittää ja ajanmukaistaa laatimalla uusia asetuksia tai muiden perustamissopimuksessa tarkoitettujen välineiden avulla;
- g) määrittää tiedot, jotka on otettava huomioon laadittaessa tilitystä tämän asetuksen säännösten nojalla jäsenvaltioiden laitoksille aiheutuneista kustannuksista, ja vahvistaa kyseisten laitosten väliset vuotuiset tilitykset 74 artiklassa tarkoitetun tilintarkastuslautakunnan kertomuksen perusteella.

73 artikla

Tietojenkäsittelyn tekninen toimikunta

1. Hallintotoimikunnan yhteyteen perustetaan tietojenkäsittelyn tekninen toimikunta, jäljempänä ”tekninen toimikunta”. Tekninen toimikunta tekee hallintotoimikunnalle ehdotuksia tietojenkäsittelypalvelujen hallinnoinnin rakennetta koskeviksi yhteisiksi säännöiksi, varsinkin turvallisuuden ja standardien käytön alalla, laatii raportteja ja antaa perusteltuja lausuntoja, ennen kuin hallintotoimikunta tekee päätöksiä 72 artiklan d alakohdan mukaisesti. Hallintotoimikunta päättää teknisen toimikunnan kokoonpanosta ja toimintatavoista.

2. Tätä varten tekninen toimikunta

- a) kerää asiaan liittyvät tekniset asiakirjat ja tekee tutkimuksia ja muuta työtä, joita vaaditaan sen tehtävien suorittamiseksi;
- b) antaa hallintotoimikunnalle 1 kohdassa tarkoitetut raportit ja perustellut lausunnot;
- c) suorittaa muut tehtävät ja tutkimukset kysymyksissä, jotka hallintotoimikunta sille osoittaa;

▼ **C1**

- d) huolehtii tietojenkäsittelypalveluja hyödyntävien yhteisön pilotti-hankkeiden ja yhteisön osalta näiden palvelujen toiminnallisten käytöjärjestelmien johtamisesta.

*74 artikla***Tilintarkastuslautakunta**

1. Hallintotoimikunnan yhteyteen perustetaan tilintarkastuslautakunta. Hallintotoimikunta päättää tilintarkastuslautakunnan kokoonpanosta ja toimintatavoista.

Tilintarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- a) tarkistaa jäsenvaltioiden esittämien keskimääräisten vuosikustannusten määrittely- ja laskumenetelmät;
- b) kerätä tarvittavat tiedot ja suorittaa kunkin jäsenvaltion saatavia koskevan vuosiselvityksen laatimiseksi tarvittavat laskelmat;
- c) antaa hallintotoimikunnalle määräajoin tarkastuskertomukset tämän asetuksen ja täytäntöönpanoasetuksen täytäntöönpanosta erityisesti taloudellisten seikkojen osalta;
- d) toimittaa tarvittavat tiedot ja selvitykset, jotta hallintotoimikunta voi tehdä 72 artiklan g alakohdan mukaiset päätökset;
- e) tehdä hallintotoimikunnalle asiaankuuluvia ehdotuksia, myös tätä asetusta koskevia, jotka liittyvät a, b ja c alakohtaan;
- f) suorittaa kaikki tehtävät, tutkimukset tai toimeksiannot kysymyksissä, jotka hallintotoimikunta sille osoittaa.

▼ **M9***74 a artikla***Euroopan työviranomainen**

1. Euroopan työviranomainen tukee tämän asetuksen soveltamista sille asetuksella (EU) 2019/1149 uskottujen tehtävien mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta hallintotoimikunnan tehtäviä ja toimintaa. Hallintotoimikunta tekee yhteistyötä Euroopan työviranomaisen kanssa toimien koordinoimiseksi yhteisestä sopimuksesta ja päällekkäisyyksien välttämiseksi. Tätä varten se tekee yhteistyösopimuksen Euroopan työviranomaisen kanssa.

2. Hallintotoimikunta voi pyytää Euroopan työviranomaista antamaan soviteltavana olevan sosiaaliturvaan liittyvän kysymyksen käsiteltäväkseen asetuksen (EU) 2019/1149 13 artiklan 11 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti.

▼ **C1***75 artikla***Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista käsittelevä neuvoa-antava komitea**

1. Perustetaan sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista käsittelevä neuvoa-antava komitea, jäljempänä ”neuvoa-antava komitea”, jossa on kustakin jäsenvaltiosta:

- a) yksi hallituksen edustaja;
- b) yksi työntekijäjärjestöjen edustaja;
- c) yksi työnantajajärjestöjen edustaja.

▼ **C1**

Kutakin edellä mainittua ryhmää varten nimitetään varajäsen kustakin jäsenvaltiosta.

Neuvoa-antavan komitean jäsenet ja heidän varajäsenensä nimittää neuvosto. Neuvoa-antavan komitean puheenjohtajana toimii ► **M3** Euroopan komissio ◀ edustaja. Neuvoa-antava komitea laatii työjärjestyksensä.

2. Neuvoa-antavan komitean toimivaltaan kuuluu ► **M3** Euroopan komissio ◀ tai hallintotoimikunnan pyynnöstä taikka omasta aloitteestaan:

- a) tarkastella yleisiä tai periaatteellisia kysymyksiä ja ongelmia, jotka johtuvat sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevien yhteisön säännösten soveltamisesta varsinkin tiettyihin henkilöryhmiin;
- b) laatia lausuntoja tällaisista asioista hallintotoimikunnalle ja ehdotuksia kyseisten säännösten tarkistamiseksi.

V OSASTO

ERINÄISIÄ SÄÄNNÖKSIÄ*76 artikla***Yhteistyö**

1. Jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset toimittavat toisilleen kaikkea tietoa, joka koskee

- a) toimenpiteitä tämän asetuksen täytäntöön panemiseksi;
- b) sellaisia muutoksia jäsenvaltioiden lainsäädännössä, jotka saattavat vaikuttaa tämän asetuksen täytäntöönpanoon.

2. Tämän asetuksen soveltamista varten jäsenvaltioiden viranomaiset ja laitokset tekevät toisilleen palveluksia ja toimivat niin kuin panisivat täytäntöön omaa lainsäädäntönsä. Mainittujen viranomaisten ja laitosten antama hallinnollinen apu on pääsääntöisesti maksutonta. Hallintotoimikunta vahvistaa kuitenkin korvattavien kustannusten laadun ja rajat, joiden yli menevältä osalta kustannukset on korvattava.

3. Jäsenvaltioiden viranomaiset ja laitokset voivat tämän asetuksen soveltamista varten olla suoraan yhteydessä toisiinsa ja asianomaisiin henkilöihin tai heidän edustajiinsa.

4. Tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvilla laitoksilla ja henkilöillä on vastavuoroinen tiedotus- ja yhteistyövelvoite, jonka tarkoituksena on varmistaa asetuksen moitteeton soveltaminen.

Laitosten on hyvän hallintotavan periaatteen mukaisesti vastattava kaikkiin kyselyihin kohtuullisessa ajassa ja niiden on ilmoitettava asianomaisille henkilöille kaikki tiedot, jotka ovat tarpeen heidän tämän asetuksen mukaisten oikeuksiensa käyttämiseksi.

Asianomaisten henkilöiden on ilmoitettava mahdollisimman pian toimivaltaisen jäsenvaltion ja asuinjäsenvaltion laitokselle kaikista henkilökohtaisessa tai perheensä tilanteessa tapahtuneista muutoksista, joilla on vaikutuksia heidän oikeuksiinsa etuksiin tämän asetuksen perusteella.

5. Jos 4 kohdan kolmannessa alakohdassa säädettyä ilmoittamisvelvoitetta ei noudateta, siitä voi aiheutua oikeasuhteisia toimenpiteitä kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Toimenpiteiden on kuitenkin oltava

▼ **C1**

vastaavia kuin ne, joita sovelletaan sisäiseen oikeusjärjestykseen kuuluvissa samanlaisissa tilanteissa, eivätkä ne saa käytännössä tehdä mahdolltomaksi tai liian vaikeaksi tällä asetuksella asianomaisille henkilöille annettujen oikeuksien käyttämistä.

6. Jos tämän asetuksen tulkinnassa tai soveltamisessa ilmenee vaikeuksia, jotka voisivat vaarantaa asetuksen soveltamisalaan kuuluvan henkilön oikeudet, toimivaltaisen jäsenvaltion laitoksen tai kyseisen henkilön asuinjäsenvaltion laitoksen on otettava yhteyttä laitokseen tai laitokseen muussa jäsenvaltiossa tai muissa jäsenvaltioissa, joita asia koskee. Jos asiaa ei pystytä ratkaisemaan kohtuullisessa ajassa, asianomaiset toimivaltaiset viranomaiset voivat kääntyä hallintotoimikunnan puoleen.

7. Jäsenvaltion viranomaiset, laitokset ja tuomioistuimet eivät saa evätä niille toimitettuja hakemuksia tai muita asiakirjoja sillä perusteella, että ne on laadittu toisen jäsenvaltion virallisella kielellä, joka on perustamissopimuksen 290 artiklan nojalla vahvistettu yhteisön toimielinten viralliseksi kieleksi.

*77 artikla***Henkilötietojen suoja**

1. Jos jäsenvaltion viranomaiset tai laitokset toimittavat tämän asetuksen tai täytäntöönpanoasetuksen perusteella henkilötietoja toisen jäsenvaltion viranomaisille tai laitoksille, toimittamiseen sovelletaan tietoja toimittavan jäsenvaltion tietosuojaa koskevaa lainsäädäntöä. Kaikki tiedot vastaanottaneen valtion viranomaisen tai laitoksen tekemät tiedonsiirrot sekä tämän valtion suorittama tietojen tallentaminen, muuttaminen ja hävittäminen tapahtuu vastaanottavan jäsenvaltion tietosuojaa koskevan lainsäädännön mukaan.

2. Jäsenvaltion lähettäessä toiselle jäsenvaltiolle tämän asetuksen ja täytäntöönpanoasetuksen soveltamiseksi vaadittuja tietoja noudatetaan yhteisön säännöksiä, jotka koskevat luonnollisten henkilöiden suojelua henkilötietojen käsittelyssä ja vapaassa liikkumisessa.

*78 artikla***Tietojenkäsittely**

1. Jäsenvaltioiden on asteittain ryhdyttävä käyttämään uusia teknologioita tämän asetuksen ja täytäntöönpanoasetuksen soveltamiseksi vaadittujen tietojen vaihdossa ja käsittelyssä ja tietoihin pääsyssä. ► **M3** Euroopan komissio ◀ tukee yhteisten etujen mukaista toimintaa heti, kun jäsenvaltiot ottavat tällaisia tietojenkäsittelypalveluja käyttöön.

2. Kukin jäsenvaltio on vastuussa omien tietojenkäsittelypalvelujensa hallinnosta luonnollisten henkilöiden suojelua henkilötietojen käsittelyssä ja vapaassa liikkumisessa koskevien yhteisön säännösten mukaisesti.

3. Toisen jäsenvaltion viranomainen tai laitos ei voi evätä jonkin laitoksen tämän asetuksen ja täytäntöönpanoasetuksen säännösten mukaisesti lähettämää tai julkaisemaa sähköistä asiakirjaa sillä perusteella, että se on saatu sähköisesti, jos vastaanottava laitos on ilmoittanut pystyvänsä ottamaan sähköisiä asiakirjoja vastaan. Tällaisten asiakirjojen kopiointia ja tallentamista pidetään alkuperäisen asiakirjan oikeana ja tarkkana kopiona tai asiakirjassa käsitellyn tiedon esittämisenä, ellei toisin näytetä.

▼ C1

4. Sähköistä asiakirjaa pidetään pätevänä, jos tietojärjestelmässä, johon se on tallennettu, on tarvittavat suojaukset, joilla voidaan estää tallenteen muuttaminen, välittäminen edelleen tai luvaton pääsy siihen. Tallennettu tieto on milloin tahansa voitava tuottaa uudelleen välittömästi luettavassa muodossa. Jos sähköinen asiakirja siirretään sosiaaliturvalaitoksesta toiseen, aiheelliset suojatoimet on toteutettava luonnollisten henkilöiden suojelua henkilötietojen käsittelyssä ja vapaassa liikkumisessa koskevien yhteisön säännösten mukaisesti.

*79 artikla***Sosiaaliturva-alan toimien rahoitus**

Tämän asetuksen ja täytäntöönpanoasetuksen osalta ► **M3** Euroopan komissio ◀ voi rahoittaa kokonaan tai osittain:

- a) toimia, joiden tarkoituksena on kehittää jäsenvaltioiden sosiaaliturva-
viranomaisten ja -laitosten välistä tiedonvaihtoa, etenkin sähköistä
tiedonvaihtoa;
- b) kaikkia muita toimia, joiden tarkoituksena on soveltuvimpia keinoja
käyttäen antaa tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluville henki-
löille ja heidän edustajilleen tietoa tästä asetuksesta johtuvista oike-
uksista ja velvollisuuksista.

*80 artikla***Vapautukset**

1. Kaikki jäsenvaltion lainsäädännössä säädetyt vapautukset veroista, leimaverosta, notariaatti- tai rekisteröintimaksuista tai niiden alentaminen tämän jäsenvaltion lainsäädännön soveltamiseksi vaadittavien todistusten tai asiakirjojen osalta on ulotettava samanlaisiin todistuksiin tai asiakirjoihin, jotka vaaditaan toisen jäsenvaltion lainsäädännön tai tämän asetuksen soveltamiseksi.

2. Kaikenlaiset tämän asetuksen soveltamiseksi vaadittavat selvitykset, asiakirjat ja todistukset vapautetaan velvoitteesta, jonka mukaan diplomaattisten tai konsuliviranomaisten on todistettava ne oikeaksi.

*81 artikla***Hakemukset, ilmoitukset tai valitukset**

Jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti tietyssä ajassa tämän jäsenvaltion viranomaiselle, laitokselle tai tuomioistuimelle toimitettavat hakemukset, ilmoitukset tai valitukset katsotaan jätetyksi määräajan kuluessa, jos ne on toimitettu samassa ajassa toisen jäsenvaltion vastaavalle viranomaiselle, laitokselle tai tuomioistuimelle. Tällaisessa tapauksessa viranomaisen, laitoksen tai tuomioistuin, joka vastaanottaa hakemuksen, ilmoituksen tai valituksen, toimittaa sen viipymättä ensiksi mainitun jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, laitokselle tai tuomioistuimelle joko suoraan tai kyseisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kautta. Päivämäärä, jona tällaiset hakemukset, ilmoitukset tai valitukset on toimitettu toisen jäsenvaltion viranomaiselle, laitokselle tai tuomioistuimelle, katsotaan päivämääräksi, jona ne on toimitettu toimivaltaiselle viranomaiselle, laitokselle tai tuomioistuimelle.

▼ C1*82 artikla***Lääkärintarkastukset**

Jäsenvaltion lainsäädännön edellyttämät lääkärintarkastukset voi toimivaltaisen laitoksen pyynnöstä tehdä etuusia hakevan tai etuuksiin oikeutetun henkilön asuin- tai oleskelupaikan laitos toisessa jäsenvaltiossa täytäntöönpanoasetuksessa säädetyn tai kyseisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä sovituin edellytyksin.

*83 artikla***Lainsäädännön soveltaminen**

Tiettyjen jäsenvaltioiden lainsäädännön soveltamista koskevat erityissäännökset mainitaan liitteessä XI.

*84 artikla***Maksujen periminen ja etuuksien takaisinperintä**

1. Jäsenvaltion laitokselle maksettavat maksut voidaan periä ja jäsenvaltion laitoksen perusteetta antamat etuudet voidaan periä takaisin toisessa jäsenvaltiossa viimeksi mainitun jäsenvaltion vastaavalle laitokselle maksettavien maksujen perimisessä ja sen perusteetta antamien etuuksien takaisin perimisessä noudatettavien menettelyjen ja sovellettavien vakuuksien ja etuoikeuksien mukaisesti.

2. Tuomioistuinten ja hallintoviranomaisten täytäntöönpanokelpoiset päätökset, jotka koskevat jonkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti vahvistettujen maksujen, korkojen tai muiden kulujen perimistä tai perusteetta annettujen etuuksien takaisin perimistä, tunnustetaan ja pannaan täytäntöön toimivaltaisen laitoksen pyynnöstä toisessa jäsenvaltiossa sen lainsäädännössä säädettyjen rajoitusten ja menettelyjen ja kaikkien muiden vastaaviin päätöksiin sovellettavien menettelyjen mukaisesti. Päätökset julistetaan täytäntöönpanokelpoisiksi kyseisessä jäsenvaltiossa, mikäli sen lainsäädäntö ja muut menettelyt sitä edellyttävät.

3. Jos kyseessä on ulosmittaus-, konkurssi- tai akordimenettely, jonkin jäsenvaltion laitoksen saataviin toisessa jäsenvaltiossa sovelletaan samoja etuoikeuksia kuin samanlaisiin saataviin viimeksi mainitun jäsenvaltion lainsäädännössä.

4. Tämän artiklan täytäntöönpanoa koskevat menettelyt, mukaan lukien kustannusten korvaaminen, annetaan täytäntöönpanoasetuksessa tai tarvittaessa täydentävästi jäsenvaltioiden välisellä sopimuksella.

*85 artikla***Laitosten oikeudet**

1. Jos henkilö saa etuusia jäsenvaltion lainsäädännön nojalla tapaturmasta, joka johtui toisessa jäsenvaltiossa sattuneesta tapahtumasta,

▼ **C1**

etuuksien myöntämisestä vastuussa olevan laitoksen oikeudet kolmanteen osapuoleen nähden, joka on velvollinen suorittamaan korvausta tapaturmasta, määritetään seuraavien sääntöjen mukaisesti:

- a) jos etuuksien myöntämisestä vastaava laitos saa soveltamansa lainsäädännön perusteella oikeudet, jotka etuuden saajalla on kolmanteen osapuoleen nähden, tällainen sijaantulo-oikeus tunnustetaan kaikissa jäsenvaltioissa;
- b) jos etuuksien myöntämisestä vastaavalla laitoksella on välittömiä oikeuksia kolmanteen osapuoleen nähden, kaikki jäsenvaltiot tunnustavat tällaiset oikeudet.

2. Jos henkilö saa etuuksia jäsenvaltion lainsäädännön nojalla tapaturmasta, joka johtui toisessa jäsenvaltiossa sattuneesta tapahtumasta, henkilöön tai toimivaltaiseen laitokseen sovelletaan kyseisen lainsäädännön säännöksiä, joissa määritetään, missä tapauksissa työnantajat tai niiden työntekijät vapautuvat vahingonkorvausvastuusta.

Edellä 1 kohtaa sovelletaan myös etuuksien myöntämisestä vastaavan laitoksen oikeuksiin työnantajiin tai niiden työntekijöihin nähden niissä tapauksissa, joissa heitä ei ole vapautettu vastuusta.

3. Jos 35 artiklan 3 kohdan ja/tai 41 artiklan 2 kohdan mukaisesti kaksi jäsenvaltiota tai useampi jäsenvaltio taikka niiden toimivaltaiset viranomaiset ovat tehneet sopimuksen toimivaltaansa kuuluvien laitosten välisistä korvauksista luopumisesta tai jos korvaus ei riipu tosiasiallisesti suoritettujen etuuksien määrästä, oikeudet, jotka syntyvät vastuussa olevaan kolmanteen osapuoleen nähden, määritetään seuraavien sääntöjen mukaisesti:

- a) jos asuin- tai oleskelujäsenvaltion laitos myöntää etuuksia henkilölle sen alueella sattuneen tapaturman johdosta, kyseinen laitos käyttää soveltamansa lainsäädännön mukaisesti sijaantulo-oikeutta tai oikeutta suoriin toimiin kolmatta osapuolta kohtaan, joka on velvollinen suorittamaan korvausta tapaturmasta;

b) edellä a alakohtaa sovellettaessa:

- i) etuuksia saava henkilö katsotaan vakuutetuksi asuin- tai oleskelupaikan laitoksessa;

ja

- ii) tämä laitos katsotaan etuuksien myöntämisestä vastaavaksi laitokseksi.

- c) edellä 1 ja 2 kohtaa sovelletaan edelleen kaikkiin sellaisiin etuuksiin, joita korvauksista luopumista koskeva sopimus tai tosiasiallisesti suoritettujen etuuksien määrästä riippumaton korvaus ei koske.

86 artikla

Kahdenväliset sopimukset

Luxemburgin sekä Ranskan, Saksan ja Belgian välisissä suhteissa 65 artiklan 7 kohdassa tarkoitetun siirtymäkauden soveltaminen ja kesto riippuvat kahdenvälisen sopimusten tekemisestä.

▼ C1

VI OSASTO

SIIRTYMÄ- JA LOPPUSÄÄNNÖKSET*87 artikla***Siirtymäsäännökset**

1. Tämän asetuksen perusteella ei kerry oikeuksia sen soveltamisen alkamispäivää edeltävältä ajalta.
2. Kaikki vakuutuskaudet ja tapauksesta riippuen kaikki työskentelykaudet, itsenäisen ammatinharjoittamisen kaudet tai asumiskaudet, jotka jäsenvaltion lainsäädännön mukaan ovat täyttyneet ennen päivää, jolloin tätä asetusta alettiin soveltaa kyseisessä jäsenvaltiossa, otetaan huomioon määritettäessä tämän asetuksen nojalla saavutettuja oikeuksia.
3. Jollei 1 kohdasta muuta johdu, oikeus on saavutettu tämän asetuksen mukaisesti, vaikka se liittyy tapahtumaan, joka sattui ennen asetuksen soveltamisen alkamispäivää kyseisessä jäsenvaltiossa.
4. Etuudet, joita ei ole myönnetty tai joiden suorittaminen on keskeytetty asianomaisen henkilön kansalaisuuden tai asuinpaikan vuoksi, myönnetään tai palautetaan kyseisen henkilön pyynnöstä siitä päivästä alkaen, jolloin tätä asetusta alettiin soveltaa asianomaisessa jäsenvaltiossa, edellyttäen, että oikeudet, joiden perusteella on aiemmin myönnetty etuuksia, eivät ole johtaneet kertasuorituksen maksamiseen.
5. Henkilön, jolle on myönnetty eläke ennen tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivää jossakin jäsenvaltiossa, oikeudet voidaan hänen pyynnöstään tutkia uudelleen tämä asetus huomioon ottaen.
6. Jos 4 tai 5 kohdassa tarkoitettu pyyntö esitetään kahden vuoden kuluessa tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivästä jossakin jäsenvaltiossa, asetuksen nojalla saavutetut oikeudet tulevat voimaan siitä päivästä alkaen, eikä minkään jäsenvaltion oikeuksien menettämistä tai rajoittamista koskevaa lainsäädäntöä voida soveltaa asianomaiseen henkilöön.
7. Jos 4 tai 5 kohdassa tarkoitettu pyyntö esitetään asianomaisessa jäsenvaltiossa kahden vuoden kuluttua asetuksen soveltamisen alkamispäivästä, oikeudet, joita ei ole menetetty tai jotka eivät ole aikaan sidottuja, tulevat voimaan pyynnön esittämispäivänä, jollei jonkin jäsenvaltion lainsäädännön soveltaminen ole edullisempaa.

▼ M1

8. Jos henkilöön sovelletaan tämän asetuksen mukaisesti jonkin muun kuin sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jota häneen sovelletaan asetuksen (ETY) N:o 1408/71 II osaston nojalla, häneen sovelletaan edelleen tätä lainsäädäntöä niin kauan kuin asianomainen tilanne säilyy muuttumattomana ja joka tapauksessa enintään 10 vuotta tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivästä, ellei henkilö pyydä tämän asetuksen nojalla sovellettavan lainsäädännön soveltamista. Pyyntö on esitettävä kolmen kuukauden kuluessa tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivästä sen jäsenvaltion toimivaltaiselle laitokselle, jonka lainsäädäntöä sovelletaan tämän asetuksen nojalla, jotta asianomaiseen henkilöön sovelletaan kyseisen jäsenvaltion lainsäädäntöä tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivästä alkaen. Jos pyyntö esitetään tämän määräajan päätyttyä, asianomaiseen sovelletaan kyseistä lainsäädäntöä seuraavan kuukauden ensimmäisestä päivästä alkaen.

▼ C1

9. Tämän asetuksen 55 artiklaa sovelletaan ainoastaan eläkkeisiin, joihin ei sovelleta asetuksen (ETY) N:o 1408/71 46 c artiklaa tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivänä.

10. Asetuksen 65 artiklan 2 ja 3 kohdan toisen virkkeen säännöksiä sovelletaan Luxemburgiin viimeistään kahden vuoden kuluttua tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivästä.

▼ M1

10 a) Viroa, Espanjaa, Italiaa, Liettuaa, Unkaria ja Alankomaita koskevat liitteessä III olevat merkinnät lakkaavat olemasta voimassa neljän vuoden kuluttua tämän asetuksen soveltamispäivästä.

10 b) Liitteessä III olevaa luetteloa tarkastellaan uudelleen viimeistään 31 päivänä lokakuuta 2014 hallintotoimikunnan kertomuksen pohjalta. Kertomuksen on sisällettävä vaikutusten arviointi sekä absoluuttisesti että suhteellisesti liitteen III säännösten soveltamisen merkityksestä, määrästä, laajuudesta ja kustannuksista. Tämän kertomuksen on myös sisällettävä näiden säännösten kumoamisen mahdolliset vaikutukset niissä jäsenvaltioissa, jotka luotellaan edelleen kyseisessä liitteessä 10 a kohdassa tarkoitetun päivämäärän jälkeen. Kyseisen kertomuksen perusteella komission on päätettävä ehdotuksen antamisesta luettelon arvioimisesta, tavoitteena periaatteessa luettelon kumoaminen, ellei hallintotoimikunnan kertomuksessa esitetä pakottavia syitä toimia toisin.

▼ C1

11. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että oikeuksiin ja velvoitteen täytäntöönpanoasetuksen perusteella tehtävistä muutoksista tiedotetaan asianmukaisesti.

▼ M3*87 a artikla***Siirtymäsäännös asetuksen (EU) N:o 465/2012 soveltamista varten**

1. Jos asetuksen (EU) N:o 465/2012 voimaantulon johdosta henkilön sovelletaan tämän asetuksen II osaston mukaisesti jonkin muun kuin sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jonka lainsäädäntöä häneen sovellettiin ennen mainittua voimaantuloa, häneen sovelletaan ennen mainittua päivää sovellettua jäsenvaltion lainsäädäntöä myös siirtymäajan, joka kestää niin kauan kuin asianomainen tilanne säilyy muuttumattomana mutta joka tapauksessa kuitenkin enintään kymmenen vuotta asetuksen (EU) N:o 465/2012 voimaantulopäivästä. Tällainen henkilö voi pyytää, että siirtymäaikaa ei enää sovelleta häneen. Tällainen pyyntö on esitettävä asuinjäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen nimeämälle laitokselle. Pyyntöjen, jotka esitetään viimeistään 29 päivänä syyskuuta 2012, katsotaan tulevan voimaan 28 päivänä kesäkuuta 2012. Pyyntö, jotka esitetään 29 päivän syyskuuta 2012 jälkeen, tulevat voimaan niiden esittämistä seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä.

2. Hallintotoimikunta arvioi viimeistään 29 päivänä kesäkuuta 2014 tämän asetuksen 65 a artiklassa vahvistettujen säännösten täytäntöönpanoa ja antaa kertomuksen niiden soveltamisesta. Tämän kertomuksen

▼ **M3**

pohjalta Euroopan komissio voi tarvittaessa tehdä ehdotuksia näiden säännösten muuttamiseksi.

▼ **C1***88 artikla***Liitteiden ajantasaistaminen**

Tämän asetuksen liitteet tarkistetaan määräajoin.

*89 artikla***Täytäntöönpanoasetus**

Tämän asetuksen täytäntöönpanomenettelyä koskevat säännökset annetaan toisessa asetuksessa.

*90 artikla***Kumoaminen**

1. Kumotaan tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivästä alkaen neuvoston asetus (ETY) N:o 1408/71.

Asetus (ETY) N:o 1408/71 pysyy kuitenkin voimassa ja sen oikeusvaikutukset säilyvät seuraavien säädösten osalta:

- a) neuvoston asetus (EY) N:o 859/2003, annettu 14 päivänä toukokuuta 2003, asetuksen (ETY) N:o 1408/71 ja asetuksen (ETY) N:o 574/72 muuttamisesta soveltamisalan laajentamiseksi koskemaan kolmansien maiden kansalaisia, joita kyseiset säännökset eivät jo koske yksinomaan heidän kansalaisuutensa vuoksi ⁽¹⁾, niin kauan kuin kyseistä asetusta ei kumota tai muuteta;
- b) neuvoston asetus (ETY) N:o 1661/85, annettu 13 päivänä kesäkuuta 1985, yhteisön siirtotyöläisten sosiaaliturvaa koskevien sääntöjen teknisestä mukauttamisesta Grönlannin osalta ⁽²⁾, niin kauan kuin kyseistä asetusta ei kumota tai muuteta;
- c) sopimus Euroopan talousalueesta ⁽³⁾ sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Sveitsin valaliiton välinen sopimus henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta ⁽⁴⁾ ja muut sopimukset, joissa viitataan asetukseen (ETY) N:o 1408/71, niin kauan kuin kyseisiä sopimuksia ei muuteta tämän asetuksen perusteella.

2. Yhteisön alueella liikkuvien palkattujen työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien lisäeläkeoikeuksien suojaamisesta 29 päivänä kesäkuuta 1998 annetussa neuvoston direktiivissä 98/49/EY ⁽⁵⁾ olevia viittauksia asetukseen (ETY) N:o 1408/71 on pidettävä viittauksina tähän asetukseen.

⁽¹⁾ EUVL L 124, 20.5.2003, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 160, 20.6.1985, s. 7.

⁽³⁾ EYVL L 1, 3.1.1994, s. 1.

⁽⁴⁾ EYVL L 114, 30.4.2002, s. 6. Sopimus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna EU–Sveitsi-komitean päätöksellä N:o 2/2003 (EUVL L 187, 26.7.2003, s. 55).

⁽⁵⁾ EYVL L 209, 25.7.1998, s. 46.

▼ C1

91 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan täytäntöönpanoasetuksen voimaantulopäivästä.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaiseen kaikissa jäsenvaltioissa.

▼ C1

LIITE I

ELATUSTUET, ERITYISET SYNNYTYS- JA ADOPTIOAVUSTUKSET

(1 artiklan z alakohta)

I Elatustuet

▼ M1

BELGIA

▼ C1

Elatussaatavia hoitavan yksikön perustamisesta liittovaltion valtiovarainministeriöön (Service public fédéral (SPF) Finances) 21 päivänä helmikuuta 2003 annetussa laissa tarkoitetut elatustuet

▼ M1

BULGARIA

Valtion maksamat perhelain 92 pykälän mukaiset elatustuet

TANSKA

▼ C1

Lapsenetuksista annetussa laissa säädetty lapsen elatustukimaksu

11 päivänä syyskuuta 2002 annetulla lailla N:o 765 konsolidoitu lapsen elatustukimaksu

▼ M1

SAKSA

▼ C1

23 päivänä heinäkuuta 1979 annetun Saksan elatustukilain (Unterhaltsvorschussgesetz) mukaiset elatustukimaksut

▼ M1

VIRO

Elatustuesta 21 päivänä helmikuuta 2007 annetun lain mukaiset elatustuet;

ESPANJA

7 päivänä joulukuuta 2007 annetun kuninkaallisen asetuksen 1618/2007 mukaiset elatustuet

RANSKA

▼ C1

Perheiden tukemiseen tarkoitettu avustus, joka maksetaan lapselle, jonka jompikumpi vanhempi tai kumpikaan vanhemmista ei täytä taikka ei kykene täyttämään elatusvelvoitteitaan tai ei maksa taikka ei kykene maksamaan tuomioistuimen päätöksellä vahvistettua elatusapua

▼ M5

KROATIA

Väliaikaiset tuet, joita sosiaaliturvakeskukset maksavat väliaikaisen elatustuen antamista koskevan velvoitteen perusteella perhelain nojalla (virallinen lehti 116/03, sellaisena kuin se on muutettuna)

▼ M1

LIETTUA

Lasten elatusrahastosta annetun lain mukaisesti lasten elatusrahastosta suoritettavat maksut;

LUXEMBURG

26 päivänä heinäkuuta 1980 annetussa laissa tarkoitetut elatustuet ja niiden takaisinperintä

ITÄVALTA

▼ C1

Lapsen elatustuen myöntämisestä annetun lain (Unterhaltsvorschussgesetz 1985 – UVG) mukaiset elatustukimaksut

▼ M1

PUOLA

Elatusapuun oikeutettujen henkilöiden avustuksista annetun lain mukaisesti elatusrahastosta maksetut etuudet

PORTUGALI

▼ C1

Elatustukimaksut (laki N:o 75/98, 19. marraskuuta 1998, alaikäisten elatus-turvasta)

▼ M1

SLOVENIA

Elatustuki Slovenian tasavallan takuu- ja toimeentulorahastosta 25 päivänä heinäkuuta 2006 annetun lain mukaisesti;

SLOVAKIA

Korvaava elatustuki elatustuesta annetun lain N:o 452/2004 Kok., sellaisena kuin se on muutettuna myöhemmillä säädöksillä, mukaisesti

SUOMI

▼ C1

Elatusturvalain (671/1998) mukainen elatustuki

▼ M1

RUOTSI

▼ C1

Elatustukilain (1996:1030) mukainen elatustuki

II Erityiset synnytyis- ja adoptioavustukset

▼ M1

BELGIA

▼ C1

Synnytyisavustus ja adoptioavustus

▼ M1

BULGARIA

Kertasuoritteinen äitiysavustus (laki lasten perheavustuksista)

TŠEKKI

Syntymäavustus

VIRO

a) Syntymäavustus

b) Adoptioavustus

ESPANJA

Kertasuoritteiset syntymä- ja adoptioavustukset

RANSKA

▼ C1

Synnytyis- ja adoptioavustukset osana lapsen tuloon liittyviä etuuksia ► M1 paitsi silloin, kun ne maksetaan henkilölle, johon sovelletaan edelleen Ranskan lainsäädäntöä 12 artiklan tai 16 artiklan nojalla ◀

▼ M5

KROATIA

Kertasuoritteinen rahaetus vastasyntyneelle lapselle äitiys- ja vanhempainetuksia koskevan lain nojalla (virallinen lehti 85/08, sellaisena kuin se on muutettuna)

Kertasuoritteinen rahaetus adoptoidulle lapselle äitiys- ja vanhempainetuksia koskevan lain nojalla (virallinen lehti 85/08, sellaisena kuin se on muutettuna)

▼ M5

Kertasuoritteiset rahaetuudet vastasyntyneelle lapselle tai adoptoidulle lapselle paikallista ja alueellista itsehallintoa koskevien säännösten mukaisesti äitiys- ja vanhempainetuuksia koskevan lain 59 §:n nojalla (virallinen lehti 85/08, sellaisena kuin se on muutettuna)

▼ M1

LATVIA

- a) Syntymäävustus
- b) Adoptioavustus

LIETTUA

Kertasuoritteinen lapsiavustus

LUXEMBURG

▼ C1

Syntymää edeltävät avustukset

Synnytysavustukset

▼ M1

UNKARI

Äitiysavustus

PUOLA

Kertasuoritteinen syntymäävustus (perhe-etuuslaki)

ROMANIA

- a) Syntymäävustus
- b) Vauvanvaate- ja varustepakkaus vastasyntyneille

SLOVENIA

Syntymäävustus

SLOVAKIA

- a) Syntymäävustus
- b) Syntymäävustuksen lisäosa

SUOMI

▼ C1

Äitiysavustuslain nojalla myönnettävät äitiyspakkaus, kertasuoritteinen äitiysavustus ja kertasuoritteinen tuki kansainvälisen lapseksiottamisen kustannusten korvaamiseksi,

▼ **M1***LIITE II***VOIMASSA PYSYVÄT SOPIMUSTEN MÄÄRÄYKSET, JOITA SOVELTUVISSA TAPAUKSISSA SOVELLETAAN AINOASTAAN NIIDEN SOVELTAMISALAAN KUULUVIIN HENKILÖIHIN**

(8 artiklan 1 kohta)

Yleistä

Tässä liitteessä ei luetella sellaisia kahdenvälisten sopimusten määräyksiä, jotka eivät kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan ja jotka pysyvät voimassa jäsenvaltioiden välillä. Tähän kuuluvat sopimuksista johtuvat jäsenvaltioiden väliset velvoitteet, joissa on esimerkiksi määräyksiä jossakin kolmannessa maassa täyttyneiden vakuutuskausien yhteenlaskemisesta.

Edelleen sovellettavat sosiaaliturvasopimusten määräykset

BELGIA–SAKSA

7 päivänä joulukuuta 1957 tehdyn yleisen sopimuksen samana päivänä tehdyn päätöspöytäkirjan 3 ja 4 artikla, sellaisina kuin ne ovat 10 päivänä marraskuuta 1960 tehdystä lisäpöytäkirjassa (eräillä raja-alueilla ennen toista maailmansotaa, sen aikana ja sen jälkeen täyttyneiden vakuutuskausien huomioon ottaminen).

BELGIA–LUXEMBURG

Rajatyöntekijöiden sosiaaliturvasta 24 päivänä maaliskuuta 1994 tehty sopimus (täydentävä kiinteä korvaus).

BULGARIA–SAKSA

Sosiaaliturvasta 17 päivänä joulukuuta 1997 tehdyn sopimuksen 28 artiklan 1 kohdan b alakohta (Bulgarian ja entisen Saksan demokraattisen tasavallan välillä tehtyjen sopimusten pitäminen voimassa niiden henkilöiden osalta, jotka saivat eläkettä jo ennen vuotta 1996).

▼ **M5****BULGARIA–KROATIA**

Sosiaaliturvasta 14 päivänä heinäkuuta 2003 tehdyn sopimuksen 35 artiklan 3 kohta (31 päivään joulukuuta 1957 mennessä täyttyneiden vakuutuskausien tunnustaminen sen sopimusvaltion kustannuksella, jossa vakuutetun henkilön asuinpaikka oli 31 päivänä joulukuuta 1957).

▼ **M1****BULGARIA–ITÄVALTA**

Sosiaaliturvasta 14 päivänä huhtikuuta 2005 tehdyn sopimuksen 38 artiklan 3 kohta (ennen 27 päivää marraskuuta 1961 täyttyneiden vakuutuskausien huomioon ottaminen); tätä määräystä sovelletaan ainoastaan mainitun yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluviin henkilöihin.

BULGARIA–SLOVENIA

Sosiaaliturvasta 18 päivänä joulukuuta 1957 tehdyn sopimuksen 32 artiklan 2 kohta (ennen 31 päivää joulukuuta 1957 täyttyneiden vakuutuskausien huomioon ottaminen).

TŠEKKI–SAKSA

Sosiaaliturvasta 27 päivänä heinäkuuta 2001 tehdyn sopimuksen 39 artiklan 1 kohdan b ja c alakohta (entisen Tšekkoslovakian tasavallan ja entisen Saksan demokraattisen tasavallan välillä tehdyn sopimuksen pitäminen voimassa niiden henkilöiden osalta, jotka saivat eläkettä jo ennen vuotta 1996; yhdessä sopimusvaltiossa täyttyneiden vakuutuskausien huomioon ottaminen niiden henkilöiden osalta, jotka saivat 1 päivänä syyskuuta 2002 eläkettä näiden kausien perusteella toisessa sopimusvaltiossa ja asuivat samalla tämän alueella).

TŠEKKI–KYPROS

Sosiaaliturvasta 19 päivänä tammikuuta 1999 tehdyn sopimuksen 32 artiklan 4 kohta (asiasta vuonna 1976 tehdyn sopimuksen mukaisesti täyttyneiden työskentelykausien laskemista koskevan toimivallan määrittäminen); tätä määräystä sovelletaan ainoastaan sen soveltamisalaan kuuluviin henkilöihin.

▼ **M1**

TŠEKKI–LUXEMBURG

Sosiaaliturvasta 17 päivänä marraskuuta 2000 tehdyn sopimuksen 52 artiklan 8 kohta (poliittisten pakolaisten eläkevakuutuskausien huomioon ottaminen).

TŠEKKI–ITÄVALTA

Sosiaaliturvasta 20 päivänä heinäkuuta 1999 tehdyn sopimuksen 32 artiklan 3 kohta (ennen 27 päivää marraskuuta 1961 täyttyneiden vakuutuskausien huomioon ottaminen); tätä määräystä sovelletaan ainoastaan sen soveltamisalaan kuuluviin henkilöihin.

TŠEKKI–SLOVAKIA

Sosiaaliturvasta 29 päivänä lokakuuta 1992 tehdyn sopimuksen 12, 20 ja 33 artikla (12 artiklassa määritetään toimivalta myöntää perhe-eläke-etuuksia; 20 artiklassa määritetään toimivalta laskea ennen Tšekin ja Slovakian liittotasavallan hajoamispäivää täyttyneet vakuutuskaudet; 33 artiklassa määritetään toimivalta maksaa ennen Tšekin ja Slovakian liittotasavallan hajoamispäivää myönnetty eläkkeet).

TANSKA–SUOMI

Sosiaaliturvasta 18 päivänä elokuuta 2003 tehdyn pohjoismaisen sopimuksen 7 artikla kotimatkasta asuinmaahan aiheutuneiden lisäkustannusten korvaamisesta silloin, kun asianomainen henkilö joutuu toisessa Pohjoismaassa oleskellessaan sairautensa vuoksi käyttämään kalliimpaa matkustustapaa kuin hän muutoin olisi käyttänyt.

TANSKA–RUOTSI

Sosiaaliturvasta 18 päivänä elokuuta 2003 tehdyn pohjoismaisen sopimuksen 7 artikla kotimatkasta asuinmaahan aiheutuneiden lisäkustannusten korvaamisesta silloin, kun asianomainen henkilö joutuu toisessa Pohjoismaassa oleskellessaan sairautensa vuoksi käyttämään kalliimpaa matkustustapaa kuin hän muutoin olisi käyttänyt.

SAKSA–ESPANJA

Sosiaaliturvasta 4 päivänä joulukuuta 1973 tehdyn sopimuksen 45 artiklan 2 kohta (diplomaatti- ja konsuliviranomaisten toimesta tapahtuva edustus).

SAKSA–RANSKA

- a) Yleissopimukseen, tehty 10 päivänä heinäkuuta 1950, kyseisenä päivänä tehty lisäsopimus N:o 4, sellaisena kuin se on 18 päivänä kesäkuuta 1955 tehdystä lisäsopimuksessa N:o 2 (1 päivän heinäkuuta 1940 ja 30 päivän kesäkuuta 1950 välisenä aikana täyttyneiden vakuutuskausien huomioon ottaminen)
- b) Edellä mainitussa lisäsopimuksessa N:o 2 oleva I osasto (ennen 8 päivää toukokuuta 1945 täyttyneiden vakuutuskausien huomioon ottaminen).
- c) Yleissopimukseen, tehty 10 päivänä heinäkuuta 1950, liittyvän, samana päivänä tehdyn yleispöytäkirjan 6, 7 ja 8 kohta (hallintojärjestelyt)
- d) Sopimuksen, tehty 20 päivänä joulukuuta 1963, II, III ja IV osasto (sosiaaliturva Saarimaa-alueella).

▼ **M5**

SAKSA–KROATIA

Sosiaaliturvasta 24 päivänä marraskuuta 1997 tehdyn sopimuksen 41 artikla (ennen 1 päivää tammikuuta 1956 toisen sopimusvaltion sosiaaliturvajärjestelmän nojalla saatujen oikeuksien järjestäminen); tätä määräystä sovelletaan ainoastaan sen soveltamisalaan kuuluviin henkilöihin.

▼ **M1**

SAKSA–LUXEMBURG

Sopimuksen, tehty 11 päivänä heinäkuuta 1959, 4, 5, 6 ja 7 artikla (vuoden 1940 syyskuun ja vuoden 1946 kesäkuun välisenä aikana täyttyneiden vakuutuskausien huomioon ottaminen).

SAKSA–UNKARI

Sosiaaliturvasta 2 päivänä toukokuuta 1998 tehdyn sopimuksen 40 artiklan 1 kohdan b alakohda (entisen Saksan demokraattisen tasavallan ja Unkarin välillä tehdyn sopimuksen pitäminen voimassa niiden henkilöiden osalta, jotka saivat eläkettä jo ennen vuotta 1996).

▼ **M1****SAKSA–ALANKOMAAT**

Sopimukseen, tehty 29 päivänä maaliskuuta 1951, 21 päivänä joulukuuta 1956 tehdyn lisäsopimuksen N:o 4 2 ja 3 artikla (hollantilaisten työntekijöiden 13 päivän toukokuuta 1940 ja 1 päivän syyskuuta 1945 välisenä aikana saamien Saksan sosiaalivakuutusjärjestelmän mukaisten oikeuksien järjestäminen).

SAKSA–ITÄVALTA

- a) Työttömyysvakuutuksista 19 päivänä heinäkuuta 1978 tehdyn sopimuksen 1 artiklan 5 kohtaa ja 8 artiklaa sekä kyseisen sopimuksen päätöspöytäkirjan 10 artiklaa (työttömyyskorvauksen myöntäminen rajatyöntekijöille edellisessä työskentelyvaltiossa) sovelletaan edelleen henkilöihin, jotka ovat työskennelleet rajatyöntekijöinä 1 päivänä tammikuuta 2005 tai sitä ennen ja joutuneet työttömiksi ennen 1 päivää tammikuuta 2011.
- b) Sosiaaliturvasta 4 päivänä lokakuuta 1995 tehdyn sopimuksen 14 artiklan 2 kohdan g, h, i ja j alakohta (toimivallan määrittäminen asianomaisten valtioiden välillä aiempien vakuutustapausten ja täytyneiden vakuutuskausien osalta); tätä määräystä sovelletaan ainoastaan sen soveltamisalaan kuuluviin henkilöihin.

SAKSA–PUOLA

- a) Eläke- ja työtapaturmavakuutuksesta 9 päivänä lokakuuta 1975 tehty sopimus sosiaaliturvasta 8 päivänä joulukuuta 1990 tehdyn sopimuksen 27 artiklan 2–4 kohdassa määriteltyjen edellytysten ja soveltamisalan mukaisesti (oikeusaseman pitäminen voimassa vuoden 1975 sopimuksen nojalla niiden henkilöiden osalta, jotka ovat asettautuneet asumaan Saksan tai Puolan alueelle ennen 1 päivää tammikuuta 1991 ja asuvat siellä yhä).
- b) Sosiaaliturvasta 8 päivänä joulukuuta 1990 tehdyn sopimuksen 27 artiklan 5 kohta ja 28 artiklan 2 kohta (eläkeoikeuden pitäminen voimassa niiden eläkkeiden osalta, jotka maksetaan entisen Saksan demokraattisen tasavallan ja Puolan vuonna 1957 tekemän sopimuksen nojalla; entisen Saksan demokraattisen tasavallan ja Puolan välillä vuonna 1988 tehdyn sopimuksen mukaisesti puolalaisten työntekijöiden osalta täytyneiden vakuutuskausien huomioon ottaminen).

SAKSA–ROMANIA

Sosiaaliturvasta 8 päivänä huhtikuuta 2005 tehdyn sopimuksen 28 artiklan 1 kohdan b alakohta (entisen Saksan demokraattisen tasavallan ja Romanian välillä tehdyn sopimuksen pitäminen voimassa niiden henkilöiden osalta, jotka saivat eläkettä jo ennen vuotta 1996).

SAKSA–SLOVENIA

Sosiaaliturvasta 24 päivänä syyskuuta 1997 tehdyn sopimuksen 42 artikla (ennen 1 päivää tammikuuta 1956 saatujen toisen sopimusvaltion sosiaaliturvajärjestelmän mukaisten oikeuksien järjestäminen); tätä määräystä sovelletaan ainoastaan sen soveltamisalaan kuuluviin henkilöihin.

SAKSA–SLOVAKIA

Sopimuksen, tehty 12 päivänä syyskuuta 2002, 29 artiklan 1 kohdan toinen ja kolmas alakohta (entisen Tšekkoslovakian tasavallan ja entisen Saksan demokraattisen tasavallan välillä tehdyn sopimuksen pitäminen voimassa niiden henkilöiden osalta, jotka saivat eläkettä jo ennen vuotta 1996; yhdessä asianomaisista sopimusvaltioista täytyneiden vakuutuskausien huomioon ottaminen niiden henkilöiden osalta, jotka saivat 1 päivänä joulukuuta 2003 eläkettä näiden kausien perusteella toisesta sopimusvaltiosta ja asuivat samalla tämän alueella).

SAKSA–YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

- a) Sosiaaliturvasta 20 päivänä huhtikuuta 1960 tehdyn sopimuksen 7 artiklan 5 ja 6 kohta (asevoimien palveluksessa oleviin siviileihin sovellettava lainsäädäntö).
- b) Työttömyysvakuutuksista 20 päivänä huhtikuuta 1960 tehdyn sopimuksen 5 artiklan 5 ja 6 kohta (asevoimien palveluksessa oleviin siviileihin sovellettava lainsäädäntö).

▼ **M1**

IRLANTI–YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

Sosiaaliturvasta 14 päivänä joulukuuta 2004 tehdyn sopimuksen 19 artiklan 2 kohta (eräiden vammaisille myönnettävien etuuksien siirtäminen ja huomioon ottaminen).

ESPANJA–PORTUGALI

Yleissopimuksen, tehty 11 päivänä kesäkuuta 1969, 22 artikla (työttömyysetuuksien maastavienti). Tämä kohta on voimassa kaksi vuotta tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivästä.

▼ **M5**

KROATIA–ITALIA

- a) Jugoslavian ja Italian välinen sopimus sosiaalivakuutusten vastavuoroisten velvoitteiden sääntelemisestä viitaten rauhansopimuksen liitteessä XIV olevaan 7 kohtaan (tehty noottien vaihtona 5 päivänä helmikuuta 1959) (ennen 18 päivää joulukuuta 1954 täytyneiden vakuutuskausien huomioon ottaminen); tätä määräystä sovelletaan ainoastaan tuon sopimuksen soveltamisalaan kuuluvii henkilöihin.
- b) Entistä Triesten vapaa-alueen B-vyöhykettä koskevan, 27 päivänä kesäkuuta 1997 tehdyn Kroatian tasavallan ja Italian tasavallan välisen sosiaaliturvasopimuksen 44 artiklan 3 kohta (ennen 5 päivää lokakuuta 1956 täytyneiden vakuutuskausien huomioon ottaminen); tätä määräystä sovelletaan ainoastaan tuon sopimuksen soveltamisalaan kuuluvii henkilöihin.

KROATIA–UNKARI

Sosiaaliturvasta 8 päivänä helmikuuta 2005 tehdyn sopimuksen 43 artiklan 6 kohta (29 päivään toukokuuta 1956 mennessä täytyneiden vakuutuskausien tunnustaminen sen sopimusvaltion kustannuksella, jossa vakuutetun henkilön asuinpaikka oli 29 päivänä toukokuuta 1956).

KROATIA–ITÄVALTA

Sosiaaliturvasta 16 päivänä tammikuuta 1997 tehdyn sopimuksen 35 artikla (ennen 1 päivää tammikuuta 1956 täytyneiden vakuutuskausien huomioon ottaminen); tätä määräystä sovelletaan ainoastaan sen soveltamisalaan kuuluvii henkilöihin.

KROATIA–SLOVENIA

- a) Sosiaaliturvasta 28 päivänä huhtikuuta 1997 tehdyn sopimuksen 35 artiklan 3 kohta (bonuskausien tunnustaminen entisen yhteisen valtion lainsäädännön nojalla).
- b) Sosiaaliturvasta 28 päivänä huhtikuuta 1997 tehdyn sopimuksen 36 ja 37 artikla (ennen 8 päivää lokakuuta 1991 ansaitut etuudet jäävät ne myöntäneen sopimusvaltion vastuulle; 8 päivän lokakuuta 1991 ja kyseisen sopimuksen voimaantulopäivän eli 1 päivän helmikuuta 1998 välisenä aikana myönnetty eläkkeet vakuutuskausilta, jotka täytyivät toisessa sopimusvaltiossa 31 päivään tammikuuta 1998 mennessä, lasketaan uudelleen).

▼ **M1**

ITALIA–SLOVENIA

- a) Sopimus sosiaalivakuutusten vastavuoroisten velvoitteiden sääntelemisestä viitaten rauhansopimuksen liitteen XIV 7 kohtaan, tehty noottien vaihtona 5 päivänä helmikuuta 1959 (ennen 18 päivää joulukuuta 1954 täytyneiden vakuutuskausien huomioon ottaminen); tätä määräystä sovelletaan ainoastaan mainitun sopimuksen soveltamisalaan kuuluvii henkilöihin.
- b) Entistä Triesten vapaa-alueen B-vyöhykettä koskevan, 7 päivänä heinäkuuta 1997 tehdyn sosiaaliturvasopimuksen 45 artiklan 3 kohta (ennen 5 päivää lokakuuta 1956 täytyneiden vakuutuskausien huomioon ottaminen); tätä määräystä sovelletaan ainoastaan mainitun sopimuksen soveltamisalaan kuuluvii henkilöihin.

▼ M1**LUXEMBURG–PORTUGALI**

Sopimus, tehty 10 päivänä maaliskuuta 1997 (yhdessä sopimusvaltiossa toimivien laitosten tekemien, sellaisten eläkkeenhakijoiden työkyvyttömyysastetta koskevien päätösten tunnustaminen, jotka hakevat toisen sopimusvaltion laitoksesta maksettavaa eläkettä).

LUXEMBURG–SLOVAKIA

Sosiaaliturvasta 23 päivänä toukokuuta 2002 tehdyn sopimuksen 50 artiklan 5 kohta (poliittisten pakolaisten eläkevakuutuskausien huomioon ottaminen).

UNKARI–ITÄVALTA

Sosiaaliturvasta 31 päivänä maaliskuuta 1999 tehdyn sopimuksen 36 artiklan 3 kohta (ennen 27 päivää marraskuuta 1961 täyttyneiden vakuutuskausien huomioon ottaminen); tätä määräystä sovelletaan ainoastaan sen soveltamisalaan kuuluviin henkilöihin.

UNKARI–SLOVENIA

Sosiaaliturvasta 7 päivänä lokakuuta 1957 tehdyn sopimuksen 31 artikla (ennen 29 päivää toukokuuta 1956 täyttyneiden vakuutuskausien huomioon ottaminen); tätä määräystä sovelletaan ainoastaan sen soveltamisalaan kuuluviin henkilöihin.

UNKARI–SLOVAKIA

Sosiaaliturvasta 30 päivänä tammikuuta 1959 tehdyn sopimuksen 34 artiklan 1 kohta (sopimuksen 34 artiklan 1 kohdan mukaan ennen sopimuksen allekirjoittamispäivää myönnettyinä vakuutuskausina pidetään sen sopimusvaltion vakuutuskausia, jonka alueella etuuksiin oikeutetun henkilön asuinpaikka sijaitsi); tätä määräystä sovelletaan ainoastaan sen soveltamisalaan kuuluviin henkilöihin.

ITÄVALTA–PUOLA

Sosiaaliturvasta 7 päivänä syyskuuta 1998 tehdyn sopimuksen 33 artiklan 3 kohta (ennen 27 päivää marraskuuta 1961 täyttyneiden vakuutuskausien huomioon ottaminen); tätä määräystä sovelletaan ainoastaan sen soveltamisalaan kuuluviin henkilöihin.

ITÄVALTA–ROMANIA

Sosiaaliturvasta 28 päivänä lokakuuta 2005 tehdyn sopimuksen 37 artiklan 3 kohta (ennen 27 päivää marraskuuta 1961 täyttyneiden vakuutuskausien huomioon ottaminen); tätä määräystä sovelletaan ainoastaan sen soveltamisalaan kuuluviin henkilöihin.

ITÄVALTA–SLOVENIA

Sosiaaliturvasta 10 päivänä maaliskuuta 1997 tehdyn sopimuksen 37 artikla (ennen 1 päivää tammikuuta 1956 täyttyneiden vakuutuskausien huomioon ottaminen); tätä määräystä sovelletaan ainoastaan sen soveltamisalaan kuuluviin henkilöihin.

ITÄVALTA–SLOVAKIA

Sosiaaliturvasta 21 päivänä joulukuuta 2001 tehdyn sopimuksen 34 artiklan 3 kohta (ennen 27 päivää marraskuuta 1961 täyttyneiden vakuutuskausien huomioon ottaminen); tätä määräystä sovelletaan ainoastaan sen soveltamisalaan kuuluviin henkilöihin.

SUOMI–RUOTSI

Sosiaaliturvasta 18 päivänä elokuuta 2003 tehdyn pohjoismaisen sopimuksen 7 artikla kotimatkasta asuinmaahan aiheutuneiden lisäkustannusten korvaamisesta silloin, kun asianomainen henkilö joutuu toisessa Pohjoismaassa oleskellessaan sairautensa vuoksi käyttämään kalliimpaa matkustustapaa kuin hän muutoin olisi käyttänyt.

▼ **M1**

LIITE III

**RAJATYÖNTEKIJÄN PERHEENJÄSENTEN LUONTOISETUUKSIA
KOSKEVIEN OIKEUKSIEN RAJOITTAMINEN**

(18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu)

TANSKA

VIRO (tämä merkintä on voimassa 87 artiklan 10 a kohdassa tarkoitettun kauden ajan)

IRLANTI

ESPANJA (tämä merkintä on voimassa 87 artiklan 10 a kohdassa tarkoitettun kauden ajan)

▼ **M5**

KROATIA

▼ **M1**

ITALIA (tämä merkintä on voimassa 87 artiklan 10 a kohdassa tarkoitettun kauden ajan)

LIETTUA (tämä merkintä on voimassa 87 artiklan 10 a kohdassa tarkoitettun kauden ajan)

UNKARI (tämä merkintä on voimassa 87 artiklan 10 a kohdassa tarkoitettun kauden ajan)

ALANKOMAAT (tämä merkintä on voimassa 87 artiklan 10 a kohdassa tarkoitettun kauden ajan)

SUOMI

RUOTSI

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

▼ C1

LIITE IV

TOIMIVALTAISEEN JÄSENVALTIOON PALAAVIEN ELÄKKEENSAAJEN LISÄOIKEUDET

(27 artiklan 2 kohta)

BELGIA

▼ M1

BULGARIA

TŠEKKI

▼ C1

SAKSA

KREIKKA

ESPANJA

RANSKA

▼ M1

KYPROS

▼ C1

LUXEMBURG

▼ M1

UNKARI

ALANKOMAAT

▼ C1

ITÄVALTA

▼ M1

PUOLA

SLOVENIA

▼ C1

RUOTSI

▼ C1*LIITE V*

**Sellaisten entisten rajatyöntekijöiden lisäoikeudet, jotka palaavat jäsenvalti-
oon, jossa he ovat aiemmin toimineet palkkatyössä tai ammatinharjoittajina
(sovelletaan ainoastaan, jos myös se jäsenvaltio on luettelossa, jonka toimi-
valtainen laitos vastaa eläkkeensaajalle hänen asuinjäsenvaltiossaan myön-
nettyjen luontoisetuuksien kustannusten maksamisesta)**

(28 artiklan 2 kohta)

BELGIA

SAKSA

ESPANJA

RANSKA

LUXEMBURG

ITÄVALTA

PORTUGALI

▼ **C1***LIITE VI***A-TYYPIN LAINSÄÄDÄNTÖ, JOHON OLISI SOVELLETTAVA ERITYISTÄ YHTEENSOVITTAMISTA**

(44 artiklan 1 kohta)

▼ **M1**

TŠEKKI

Täysi työkyvyttömyyseläke henkilöille, joiden täysi työkyvyttömyys ilmeni ennen kahdeksantoista vuoden ikää ja jotka eivät ole olleet vakuutettuina vaadittua aikaa (eläkevakuutuslain N:o 155/1995 Kok., 42 pykälä).

VIRO

- a) Ennen 1 päivää huhtikuuta 2000 valtionavustuksista annetun lain nojalla myönnetty työkyvyttömyyseläkkeet, jotka ovat voimassa valtion eläkevakuutuslain mukaisesti.
- b) Työkyvyttömyyden perusteella valtion eläkevakuutuslain nojalla myönnetty valtion eläkkeet.
- c) Työkyvyttömyyseläkkeet, jotka on myönnetty puolustusvoimissa palvelusta annetun lain, poliisivoimissa palvelusta annetun lain, syyttäjänvirastolain, tuomarien asemasta annetun lain, Riigikogun jäsenten palkoista, eläkkeistä ja muista sosiaalivakuuksista annetun lain tai tasavallan presidentin virallisista etuuksista annetun lain nojalla.

▼ **M8**

- d) Työkyvyttömyysetuusia koskevan lain nojalla myönnetty työkyvyttömyysetuus.

▼ **M1**

IRLANTI

Vuoden 2005 konsolidoidun sosiaaliturvalain (Social Welfare Consolidation Act 2005) 2 osan 17 luku.

KREIKKA

▼ **C1**

Maatalouden vakuutusjärjestelmään (OGA) liittyvä lainsäädäntö, lain N:o 4169/1961 mukaan.

▼ **M5**

KROATIA

- a) Työtapaturman tai ammattitaudin johdosta eläkevakuutuslain 52 §:n 5 momentin mukaisesti myönnetty työkyvyttömyyseläke (virallinen lehti 102/98, sellaisena kuin se on muutettuna).
- b) Fyysisestä haitasta eläkevakuutuslain 56 §:n mukaisesti maksettava korvaus (virallinen lehti 102/98, sellaisena kuin se on muutettuna).

▼ **M1**

LATVIA

Työkyvyttömyyseläkkeet (kolmas ryhmä) 1 päivänä tammikuuta 1996 annetun kansaneläkelain 16 pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaisesti.

▼ **M4**

UNKARI

Työkyvyttömyyseläkkeiden muuttuneiden henkilöiden etuuksia sekä tiettyjen muiden lakien muutoksia koskevan vuoden 2011 lain CXCI mukaisesti 1 päivästä tammikuuta 2012 alkaen:

- a) kuntoutusetuus;
- b) työkyvyttömyysetuus

SLOVAKIA

Työkyvyttömyyseläke henkilölle, joka on vammautunut ollessaan vielä huollettava lapsi tai kokopäiväisessä tohtorinkoulutuksessa alle 26 vuoden iässä ja jonka kohdalla vakuutuskausi vaatimuksen katsotaan kaikissa tapauksissa täyttyneen (sosiaalivakuutuksesta annettu laki nro 461/2003 muutoksineen, 70 § 2 momentti, 72 § 3 momentti ja 73 § 3 ja 4 momentti).

▼ **M1**

▼ M1

SUOMI

Vammaisina syntyneille tai nuorena työkyvyttömiksi tulleille henkilöille myönnettävä kansaneläke (kansaneläkelaki 568/2007).

Siirtymäsäännösten mukaisesti määräytyvät ja ennen 1 päivää tammikuuta 1994 myönnetyt työkyvyttömyyseläkkeet (laki kansaneläkelain voimaanpanosta 569/2007).

▼ M8

RUOTSI

Ansiosidonnainen sairausetuus ja aktivointikorvaus (sosiaalivakuutussäädöksen 34 luku).

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

ESA-etuus (Employment and Support Allowance)

- a) Ennen 1 päivää huhtikuuta 2016 myönnettyjen etuuskien osalta ESA on sairauspäiväraha ensimmäiset 91 päivää (arviointivaihe). 92. päivästä eteenpäin (pääasiallinen vaihe) ESA-etuudesta tulee työkyvyttömyysetuus;
- b) 1 päivänä huhtikuuta 2016 tai sen jälkeen myönnettyjen etuuskien osalta ESA on sairauspäiväraha ensimmäiset 365 päivää (arviointivaihe). 366. päivästä eteenpäin (tukiryhmä) ESA-etuudesta tulee työkyvyttömyysetuus.

Ison-Britannian lainsäädäntö: Sosiaaliturvauudistuslain (Welfare Reform Act 2007) 1 osa.

Pohjois-Irlannin lainsäädäntö: Sosiaaliturvauudistuslain (Pohjois-Irlanti) (Welfare Reform Act (Northern Ireland) 2007) 1 osa.

LIITE VII

JÄSENVALTIOIDEN LAINSÄÄDÄNTÖJEN VASTAAVUUS TYÖKYVYTTÖMYYDEN ASTETTA KOSKEVIEN EDELLYTYSTEN SUHTEEN

(Asetuksen 46 artiklan 3 kohta)

BELGIA

Jäsen valtiot	Jäsenvaltioiden sellaisten laitosten soveltamat järjestelmät, jotka ovat tehneet työkyvyttömyyden asteen tunnustamista koskevan päätöksen	Sellaisten Belgian laitosten soveltamat järjestelmät, joita päätös vastaavuustapauksissa sitoo				
		Yleinen järjestelmä	Kaivostyöntekijöiden järjestelmä		Merenkulkijoiden järjestelmä	OSSOM
			Yleinen työkyvyttömyys	Ammatillinen työkyvyttömyys		
RANSKA	1. Yleinen järjestelmä:					
	– Ryhmä III (huollettavat)	Vastaavuus	Vastaavuus	Vastaavuus	Vastaavuus	Ei vastaavuutta
	– Ryhmä II	Vastaavuus	Vastaavuus	Vastaavuus	Vastaavuus	Ei vastaavuutta
	– Ryhmä I	Vastaavuus	Vastaavuus	Vastaavuus	Vastaavuus	Ei vastaavuutta
	2. Maatalouden järjestelmä					
	– täysi yleinen työkyvyttömyys	Vastaavuus	Vastaavuus	Vastaavuus	Vastaavuus	Ei vastaavuutta
	– kahden kolmasosan yleinen työkyvyttömyys	Vastaavuus	Vastaavuus	Vastaavuus	Vastaavuus	Ei vastaavuutta
	– huollettavat	Vastaavuus	Vastaavuus	Vastaavuus	Vastaavuus	Ei vastaavuutta
	3. Kaivostyöntekijöiden järjestelmä:					
	– osittainen yleinen työkyvyttömyys	Vastaavuus	Vastaavuus	Vastaavuus	Vastaavuus	Ei vastaavuutta
	– huollettavat	Vastaavuus	Vastaavuus	Vastaavuus	Vastaavuus	Ei vastaavuutta
	– ammatillinen työkyvyttömyys	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta	Vastaavuus	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta

▼ C1

Jäsen valtiot	Jäsenvaltioiden sellaisten laitosten soveltatut järjestelmät, jotka ovat tehneet työkyvyttömyyden asteen tunnustamista koskevan päätöksen	Sellaisten Belgian laitosten soveltatut järjestelmät, joita päätös vastaavuustapauksissa sitoo				
		Yleinen järjestelmä	Kaivostyöntekijöiden järjestelmä		Merenkulkijoiden järjestelmä	OSSOM
			Yleinen työkyvyttömyys	Ammatillinen työkyvyttömyys		
	4. Merenkulkijoiden järjestelmä: – yleinen työkyvyttömyys – huollettavat – ammatillinen työkyvyttömyys	Vastaavuus Vastaavuus Ei vastaavuutta	Vastaavuus Vastaavuus Ei vastaavuutta	Vastaavuus Vastaavuus Ei vastaavuutta	Vastaavuus Vastaavuus Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta Ei vastaavuutta Ei vastaavuutta
ITALIA	1. Yleinen järjestelmä: – työkyvyttömyys – ruumiillisen työn tekijät – työkyvyttömyys – toimihenkilöt 2. Merenkulkijoiden järjestelmä: – kykenemättömyys merenkulkuun	Ei vastaavuutta Ei vastaavuutta Ei vastaavuutta	Vastaavuus Vastaavuus Ei vastaavuutta	Vastaavuus Vastaavuus Ei vastaavuutta	Vastaavuus Vastaavuus Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta Ei vastaavuutta Ei vastaavuutta
▼ <u>M1</u>						

RANSKA

Jäsenvaltiot	Jäsenvaltioiden sellaisten laitosten soveltamat järjestelmät, jotka ovat tehneet työkyvyttömyyden asteen tunnustamista koskevan päätöksen	Sellaisten Ranskan laitosten soveltamat järjestelmät, joita päätös vastaavuustapauksissa sitoo											
		Yleinen järjestelmä			Maatalouden järjestelmä			Kaivostyöntekijöiden järjestelmä			Merenkulkijoiden järjestelmä		
		Ryhmä I	Ryhmä II	Ryhmä III (Huollettavat)	2/3 työkyvyttömyys	Täysi työkyvyttömyys	Huollettavat	2/3 Yleinen työkyvyttömyys	Huollettavat	Ammatillinen työkyvyttömyys	2/3 Yleinen työkyvyttömyys	Täysi ammatillinen työkyvyttömyys	Huollettavat
BELGIA	1. Yleinen järjestelmä	Vastaa- vuus	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Vastaa- vuus	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Vastaa- vuus	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Ei vastaa- vuutta
	2. Kaivostyöntekijöiden järjestelmä												
	– osittainen yleinen työkyvyttömyys	Vastaa- vuus	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Vastaa- vuus	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Vastaa- vuus	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Ei vastaa- vuutta
	– ammatillinen työkyvyttömyys	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Vastaa- vuus ⁽²⁾			
3. Merenkulkijoiden järjestelmä	Vastaa- vuus ⁽¹⁾	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Vastaa- vuus ⁽¹⁾	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Vastaa- vuus ⁽¹⁾	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Ei vastaa- vuutta	
ITALIA	1. Yleinen järjestelmä												
	– työkyvyttömyys – ruumiillisen työn tekijät	Vastaa- vuus	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Vastaa- vuus	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Vastaa- vuus	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Ei vastaa- vuutta
	– työkyvyttömyys – toimihenkilöt	Vastaa- vuus	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Vastaa- vuus	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Vastaa- vuus	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Ei vas- taavuutta	Ei vastaa- vuutta

▼ **C1**

Jäsenvaltiot	Jäsenvaltioiden sellaisten laitosten soveltamat järjestelmät, jotka ovat tehneet työkyvyttömyyden asteen tunnustamista koskevan päätöksen	Sellaisten Ranskan laitosten soveltamat järjestelmät, joita päätös vastaavuustapauksissa sitoo											
		Yleinen järjestelmä			Maatalouden järjestelmä			Kaivostyöntekijöiden järjestelmä			Merenkulkijoiden järjestelmä		
		Ryhmä I	Ryhmä II	Ryhmä III (Huollettavat)	2/3 työkyvyttömyys	Täysi työkyvyttömyys	Huollettavat	2/3 Yleinen työkyvyttömyys	Huollettavat	Ammatillinen työkyvyttömyys	2/3 Yleinen työkyvyttömyys	Täysi ammatillinen työkyvyttömyys	Huollettavat
	2. Merenkulkijoiden järjestelmä – kykenemättömyys merenkulkuun	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta
▼ M1													

▼ **C1**

(¹) Siltä osin kuin Belgian laitosten tunnustama työkyvyttömyys on yleistä työkyvyttömyyttä.

(²) Ainoastaan jos Belgian laitos on tunnustanut, että työntekijä on sopimaton maan alla tai maan päällä tehtävään työhön.

► **M1** ◀

▼ C1

ITALIA

Jäsenvaltiot	Jäsenvaltioiden sellaisten laitosten soveltamat järjestelmät, jotka ovat tehneet työkyvyttömyyden asteen tunnustamista koskevan päätöksen	Sellaisten Italian laitosten soveltamat järjestelmät, joita päätös vastaavuustauksessa sitoo		
		Yleinen järjestelmä		Merenkulkijat Kykeneväisyys merenkulkuun
		Ruumillisen työn tekijät	Toimihenkilöt	
BELGIA	1. Yleinen järjestelmä	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta
	2. Kaivostyöntekijöiden järjestelmä			
	– osittainen yleinen työkyvyttömyys	Vastaavuus	Vastaavuus	Ei vastaavuutta
	– ammatillinen työkyvyttömyys	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta
	3. Merenkulkijoiden järjestelmä	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta
RANSKA	1. Yleinen järjestelmä			
	– ryhmä III (huollettavat)	Vastaavuus	Vastaavuus	Ei vastaavuutta
	– ryhmä II	Vastaavuus	Vastaavuus	Ei vastaavuutta
	– ryhmä I	Vastaavuus	Vastaavuus	Ei vastaavuutta
	2. Maatalouden järjestelmä			
	– täysi yleinen työkyvyttömyys	Vastaavuus	Vastaavuus	Ei vastaavuutta
	– osittainen yleinen työkyvyttömyys	Vastaavuus	Vastaavuus	Ei vastaavuutta
	– huollettavat	Vastaavuus	Vastaavuus	Ei vastaavuutta
	3. Kaivostyöntekijöiden järjestelmä			
	– osittainen yleinen työkyvyttömyys	Vastaavuus	Vastaavuus	Ei vastaavuutta
	– huollettavat	Vastaavuus	Vastaavuus	Ei vastaavuutta
	– ammatillinen työkyvyttömyys	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta
	4. Merenkulkijoiden järjestelmä			
	– osittainen yleinen työkyvyttömyys	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta
	– huollettavat	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta	Ei vastaavuutta
	– ammatillinen työkyvyttömyys			

▼ M1

▼ **M1**

LIITE VIII

TAPAUKSET, JOISSA PRO RATA -LASKELMASTA LUOVUTAAN TAI JOISSA SITÄ EI SOVELLETA

(52 artiklan 4 kohta ja 52 artiklan 5 kohta)

1 osa Tapaukset, joissa *pro rata* -laskelmasta luovutaan 52 artiklan 4 kohdan nojalla

TANSKA

Kaikki sosiaalieläkelaisissa tarkoitettuja eläkkeitä koskevat hakemukset, lukuun ottamatta liitteessä IX mainittuja eläkkeitä.

IRLANTI

Kaikki (siirtymä)kansaneläkettä, (maksuihin perustuvaa) kansaneläkettä ja (maksuihin perustuvaa) leskeneläkettä koskevat hakemukset.

KYPROS

Kaikki vanhuus-, työkyvyttömyys- ja leskeneläkkeitä koskevat hakemukset.

LATVIA

- a) Kaikki työkyvyttömyyseläkkeitä koskevat hakemukset (1 päivänä tammikuuta 1996 annettu laki valtion eläkkeistä).
- b) Kaikki perhe-eläkkeitä koskevat hakemukset (1 päivänä tammikuuta 1996 annettu laki valtion eläkkeistä; 1 päivänä heinäkuuta 2001 annettu laki valtion rahoittamista eläkkeistä).

LIETTUA

Kaikki perhe-eläkkeen perusmäärän perusteella laskettuja valtion sosiaalivakuutuksen piiriin kuuluvia perhe-eläkkeitä koskevat hakemukset (laki valtion sosiaalivakuutuksen piiriin kuuluvista eläkkeistä).

ALANKOMAAT

Kaikki yleisestä vanhuuseläkevakuutuksesta annetun lain (AOW) mukaisia vanhuuseläkkeitä koskevat hakemukset.

ITÄVALTA

- a) Kaikki hakemukset, jotka koskevat yleisestä sosiaalivakuutuksesta 9 päivänä syyskuuta 1955 annetun lain (ASVG), elinkeinonharjoittajien sosiaalivakuutuksesta 11 päivänä lokakuuta 1978 annetun lain (GSVG), maatalousryttäjien sosiaalivakuutuksesta 11 päivänä lokakuuta 1978 annetun lain (BSVG) ja itsenäisten ammatinharjoittajien sosiaalivakuutuksesta 30 päivänä marraskuuta 1978 annetun lain (FSVG) mukaisia etuuksia.
- b) Kaikki hakemukset, jotka koskevat 18 päivänä marraskuuta 2004 annetun yleisen eläkelain (APG) mukaisia eläketiliin perustuvia työkyvyttömyyseläkkeitä.

▼ **M4**

- c) Kaikki perhe-eläkehakemukset, jotka pohjautuvat 18 päivänä marraskuuta 2004 annetun yleisen eläkevakuutuslain (APG) mukaiseen eläketiliin lukuun ottamatta 2 osassa mainittuja poikkeuksia.

▼ **M1**

- d) Itävallan osavaltioiden lääkäriliittojen (Landesärztekammer) työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeet, jotka perustuvat perusturvaan (perusetuus ja mikä tahansa lisäetuus taikka peruseläke).
- e) Pysyvistä ammatillisesta työkyvyttömyydestä maksettava tuki ja perhe-eläketuki Itävallan eläinlääkäriliiton eläkerahastosta.
- f) Kaikki hakemukset, jotka koskevat ammatillisia työkyvyttömyysetuuksia ja lesken- ja lapseneläkkeitä Itävallan asianajajaliittojen sosiaaliturvalaitosten sääntöjen osan A mukaisesti.

▼ **M4**

- g) Kaikki 3 päivänä helmikuuta 1972 annetun notaarien sosiaalivakuutuslain (NVG 1972) piiriin kuuluvat etuushakemukset.

▼ M8

PUOLA

Kaikki työkyvyttömyyseläkkeitä, etuusperusteisen järjestelmän mukaisia vanhuuseläkkeitä ja perhe-eläkkeitä koskevat hakemukset, lukuun ottamatta tapauksia, joissa useamman kuin yhden jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti täyttyneiden yhteenlaskettujen vakuutuskausien kesto on vähintään 20 vuotta naisten ja 25 vuotta miesten osalta mutta kansallisten vakuutuskausien kesto on alle kyseisten rajojen (eikä vähemmän kuin 15 vuotta naisten ja 20 vuotta miesten osalta) ja laskeminen tapahtuu 17 päivänä joulukuuta 1998 annetun lain 27 ja 28 pykälän mukaisesti (virallinen lehti 2015, kohta 748).

▼ M2

PORTUGALI

Kaikki työkyvyttömyys-, vanhuus- ja perhe-eläkehakemukset, lukuun ottamatta tapauksia, joissa useamman kuin yhden jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti täyttyneiden yhteenlaskettujen vakuutuskausien kesto on vähintään 21 kalenterivuotta mutta kansallisten vakuutuskausien kesto on enintään 20 vuotta ja laskeminen tapahtuu 10 päivänä toukokuuta 2007 annetun säädöksen N:o 187/2002 32 ja 33 pykälän mukaisesti.

▼ M1

SLOVAKIA

- a) Kaikki sellaisia perhe-eläkkeitä (lesken- ja lapseneläke) koskevat hakemukset, jotka on laskettu ennen 1 päivää tammikuuta 2004 voimassa olleen lainsäädännön mukaisesti ja joiden määrä perustuu edunjättäjälle aiemmin maksettuihin eläkkeeseen.
- b) Kaikki sellaisia eläkkeitä koskevat hakemukset, jotka on laskettu muutetun sosiaaliturvalain N:o 461/2003 Kok. nojalla.

▼ M8

RUOTSI

- a) Vanhuuseläketä koskevat hakemukset takuueläkkeen muodossa (sosiaalivakuutussäädöksen 66 ja 67 luku);
- b) Vanhuuseläketä koskevat hakemukset lisäeläkkeen muodossa (sosiaalivakuutussäädöksen 63 luku).

▼ M1

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

▼ M8

Kaikki vanhuuseläketä, vuoden 2014 eläkelain 1 osan mukaista kansaneläketä sekä lesken- ja kuolemantapausetuksia koskevat hakemukset, lukuun ottamatta niitä, joiden osalta verovuoden, joka alkaa 6 päivänä huhtikuuta 1975 tai sen jälkeen, aikana

▼ M1

- i) asianomainen on täyttänyt Yhdistyneen kuningaskunnan ja jonkin toisen jäsenvaltion lainsäädännön vakuutus-, työskentely- tai asumiskausia koskevat vaatimukset, yhtä (tai useampaa) verovuosista ei pidetä Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaisesti huomioon otettavana vuotena;
- ii) Yhdistyneen kuningaskunnan voimassa olevan lainsäädännön mukaan täyttyneet vakuutuskaudet 5 päivää heinäkuuta 1948 edeltävien kausien osalta otetaan huomioon asetuksen 52 artiklan 1 kohdan b alakohtaa sovellettaessa soveltamalla jonkin toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisia vakuutus-, työskentely- ja asumiskausia.

Kaikki hakemukset, jotka koskevat vuonna 1992 sosiaaliturvamaksuista ja -etuksista annetun lain (Social Security Contributions and Benefits Act 1992) 44 pykälän ja vuonna 1992 sosiaaliturvamaksuista ja -etuksista (Pohjois-Irlanti) annetun lain (Social Security Contributions and Benefits (Northern Ireland) Act 1992) 44 pykälän mukaista lisäeläketä.

2 osa Tapaukset, joihin sovelletaan 52 artiklan 5 kohtaa

BULGARIA

Pakollisesta lisäeläkevakuutuksesta maksettavat vanhuuseläkkeet sosiaalivakuutuslain II osan II osaston mukaisesti.

▼ M6

TŠEKKI

Eläkesäästöistä annetulla lailla N:o 426/2011 Kok. perustetusta toisen pilarin järjestelmästä maksetut eläkkeet.

▼ M4

TANSKA

- a) Yksilölliset eläkejärjestelyt;
- b) Kuolemantapauksissa myönnettävät etuudet (kertyneet Arbejdsmarkedets Tillægspension -järjestelmän puitteissa suoritettujen eläkemaksujen mukaan 1 päivää tammikuuta 2002 edeltäneeltä ajalta);
- c) Kuolemantapauksissa myönnettävät etuudet (kertyneet Arbejdsmarkedets Tillægspension -järjestelmän puitteissa suoritettujen eläkemaksujen mukaan 1 päivää tammikuuta 2002 jälkeiseltä ajalta), joihin viitataan työmarkkinoiden lisäeläkettä koskevassa konsolidoidussa laissa (Arbejdsmarkedets Tillægspension) 942:2009.

▼ M1

VIRO

Pakollinen rahastoiva vanhuuseläkejärjestelmä.

RANSKA

Perus- tai täydentävät järjestelmät, joissa vanhuusetuudet lasketaan eläkepisteiden perusteella.

▼ M5

KROATIA

Eläkkeet pakollisesta vakuutusjärjestelmästä perustuen yksilöllisiin pääomitettuihin säästöihin pakollisia ja vapaaehtoisia eläkerahastoja koskevan lain mukaisesti (virallinen lehti 49/99, sellaisena kuin se on muutettuna) ja eläkevakuutusyhtiötä ja yksilöllisiin pääomitettuihin säästöihin perustuvien eläkkeiden maksamista koskevan lain mukaisesti (virallinen lehti 106/99, sellaisena kuin se on muutettuna), lukuun ottamatta tapauksia, joista säädetään pakollisia ja vapaaehtoisia eläkerahastoja koskevan lain 47 ja 48 §:ssä (yleiseen työkyvyttömyyteen perustuva työkyvyttömyyseläke ja perhe-eläke).

▼ M1

LATVIA

Vanhuuseläkkeet (1 päivänä tammikuuta 1996 annettu laki valtion eläkkeistä; 1 päivänä heinäkuuta 2001 annettu laki valtion rahoittamista eläkkeistä).

UNKARI

Yksityisten eläkerahastojen jäsenyyteen perustuvat eläke-etuudet.

ITÄVALTA

▼ M6

- a) Yleisen eläkelain (APG), annettu 18 päivänä marraskuuta 2004, mukaiset eläketiliin perustuvat vanhuuseläkkeet ja niistä johdettu perhe-eläke.

▼ M1

- b) Itävallan apteekkialan yleisestä palkkarahastosta (Pharmazeutische Gehaltskasse für Österreich) 28 päivänä joulukuuta 2001 annetun liittovaltion lain (Itävallan virallinen lehti BGBl I N:o 154) 41 pykälän mukaiset pakolliset korvaukset.

- c) Itävallan alueellisten lääkäriliittojen vanhuus- ja varhaiseläkkeet, jotka perustuvat perusturvaan (perusetuus ja mikä tahansa lisäetus taikka peruseläke), ja kaikki Itävallan alueellisten lääkäriliittojen eläke-etuudet, jotka perustuvat lisäturvaan (lisä- tai yksilöllinen eläke).

- d) Itävallan eläinlääkäriliiton eläkerahastosta maksettava vanhuusiän tuki.

▼ M1

- e) Itävallan asianajajayhdistysten sosiaaliturvalaitosten sääntöjen (osat A ja B) mukaiset etuudet, lukuun ottamatta työkyvyttömyydestä ja lesken- ja lapseneläkkeistä johtuvia etuuksia koskevia hakemuksia Itävallan asianajajaliittojen sosiaaliturvalaitosten sääntöjen mukaisesti (osa A).
- f) Arkkitehti- ja insinööriliiton sosiaaliturvalaitosten maksamat, Itävallan insinööriliitosta vuonna 1993 annetun lain (Ziviltechnikerkammergesetz) ja sosiaaliturvalaitosten sääntöjen mukaiset etuudet, lukuun ottamatta ammatillisen työkyvyttömyyden perusteella maksettavia etuuksia ja viimeksi mainituista etuuksista johtuvia perhe-eläke-etuuksia.
- g) Liittovaltion tilintarkastaja- ja veroneuvojaliiton sosiaaliturvalaitoksen sääntöjen mukaiset etuudet Itävallan tilintarkastaja- ja veroneuvojaliitosta annetun lain (Wirtschaftstreuhandberufsgesetz) mukaisesti.

PUOLA

Maksuperusteisen järjestelmän mukaiset vanhuuseläkkeet.

▼ M2

PORTUGALI

Lisäeläkkeet, jotka myönnetään 22 päivänä helmikuuta 2008 annetun säädöksen N:o 26/2008 mukaisesti (julkinen rahastointijärjestelmä).

▼ M1

SLOVENIA

Pakollisesta lisäeläkevakuutuksesta maksettava eläke.

SLOVAKIA

Pakollinen vanhuuseläkesäästäminen.

▼ M8

RUOTSI

Vanhuuseläke ansioeläkkeen ja rahastoeläkkeen muodossa (sosiaalivakuutuslainsäädöksen 62 ja 64 luku).

▼ M1

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

Portaittaiset eläke-etuudet, jotka maksetaan vuonna 1965 annetun vakuutuslain (National Insurance Act 1965) 36 ja 37 pykälän mukaisesti ja vuonna 1966 annetun vakuutuslain (National Insurance Act – Northern Ireland) 35 ja 36 pykälän mukaisesti.

▼ C1

LIITE IX

ETUUDET JA SOPIMUKSET, JOIHIN VOIDAAN SOVELTAA
54 ARTIKLAA

I Asetuksen 54 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettut etuudet, joiden määrä on riippumaton täyttyneiden vakuutus- tai asumiskausien pituudesta

▼ M1

BELGIA

▼ C1

Yleistä työkyvyttömyyseläkejärjestelmää, erityistä kaivostyöläisten työkyvyttömyyseläkejärjestelmää ja erityistä kauppamerenkulun merimiesten eläkejärjestelmää koskevat etuudet.

Itsenäisten ammatinharjoittajien työkyvyttömyyseläkejärjestelmää koskevat etuudet.

Merentakaisia alueita koskevan sosiaaliturvajärjestelmän ja Belgian Kongossa ja Ruanda-Urundissa aiemmin työskennelleiden työkyvyttömyysjärjestelmän mukaiset työkyvyttömyysetuudet.

▼ M1

TANSKA

▼ C1

Sellaisen henkilön 10 vuoden asumisella ansaitsema Tanskan kansallinen täysi vanhuuseläke, jolle eläke on myönnetty 1 päivään lokakuuta 1989 mennessä.

▼ M1

IRLANTI

A-tyypin työkyvyttömyyseläke.

KREIKKA

▼ C1

Lain N:o 4169/1961 maatalouden vakuutusjärjestelmää (OGA) koskevien säännösten mukaiset etuudet.

▼ M1

ESPANJA

▼ C1

Perhe-eläkkeet, jotka on myönnetty yleisissä ja erityisissä järjestelmissä, lukuun ottamatta virkamiesten erityisjärjestelmää.

▼ M1

RANSKA

▼ C1

Yleisen sosiaaliturvajärjestelmän tai maatalousalan työntekijöiden järjestelmän mukainen työkyvyttömyyseläke.

Yleisen sosiaaliturvajärjestelmän tai maatalouden työntekijöiden järjestelmän mukainen leskien työkyvyttömyyseläke, jos se on laskettu kuolleen puolison 47 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti määritetyn työkyvyttömyyseläkkeen perusteella.

▼ M1

LATVIA

Työkyvyttömyyseläkkeet (kolmas ryhmä) 1 päivänä tammikuuta 1996 annettun kansaneläkelain 16 pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaisesti.

 ALANKOMAAT
▼ M2

Työkyvyttömyysvakuutuksesta 18 päivänä helmikuuta 1966 annettu laki muutoksineen (WAO)

Itsenäisten ammatinharjoittajien työkyvyttömyysetuuksista 24 päivänä huhtikuuta 1997 annettu laki muutoksineen (WAZ)

▼ M2

Yleisestä perhe-eläkkeestä 21 päivänä joulukuuta 1995 annettu laki (ANW)

Työkyvyttömyysasteen mukaan määräytyvää työkyvyttömyyttä koskeva 10 päivänä marraskuuta 2005 annettu laki (WIA)

▼ M1

SUOMI

Vammaisina syntyneille tai nuorena työkyvyttömiksi tullee henkilöille myönnettävä kansaneläke (kansaneläkelaki 568/2007).

Siirtymäsäännösten mukaisesti määräytyvät ja ennen 1 päivää tammikuuta 1994 myönnetty kansaneläkkeet ja leskeneläkkeet (laki kansaneläkelain voimaantulon 569/2007).

Lapseneläkkeen täydennysmäärä laskettaessa itsenäistä etuutta kansaneläkelain mukaisesti (kansaneläkelaki 568/2007).

▼ M8

RUOTSI

Ansiosidonnainen sairausetus ja aktivointikorvaus (sosiaalivakuutuslainsäädännön 34 luku)

Takuueläke ja takuukorvaus, joilla on korvattu ennen 1 päivää tammikuuta 1993 sovelletun kansaneläkelainsäädännön mukainen täysi kansaneläke, sekä kyseisestä ajankohdasta sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien siirtymäsäännösten mukaisesti myönnettävä täysi kansaneläke.

▼ C1

II **Asetuksen 54 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen etuuden, joiden suuruus määritetään sellaisen laskennallisen kauden perusteella, joka katsotaan täyttyneeksi riskin toteutumispäivän ja myöhemmän päivämäärän välillä**

▼ M1

SAKSA

▼ C1

Työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeet, joiden osalta otetaan huomioon lisäkausi.

Vanhuuseläkkeet, joiden osalta otetaan huomioon jo ansaittu lisäkausi.

▼ M1

ESPANJA

▼ C1

Virkamiesten erityisjärjestelmän mukaiset vanhuuseläkkeet tai pysyvän työkyvyttömyyden perusteella myönnettävät eläkkeet, jotka maksetaan valtion eläkkeensaajista annetun lain konsolidoidun tekstin I osaston mukaisesti, jos riskin toteutumishetkellä etuudensaaja oli palveluksessa oleva virkamies tai häntä kohdeltiin sellaisena. Perhe-eläkkeet (lesket, lapset ja vanhemmat), jotka maksetaan valtion eläkkeensaajista annetun lain konsolidoidun tekstin I osaston mukaisesti, jos virkamies kuoleman sattuessa oli palveluksessa tai häntä kohdeltiin palveluksessa olevana.

▼ M1

ITALIA

▼ C1

Italian eläkkeet täyden työkyvyttömyyden vuoksi (inabilitä).

▼ M1

LATVIA

Oletettujen vakuutuskausien perusteella laskettu perhe-eläke (1 päivänä tammikuuta 1996 annetun kansaneläkelain 23 pykälän 8 momentti).

▼ M1

LIETTUA

- a) Valtion sosiaalivakuutuksen piiriin kuuluvat työkyvyttömyyseläkkeet, jotka maksetaan valtion sosiaalivakuutuksen piiriin kuuluvista eläkkeistä annetun lain mukaisesti.
- b) Valtion sosiaalivakuutuksen piiriin kuuluvat perhe- ja lapseneläkkeet, jotka on laskettu vainajan työkyvyttömyyseläkkeen perusteella valtion sosiaalivakuutuksen piiriin kuuluvista eläkkeistä annetun lain mukaisesti.

LUXEMBURG

▼ C1

Työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeet.

▼ M1

SLOVAKIA

- a) Slovakian työkyvyttömyyseläkkeet sekä niistä johdetut perhe-eläkkeet.

▼ M4

▼ M1

SUOMI

▼ C1

Työeläkkeet, joiden osalta otetaan huomioon tulevat kaudet kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

▼ M8

RUOTSI

Sairausetuus ja aktivointikorvaus takuukorvauksen muodossa (Sosiaalivakuutussäädöksen 35 luku)

Perhe-eläke hyvitettyjen vakuutuskausien mukaan laskettuna (Sosiaalivakuutussäädöksen 76–85 luku).

▼ C1

III Asetuksen 54 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdassa tarkoitetut sopimukset, joiden tarkoituksena on estää saman laskennallisen kauden huomioon ottaminen kahdesti tai useammin

Suomen tasavallan ja Saksan liittotasavallan välillä 28 päivänä huhtikuuta 1997 tehty sosiaaliturvasopimus.

Suomen tasavallan ja Luxemburgin suurherttuakunnan välillä 10 päivänä marraskuuta 2000 tehty sosiaaliturvasopimus.

▼ M1

sosiaaliturvasta 18 päivänä elokuuta 2003 tehty pohjoismainen sopimus.

▼ M1

LIITE X

MAKSUIHIN PERUSTUMATTOMAT ERITYISET RAHAETUUKSET

(70 artiklan 2 kohdan c alakohta)

BELGIA

- a) Tuloja korvaava tuki (27 päivänä helmikuuta 1987 annettu laki).
- b) Vanhuksille taattu toimeentulo (22 päivänä maaliskuuta 2001 annettu laki).

BULGARIA

Vanhusten sosiaalieläke (sosiaalivakuutuslain 89 pykälä).

TŠEKKI

Sosiaalivastus (sosiaalitulilaki N:o 117/1995 Sb.).

TANSKA

Eläkkeensaajien asumiskulut (laki yksilöllisestä asumistuesta, kodifioitu 29 päivänä maaliskuuta 1995 annetulla lailla N:o 204).

SAKSA

- a) Perustoimeentulotuki vanhuksille ja henkilöille, joiden ansiokyky on alentunut, sosiaalilain XII osan 4 luku.
- b) Työnhakijoiden perusturvaan liittyvät toimeentuloetuudet, paitsi jos kyseisten etuuksien osalta edellytykset väliaikaisen lisäosan myöntämiseksi työttömyysetuuden jälkeen täyttyvät (sosiaalilain II osan 24 pykälän 1 momentti).

VIRO

- a) Aikuiselle vammaiselle maksettava avustus (vammainen sosiaalietuuksista 27 päivänä tammikuuta 1999 annettu laki).
- b) Valtion työttömyysavustus (työmarkkinapalveluista ja -tuesta 29 päivänä syyskuuta 2005 annettu laki).

IRLANTI

- a) Työnhakijan tuki (konsolidoitu sosiaaliturvalaki – Social Welfare Consolidation Act 2005, 3 osa, 2 luku).
- b) Kansaneläke (maksuihin perustumaton) (konsolidoitu sosiaaliturvalaki – Social Welfare Consolidation Act 2005, 3 osa, 4 luku).
- c) Leskeneläkkeet (maksuihin perustumattomat) (konsolidoitu sosiaaliturvalaki – Social Welfare Consolidation Act 2005, 3 osa, 6 luku).
- d) Työkyvyttömyysavustus (konsolidoitu sosiaaliturvalaki – Social Welfare Consolidation Act 2005, 3 osa, 10 luku).
- e) Liikuntakyvyttömälle tarkoitettu avustus (terveydenhuoltolaki – Health Act, 1970, 61 pykälä).
- f) Sokeineläke (konsolidoitu sosiaaliturvalaki – Social Welfare Consolidation Act 2005, 3 osa, 5 luku).

KREIKKA

Erityisetuudet vanhuksille (laki N:o 1296/82).

ESPANJA

- a) Taattu vähimmäistoimeentulo (7 päivänä huhtikuuta 1982 annettu laki N:o 13/82).
- b) Vanhusten ja työhön kykenemättömien vammaisten avustamiseksi annetut rahaetuudet (24 päivänä heinäkuuta 1981 annettu kuninkaallinen asetus N:o 2620/81).
- c) i) Yleisen sosiaaliturvalain konsolidoidun tekstin (hyväksytty kuninkaallisella asetuksella N:o 1/1994 20 päivänä kesäkuuta 1994) 38 pykälän 1 momentissa tarkoitetut maksuihin perustumattomat työkyvyttömyyseläkkeet ja vanhuuseläkkeet; ja

▼ **M1**

- ii) edellä mainittuja eläkkeitä täydentävät etuudet autonomisten alueiden lainsäädännön mukaisesti, kun tämänkaltaisilla lisäetuuksilla taataan asianomaisen autonomisen alueen taloudelliseen ja sosiaaliseen tilanteeseen suhteutettu vähimmäistoimeentulo.
- d) Liikkuvuuden edistämiseksi ja kuljetuskustannusten korvaamiseksi tarkoitetut avustukset (7 päivänä huhtikuuta 1982 annettu laki N:o 13/1982).

RANSKA

- a) Lisäavustukset
 - i) erityisinvaliditeettirahastosta ja
 - ii) vanhusten avustusrahostosta saatuihin oikeuksiin liittyen
(30 päivänä kesäkuuta 1956 annettu laki, kodifioitu sosiaaliturvalain VIII osassa).
- b) Vammaisten aikuisten avustus (30 päivänä kesäkuuta 1975 annettu laki, kodifioitu sosiaaliturvalain VIII osassa).
- c) Erityisavustus (10 päivänä heinäkuuta 1952 annettu laki, kodifioitu sosiaaliturvalain VIII osassa) saatuihin oikeuksiin liittyen.
- d) Vanhusten solidaarisuusavustus (24 päivänä kesäkuuta 2004 annettu asetus, kodifioitu sosiaaliturvalain VIII osassa) 1 päivästä tammikuuta 2006 alkaen.

ITALIA

- a) Sosiaalieläkkeet toimeentuloa vailla oleville (30 päivänä huhtikuuta 1969 annettu laki N:o 153).
- b) Eläkkeet ja avustukset vammaisille tai työkyvyttömille siviilihenkilöille (30 päivänä maaliskuuta 1971 annettu laki N:o 118, 11 päivänä helmikuuta 1980 annettu laki N:o 18 ja 23 päivänä marraskuuta 1988 annettu laki N:o 508).
- c) Eläkkeet ja avustukset kuuroille ja mykille (26 päivänä toukokuuta 1970 annettu laki N:o 381 ja 23 päivänä marraskuuta 1988 annettu laki N:o 508).
- d) Eläkkeet ja avustukset sokeille siviilihenkilöille (27 päivänä toukokuuta 1970 annettu laki N:o 382 ja 23 päivänä marraskuuta 1988 annettu laki N:o 508).
- e) Vähimmäiseläkkeitä täydentävät etuudet (4 päivänä huhtikuuta 1952 annettu laki N:o 218, 11 päivänä marraskuuta 1983 annettu laki N:o 638 ja 29 päivänä joulukuuta 1990 annettu laki N:o 407).
- f) Vammaisavustuksia täydentävät etuudet (12 päivänä kesäkuuta 1984 annettu laki N:o 222).
- g) Sosiaaliavustus (8 päivänä elokuuta 1995 annettu laki N:o 335).
- h) Sosiaalinen korotus (29 päivänä joulukuuta 1988 annetun lain N:o 544 1 pykälän 1 ja 12 momentti sekä myöhemmin tehdyt muutokset).

KYPROS

- a) Sosiaalieläke (vuoden 1995 sosiaalieläkelaki 25(I)/95 sellaisena kuin se on muutettuna).
- b) Vakavasti liikuntavammaisten tuki (ministerineuvoston päätökset N:o 38210, tehty 16 päivänä lokakuuta 1992, N:o 41370, tehty 1 päivänä elokuuta 1994, N:o 46183, tehty 11 päivänä kesäkuuta 1997 ja N:o 53675, tehty 16 päivänä toukokuuta 2001).
- c) Sokeiden erityistuki (erityistukia koskeva vuoden 1996 laki 77(I)/96 sellaisena kuin se on muutettuna).

LATVIA

- a) Valtion sosiaaliturvaetus (valtion sosiaalietuuksista 1 päivänä tammikuuta 2003 annettu laki).
- b) Avustus liikuntarajoitteisten vammaisten kuljetuksista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi (valtion sosiaalietuuksista 1 päivänä tammikuuta 2003 annettu laki).

▼ M1

LIETTUA

- a) Sosiaaliavustuseläke (valtion sosiaalietuksista vuonna 2005 annetun lain 5 pykälä).
- b) Erityisavustus (valtion sosiaalietuksista vuonna 2005 annetun lain 15 pykälä).
- c) Liikuntarajoitteisten vammaisten kuljetuskorvaus (kuljetuskorvauksista vuonna 2000 annetun lain 7 pykälä).

LUXEMBURG

Vaikeavammaisten tulot (12 päivänä syyskuuta 2003 annetun lain 1 pykälän 2 momentti), lukuun ottamatta vammaisiksi työntekijöiksi tunnustettuja henkilöitä, jotka toimivat yleisillä työmarkkinoilla tai suojaotyössä.

UNKARI

- a) Työkyvyttömyysetuus (ministerineuvoston asetus N:o 83/1987 (27.12.) työkyvyttömyysetuuksista).
- b) Maksuihin perustumaton vanhuusavustus (sosiaalihuollon ja sosiaalietuksia koskeva vuoden 1993 laki III).
- c) Kuljetusavustus (fyysisesti vaikeavammaisten kuljetusavustuksia koskeva hallituksen asetus N:o 164/1995 (27.12.)).

MALTA

- a) Lisäavustus (vuoden 1987 sosiaaliturvalain 73 pykälä (318 luku)).
- b) Ikään perustuva eläke (vuoden 1987 sosiaaliturvalaki (318 luku)).

ALANKOMAAT

▼ M3

- a) Laki vammaisten nuorten työnteko- ja työllistämistuesta, annettu 24 päivänä huhtikuuta 1997 (Wet Wajong).

▼ M1

- b) Laki lisäetuksista, annettu 6 päivänä marraskuuta 1986 (TW).

ITÄVALTA

Korvauslisä (yleisestä sosiaalivakuutuksesta 9 päivänä syyskuuta 1955 annettu liittovaltion laki ASVG, elinkeinonharjoittajien sosiaalivakuutuksesta 11 päivänä lokakuuta 1978 annettu liittovaltion laki GSVG ja maanviljelijöiden sosiaalivakuutuksesta 11 päivänä lokakuuta 1978 annettu liittovaltion laki BSVG).

PUOLA

Sosiaalieläke (sosiaalieläkkeistä 27 päivänä kesäkuuta 2003 annettu laki).

PORTUGALI

- a) Maksuihin perustumaton valtion vanhuus- ja työkyvyttömyyseläke (13 päivänä lokakuuta 1980 annettu laintasoinen asetus N:o 464/80).
- b) Maksuihin perustumaton leskeneläke (11 päivänä marraskuuta 1981 annettu sääntelyasetus N:o 52/81).
- c) Vanhusten solidaarisuuslisä (29 päivänä joulukuuta 2005 annettu laintasoinen asetus N:o 232/2005, sellaisena kuin se on muutettuna 11 päivänä joulukuuta 2006 annetulla laintasoisella asetuksella N:o 236/2006).

SLOVENIA

- a) Kansaneläke (23 päivänä joulukuuta 1999 annettu eläke- ja työkyvyttömyysvakuutuslaki).
- b) Eläkkeensaajien tulotuki (23 päivänä joulukuuta 1999 annettu eläke- ja työkyvyttömyysvakuutuslaki).
- c) Elatusapu (23 päivänä joulukuuta 1999 annettu eläke- ja työkyvyttömyysvakuutuslaki).

▼ M1

SLOVAKIA

- a) Ennen 1 päivää tammikuuta 2004 tehty tarkistus ainoana tulolähteenä oleviin eläkkeisiin.
- b) Ennen 1 päivää tammikuuta 2004 myönnetty sosiaalieläke.

SUOMI

- a) Eläkkeensaajien asumistuki (laki eläkkeensaajan asumistuesta 571/2007).
- b) Työmarkkinatuki (työttömyysturvalaki 1290/2002).
- c) Maahanmuuttajien erityistuki (laki maahanmuuttajan erityistuesta 1192/2002).

RUOTSI

- a) Eläkkeensaajien asumislisä (laki 2001:761).
- b) Vanhusten toimeentulotuki (laki 2001:853).

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

- a) Valtion eläkehyvitys (State Pension Credit Act 2002 ja State Pension Credit Act (Northern Ireland) 2002).
- b) Tulosidonnaiset työnhakutuet (Jobseekers Act 1995 ja Jobseekers (Northern Ireland) Order 1995).

▼ M3

▼ M1

- d) Työkyvyttömyysavustuksen (DLA) liikkumiskykyyn perustuva osa (sosiaaliturvamaksuista ja -etuuksista annettu laki – Social Security Contributions and Benefits Act 1992 ja sosiaaliturvamaksuista ja -etuuksista (Pohjois-Irlanti) annettu laki – Social Security Contributions and Benefits (Northern Ireland) Act 1992).

▼ M3

- e) Ansiosidonnainen työllisyys- ja tukietuus (Employment and Support Allowance Income-related) (sosiaaliturvauudistuslaki – Welfare Reform Act 2007 ja sosiaaliturvauudistuslaki (Pohjois-Irlanti) – Welfare Reform Act (Northern Ireland) 2007).

M1

LIITE XI

ERITYISSÄÄNNÖKSET JÄSENVALTIOIDEN LAINSÄÄDÄNTÖJEN SOVELTAMISEKSI

(51 artiklan 3 kohta, 56 artiklan 1 kohta ja 83 artikla)

BULGARIA

Bulgarian sairausvakuutuslain 33 artiklan 1 kohtaa sovelletaan kaikkiin henkilöihin, joiden osalta Bulgaria on toimivaltainen jäsenvaltio tämän asetuksen III osaston 1 luvun mukaisesti.

TŠEKKI

Määriteltäessä perheenjäseniä 1 artiklan i alakohdan mukaisesti puolisosiksi katsotaan myös rekisteröidyn parisuhteen osapuoli rekisteröidystä parisuhteesta annetun Tšekin lain N:o 115/2006 Kok. mukaisesti.

TANSKA

1. a) Laskettaessa eläkettä sosiaalieläkelain (Lov om social pension) mukaisesti pidetään rajatyöntekijän tai Tanskaan kausityöhön tulleen työntekijän Tanskan lainsäädännön mukaan täyttyneitä palkkatyö- tai itsenäisen ammatinharjoittamisen kausia jälkeen elävän puolison osalta Tanskassa täyttyneinä asumiskausina niiltä osin kuin jälkeen elävä puoliso oli näiden kausien aikana avioliitossa edellä mainitun työntekijän kanssa ilman asumuseroa tai tosiasiallista eroa yhteensopimattomuuden vuoksi ja edellyttäen, että kyseisten kausien aikana puoliso asui toisen jäsenvaltion alueella. Tässä kohdassa ”kausityöllä” tarkoitetaan työtä, joka on riippuvainen vuodenaikojen vaihtelusta ja toistuu automaattisesti joka vuosi.
 - b) Laskettaessa eläkettä sosiaalieläkelain (Lov om social pension) mukaisesti sellaisten henkilöiden osalta, joihin ei sovelleta 1 kohdan a alakohdtaa, pidetään Tanskan lainsäädännön mukaan ennen 1 päivää tammikuuta 1984 täyttyneitä palkkatyö- tai itsenäisen ammatinharjoittamisen kausia jälkeen elävän puolison osalta Tanskassa täyttyneinä asumiskausina niiltä osin kuin jälkeen elävä puoliso oli näiden kausien aikana avioliitossa kyseisen henkilön kanssa ilman asumuseroa tai tosiasiallista eroa yhteensopimattomuuden vuoksi ja edellyttäen, että kyseisten kausien aikana puoliso asui toisen jäsenvaltion alueella.
 - c) Edellä olevien a ja b alakohdan mukaisesti huomioon otettavia kausia ei oteta huomioon, jos ne ovat päällekkäisiä sellaisten kausien kanssa, jotka on otettu huomioon laskettaessa asianomaisen henkilön eläkettä toisen jäsenvaltion pakollista vakuutusta koskevan lainsäädännön mukaan, tai sellaisten kausien kanssa, joiden aikana asianomainen henkilö sai eläkettä tällaisen lainsäädännön mukaan. Nämä kaudet otetaan kuitenkin huomioon, jos mainitun eläkkeen vuotuinen määrä on vähemmän kuin puolet sosiaalieläkkeen perusmäärästä.
2. a) Sen estämättä, mitä tämän asetuksen 6 artiklassa säädetään, henkilöillä, jotka eivät ole harjoittaneet ansiotoimintaa yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa, on oikeus Tanskan sosiaalieläkkeeseen vain, jos he ovat olleet tai ovat aiemmin olleet pysyviä asukkaita Tanskassa vähintään kolme vuotta ottaen huomioon Tanskan lainsäädännön mukaiset ikärajoitukset. Jollei tämän asetuksen 4 artiklasta muuta johdu, 7 artiklaa ei sovelleta Tanskan sosiaalieläkkeeseen, johon tällaiset henkilöt ovat saaneet oikeuden.
 - b) Edellä mainittuja säännöksiä ei sovelleta Tanskan sosiaalieläkeoikeuksiin sellaisten henkilöiden perheenjäsenten osalta, jotka harjoittavat tai ovat harjoittaneet Tanskassa ansiotoimintaa, eikä opiskelijoiden tai heidän perheenjäsentensä osalta.
3. Joustaviin työjärjestelyihin (ledighedsydelse) (10 päivänä kesäkuuta 1997 annettu laki nro 455) hyväksytyjen työttömien henkilöiden tilapäinen etuus kuuluu tämän asetuksen III osaston 6 lukuun. Toiseen jäsenvaltioon lähteviin työttömiin sovelletaan 64 ja 65 artiklaa silloin, kun tällä jäsenvaltiolla on samanlaiset työllisyysjärjestelmät samaan ryhmään kuuluville henkilöille.

▼ M1

4. Jos Tanskan sosiaalieläkkeen saajalla on myös oikeus toisen jäsenvaltion myöntämään perhe-eläkkeeseen, näitä eläkkeitä pidetään Tanskan lainsäädäntöä sovellettaessa asetuksen 53 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuina samanlaisina etuuksina edellyttäen kuitenkin, että se henkilö, jonka vakuutus- tai asumiskausia käytetään perusteena perhe-eläkkeen laskemisessa, oli saanut oikeuden Tanskan sosiaalieläkkeeseen.

SAKSA

1. Sen estämättä, mitä tämän asetuksen 5 artiklan a alakohdassa ja sosiaalilain VI osan (Sozialgesetzbuch VI) 5 pykälän 4 momentin 1 kohdassa säädetään, henkilö, joka saa täyttä vanhuuseläkettä toisen jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, voi hakea pakollista vakuutusta Saksan eläkevakuutusjärjestelmästä.

▼ M3

2. Sen estämättä, mitä tämän asetuksen 5 artiklan a kohdassa ja sosiaalilain VI osan (Sozialgesetzbuch VI) 7 pykälässä säädetään, henkilö, joka kuuluu pakolliseen vakuutusjärjestelmään toisessa jäsenvaltiossa tai saa vanhuuseläkettä toisen jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, voi liittyä vapaaehtoiseen vakuutusjärjestelmään Saksassa.

▼ M1

3. Myönnettäessä sosiaalilain V osan (SGB V) 47 pykälän 1 momentin, sosiaalilain VII osan (SGB VII) 47 pykälän 1 momentin ja Reichsversicherungsordnung -säännösten 200 pykälän 2 momentin nojalla rahaetuksia vakuutetuille henkilöille, jotka asuvat toisessa jäsenvaltiossa, Saksan vakuutusjärjestelmissä lasketaan etuuksien arvioinnissa käytettävä nettopalkka ikään kuin vakuutettu asuisi Saksassa, jollei vakuutettu pyydä arviointia tosiasiallisesti saamansa nettopalkan perusteella.
4. Muiden jäsenvaltioiden kansalaiset, joiden asuinpaikka tai tavanomainen asunto on Saksan ulkopuolella ja jotka täyttävät Saksan eläkevakuutusjärjestelmän yleiset edellytykset, voivat maksaa vapaaehtoisia vakuutusmaksuja vain, jos he ovat aiemmin olleet vapaaehtoisesti tai pakollisesti vakuutettuina Saksan eläkevakuutusjärjestelmässä; tämä koskee myös valtiottomia henkilöitä ja pakolaisia, joiden asuinpaikka tai tavanomainen asunto on jossain toisessa jäsenvaltiossa.
5. Sosiaalilain VI osan (Sozialgesetzbuch VI) 253 pykälän mukainen vakiokausi (pauschale Anrechnungszeit) määritetään ottaen huomioon vain Saksan kaudet.
6. Tapauksissa, joissa eläkkeen uudelleenlaskentaan sovelletaan 31 päivänä joulukuuta 1991 voimassa ollutta Saksan eläkelainsäädäntöä, sovelletaan ainoastaan Saksan lainsäädäntöä hyvitettäessä Saksan korvaavia aikoja (Ersatzzeiten).
7. Saksan lainsäädäntöä työtaturmista ja ammattitaudeista, jotka korvataan ulkomaisia eläkkeitä koskevan lain mukaisesti, sekä sellaisten vakuutuskausien perusteella myönnettävistä etuuksista, jotka voidaan hyvittää ulkomaisia eläkkeitä koskevan lain mukaisesti alueilla, jotka mainitaan siirtymään joutuneiden ja pakolaisasiain lain (Bundesvertriebenengesetz) 1 pykälän 2 momentin 3 kohdassa, sovelletaan edelleen tämän asetuksen soveltamisalan rajoissa sen estämättä, mitä ulkomaisia eläkkeitä koskevan lain (Fremdrentengesetz) 2 pykälässä säädetään.
8. Tämän asetuksen 52 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohdassa tarkoitettun teoreettisen määrän laskemiseksi vapaiden ammattien eläkejärjestelmissä toimivaltainen laitos ottaa perusteeksi jokaisen jonkin toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan täyttyneen vakuutusvuoden osalta keskimääräisen vuosittaisen eläkeoikeuden, joka on hankittu toimivaltaisen laitoksen jäsenyyden aikana vakuutusmaksuja maksamalla.

VIRO

Vanhempainetuksia laskettaessa katsotaan muissa jäsenvaltioissa kuin Virossa täyttyneiden työskentelykausien perustuvan määrään, joka vastaa niiden kanssa yhteen laskettavien, Virossa täyttyneiden työskentelykausien aikana maksettua keskimääräistä sosiaaliveroa. Jos henkilö on viitevuotena työskennellyt pelkästään muissa jäsenvaltioissa, etuuden laskentaperusteena käytetään sitä keskimääräistä sosiaaliveroa, joka on maksettu Virossa viitevuoden ja äitiysloman välisenä aikana.

▼ M1

IRLANTI

1. Sen estämättä, mitä tämän asetuksen 21 artiklan 2 kohdassa ja 62 artiklassa säädetään, laskettaessa vakuutetun määrättyjä hyväksyttäviä viikkoansiota Irlannin lainsäädännön mukaisten sairaus- tai työttömyysetuuksien myöntämistä varten otetaan vakuutetun jokaiselta työviikolta, jona hän on jonkin toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti ollut palkkatyössä asiaankuuluvana määrättyinä vuonna, huomioon määrä, joka vastaa palkkatyöntekijöiden keskimääräistä viikkoansiota tuona määrättyinä vuonna.
2. Sovelletaessa asetuksen 46 artiklaa, jos asianomainen henkilö on kykenemätön tekemään työtä ja se johtaa työkyvyttömyyteen, kun häneen sovelletaan toisen jäsenvaltion lainsäädäntöä, Irlanti ottaa vuonna 2005 annetun konsolidoidun sosiaaliturvalain (Social Welfare Consolidation Act 2005) 118 pykälän 1 momentin a kohdan mukaisesti huomioon kaikki kaudet, joiden aikana häntä olisi pidetty tuota työhön kykenemättömyyttä seuranneen työkyvyttömyyden osalta Irlannin lainsäädännön mukaan kykenemättömänä työskentelemään.

KREIKKA

1. Lakia N:o 1469/84, joka koskee Kreikan kansalaisten ja kreikkalaista alkupe-
rää olevien ulkomaisten kansalaisten vapaaehtoista liittymistä eläkevakuutus-
järjestelmään, sovelletaan muiden jäsenvaltioiden kansalaisiin, valtiottomiin
henkilöihin ja pakolaisiin, jos kyseiset henkilöt ovat asuin- tai oleskelupaikas-
taan riippumatta aikaisemmin kuuluneet pakollisesti tai vapaaehtoisesti Krei-
kan eläkevakuutusjärjestelmään.
2. Sen estämättä, mitä asetuksen 5 artiklan a alakohdassa ja lain 1140/1981 34
pykälässä säädetään, henkilö, joka saa eläkettä työtapaturman tai ammattitau-
din perusteella toisen jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, voi hakea pakollista
vakuutusta OGA:n soveltaman lainsäädännön mukaisesti sikäli kuin hän har-
joittaa kyseisen lainsäädännön soveltamisalaa kuuluvaa toimintaa.

ESPANJA

1. Asetuksen 52 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohtaa sovellettaessa vuodet,
joina työntekijä ei ole eläkkeeseen oikeuttavassa iässä tai pakollisessa eläkei-
ässä siten kuin niistä säädetään valtion eläkkeensaajia koskevan lain (Ley de
Clases Pasivas del Estado) konsolidoidun tekstin 31 pykälän 4 momentissa,
otetaan huomioon tosiasiallisina valtion palvelusvuosina ainoastaan, jos sen
tapahtuman ajankohtana, jonka perusteella työkyvyttömyys- tai perhe-eläkkeet
maksetaan, etuudensaaja kuului Espanjan virkamiesten erityisjärjestelmään tai
harjoitti kyseisessä järjestelmässä tähän rinnastettavaa toimintaa, tai jos eläk-
keen perustana olevan tapahtuman ajankohtana etuudensaaja harjoitti toimin-
taa, joka olisi edellyttänyt asianomaisen henkilön kuulumista valtion virka-
miesten, asevoimien tai oikeuslaitoksen erityisjärjestelmään, jos toimintaa olisi
harjoitettu Espanjassa.
2. a) Asetuksen 56 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla Espanjan teoreettinen
etuus lasketaan niiden tosiasiallisten vakuutusmaksujen perusteella, jotka
henkilö on maksanut vuosina, jotka edelsivät välittömästi viimeistä maksua
Espanjan sosiaaliturvajärjestelmään. Jos eläkkeen perusmäärää laskettaessa
on otettava huomioon muiden jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisia va-
kuutus- ja/tai asumiskausia, kyseisten kausien osalta käytetään Espanjan
vakuutusmaksuperustaa, joka on ajallisesti lähimpänä viitekausia, ottaen
huomioon kuluttajahintaindeksin kehitys.
- b) Saatua eläkkeen määrää korotetaan lisien määrällä ja rahanarvon muutok-
silla, jotka lasketaan kutakin seuraava vuotta kohti samanluonteisten eläk-
keiden osalta.
3. Toisissa jäsenvaltioissa täyttyneitä kausia, jotka on laskettava virkamiesten,
asevoimien ja oikeushallinnon erityisjärjestelmän mukaan, käsitellään asetuk-
sen 56 artiklaa sovellettaessa samalla tavalla kuin ajallisesti viimeisimpiä
Espanjassa valtion virkamiehenä täyttyneitä kausia.

▼ M1

4. Yleisen sosiaaliturvalain toisessa siirtymäsäännöksessä (Disposición Transitoria Segunda de la Ley General de la Seguridad Social) tarkoitettuja ikään perustuvia lisä sovelletaan kaikkiin asetuksen etuudensaajiin, jotka ovat maksaneet Espanjan lainsäädännön mukaisia vakuutusmaksuja ennen 1 päivää tammikuuta 1967. Tämän asetuksen 5 artiklaa soveltaen ei ole mahdollista yksinomaan tässä yhteydessä rinnastaa toisessa jäsenvaltiossa ennen mainittua päivämäärää hyvitettyjä vakuutuskausia Espanjassa maksettuihin vakuutusmaksuihin. Päivä, joka vastaa 1 päivää tammikuuta 1967 on merimiesten erityisjärjestelmässä (Régimen Especial de Trabajadores del Mar) 1 päivä elokuuta 1970 ja hiilikaivosalan sosiaaliturvan erityisjärjestelmässä (Régimen Especial de la Seguridad Social para la Minería del Carbón) 1 päivä huhtikuuta 1969.

RANSKA

▼ M3

▼ M1

2. Henkilöille, jotka saavat Ranskassa luontoisetuksia asetuksen 17, 24 tai 26 artiklan perusteella ja jotka asuvat Ranskan Haut-Rhinin, Bas-Rhinin tai Mosellen departementteissa, toisen jäsenvaltion laitoksen puolesta myönnettyihin luontoisetuksiin, joiden kustannuksista tämä laitos vastaa, kuuluvat Alsace-Mosellen yleisestä sairausvakuutusjärjestelmästä ja pakollisesta täydentävästä paikallisesta sairausvakuutusjärjestelmästä myönnetyt etuudet.
3. Tämän asetuksen III osaston 5 lukua sovellettaessa nykyisiin tai entisiin palkattuihin työntekijöihin tai itsenäisiin ammatinharjoittajiin sovellettava Ranskan lainsäädäntö kattaa sekä vanhuuseläkevakuutuksen perusjärjestelmän tai -järjestelmät että lisäeläkejärjestelmän tai -järjestelmät, joihin asianomainen henkilö on kuulunut.

KYPROS

Sovellettaessa tämän asetuksen 6, 51 ja 61 artiklan säännöksiä 6 päivänä lokaakuuta 1980 voimassa olleen tai sen jälkeen jatkuvan kauden osalta vakuutusviikko määritellään Kyproksen lainsäädännössä jakamalla tietyn kauden vakuutusmaksuperustan muodostavat kokonaisansiot kyseisenä vakuutusmaksuvuotena sovellettavalla vakuutusmaksuperustan muodostavien perusansioiden viikoittaisella määrällä edellyttäen, että näin määrätty viikkojen lukumäärä ei ylitä kyseisen kauden kalenteriviikkojen lukumäärää.

MALTA

Erityissäännökset virkamiesten osalta

- a) Yksinomaan sovellettaessa tämän asetuksen 49 ja 60 artiklaa Maltan puolustusvoimista annetun lain (Malta lakien 220 luku), poliisilain (Malta lakien 164 luku) ja vankeinhoitolain (Malta lakien 260 luku) mukaisessa palveluksessa olevia henkilöitä pidetään virkamiehinä.
- b) Edellä mainittujen lakien ja eläkeasetuksen (Malta lakien 93 luku) nojalla maksettavia eläkkeitä pidetään yksinomaan asetuksen 1 artiklan e alakohtaa sovellettaessa ”virkamiesten erityisjärjestelminä”.

ALANKOMAAT

1. Hoitovakuutus

- a) Kun kyse on oikeudesta luontoisetuksiin Alankomaiden lainsäädännön mukaan, tämän asetuksen III osaston 1 ja 2 luvun säännöksiä täytäntöön pantaessa luontoisetuksiin oikeutetuilla henkilöillä tarkoitetaan:
- i) henkilöitä, joiden on hoitovakuutuslain (Zorgverzekeringswet) 2 pykälän mukaisesti otettava vakuutus hoitovakuutuslaitoksesta; ja
 - ii) sikäli kuin nämä eivät kuulu i alakohdan soveltamisalaan, palveluksessa olevan sotilashenkilöstön perheenjäseniä, jotka asuvat toisessa jäsenvaltiossa, ja henkilöitä, jotka asuvat toisessa jäsenvaltiossa ja joilla on asetuksen mukaisesti oikeus terveydenhoitoon asuinvaltiossaan Alankomaiden vastatessa kustannuksista.

▼ M1

- b) Edellä 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa tarkoitettujen henkilöiden on hoitovakuutuslain (Zorgverzekeringswet) säännösten mukaisesti otettava vakuutus hoitovakuutuslaitoksesta, ja 1 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettujen henkilöiden on rekisteröidyttävä hoitovakuutusvirastossa (College voor zorgverzekering).
- c) Edellä a alakohdassa tarkoitettuihin henkilöihin ja heidän perheenjäseniinsä sovelletaan hoitovakuutuslain (Zorgverzekeringswet) ja erityissairaanhoitokuluja koskevan yleisen lain (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten) säännöksiä, jotka koskevat velvollisuutta suorittaa maksuja. Perheenjäsenten kohdalla maksut peritään siltä henkilöltä, jonka oikeudesta oikeus terveydenhoitoon on johdettu, lukuun ottamatta sotilashenkilöstön perheenjäseniä, jotka asuvat toisessa jäsenvaltiossa ja joilta maksut peritään suoraan.
- d) Hoitovakuutuslain (Zorgverzekeringswet) säännöksiä, jotka koskevat viivästynyttä vakuutuksen ottamista, sovelletaan tarvittavin muutoksin, kun kyseessä on 1 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettujen henkilöiden viivästynyt rekisteröityminen hoitovakuutusvirastossa (College voor zorgverzekering).
- e) Alankomaissa asuvilla tai siellä tilapäisesti oleskelevilla henkilöillä, joilla on muun jäsenvaltion kuin Alankomaiden lainsäädäntöön perustuva oikeus luontoisetuksiin, on oikeus vastaaviin luontoisetuksiin kuin Alankomaissa vakuutetuilla on asuin- tai oleskelupaikan laitoksen tarjoaman turvan mukaisesti, ottaen huomioon hoitovakuutuslain (Zorgverzekeringswet) 11 pykälän 1, 2 ja 3 momentti ja 19 pykälän 1 momentti, samoin kuin oikeus erityissairaanhoitokuluja koskevan yleisen lain (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten) mukaisiin luontoisetuksiin.
- f) Sovellettaessa tämän asetuksen 23–30 artiklaa pidetään seuraavia etuuksia (tämän asetuksen III osaston 4 ja 5 luvun mukaisten eläkkeiden lisäksi) Alankomaiden lainsäädännön mukaan maksettavina eläkkeinä:
- eläkkeet, jotka on myönnetty virkamiesten ja heidän jälkeensä elävien eläkkeistä 6 päivänä tammikuuta 1966 annetun lain mukaisesti (Algemene burgerlijke pensioenwet) (Alankomaiden virkamieseläkelaki)
 - eläkkeet, jotka on myönnetty sotilashenkilöiden ja heidän jälkeensä elävien eläkkeistä 6 päivänä lokakuuta 1966 annetun lain mukaisesti (Algemene militaire pensioenwet) (sotilaseläkelaki)
 - työkyvyttömyysetuudet, jotka on myönnetty sotilaiden työkyvyttömyysetuuksista 7 päivänä kesäkuuta 1972 annetun lain mukaisesti (Wetarbeidsongeschiktheidsvoorziening militairen) (laki sotilaiden työkyvyttömyysetuuksista)
 - eläkkeet, jotka on myönnetty Alankomaiden rautatieyhtiön (NV Nederlandse spoorwegen) työntekijöiden ja heidän jälkeensä elävien eläkkeistä 15 päivänä helmikuuta 1967 annetun lain mukaisesti (Spoorwegpensioenwet) (rautatie-eläkelaki)
 - eläkkeet, jotka on myönnetty työskentelyedellytyksistä Alankomaiden rautatieyhtiössä annetun asetuksen mukaan (Reglement Dienstvoorwaarden Nederlandse Spoorwegen)
 - etuudet, jotka annetaan henkilöille, jotka ovat jääneet eläkkeelle ennen eläkkeellejääntiin oikeuttavaa 65 vuoden ikää sellaisen eläkkeen perusteella, jonka tarkoituksena on tarjota aiemmin työssä olleille henkilöille vanhuusiän tuloturva, tai etuudet, jotka annetaan poistuttaessa ennenaikaisesti työmarkkinoilta valtion perustaman tai työmarkkinasopimuksella perustetun vähintään 55-vuotiaille tarkoitettua järjestelmän mukaisesti
 - etuudet, jotka annetaan sotilashenkilöstöön kuuluville ja virkamiehille henkilöstön vähentämistä, työn luonteen vuoksi ikäsyistä tapahtuvaa irtisanomista ja varhaiseläkkeelle siirtymistä koskevan järjestelyn mukaisesti.

▼ **M6**▼ **M7**

▼ **M3**

- h) Sovelletaessa tämän asetuksen 18 artiklan 1 kohtaa on Alankomaissa tilapäisesti oleskelevilla tämän liitteen 1 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitetuilla henkilöillä oikeus luontoisuuksiin Alankomaissa asuinpaikan laitoksen vakuutetuille tarjoaman turvan mukaisesti ottaen huomioon hoitovakuutuslain (Zorgverzekeringswet) 11 §:n 1, 2 ja 3 momentti ja 19 §:n 1 momentti, samoin kuin oikeus erityissairaanhoitokuluja koskevan yleisen lain (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten) mukaisiin luontoisuuksiin.

▼ **M1**

2. ► **M3** Yleisen vanhuuseläkelain ◀ (Algemene Ouderdomswet – AOW) soveltaminen

- a) ► **M3** Yleisen vanhuuseläkelain ◀ (Algemene Ouderdomswet – AOW) 13 pykälän 1 momentissa tarkoitettua vähennystä ei sovelleta 1 päivää tammikuuta 1957 edeltäviin kalenterivuosiin, joiden aikana etuudensaaja, joka ei täytä edellytyksiä kyseisten vuosien käsittelemiseksi vakuutuskausina,

— asui Alankomaissa ikävuosina 15–65, tai

— asui toisessa jäsenvaltiossa mutta työskenteli Alankomaissa Alankomaihin sijoittautuneen työnantajan palveluksessa, tai

— työskenteli toisessa jäsenvaltiossa kausina, joita pidetään vakuutuskausina Alankomaiden sosiaaliturvajärjestelmässä.

Poiketen siitä, mitä AOW:n 7 pykälässä säädetään, henkilöillä, jotka asuivat tai työskentelivät Alankomaissa edellä mainittujen edellytysten mukaisesti vain ennen 1 päivää tammikuuta 1957, katsotaan myös olevan oikeus eläkkeeseen.

- b) AOW:n 13 pykälän 1 momentissa tarkoitettua vähennystä ei sovelleta 2 päivää elokuuta 1989 edeltäviin kalenterivuosiin, joiden aikana 15–65-vuotias henkilö, joka on tai oli naimisissa, ei ollut vakuutettuna edellä mainitun lainsäädännön mukaisesti ja asui muun jäsenvaltion kuin Alankomaiden alueella, jos nämä kalenterivuodet ovat päällekkäisiä vakuutuskausien kanssa, jotka ovat täytyneet ► **M3** edellä mainitun lainsäädännön ◀ mukaisesti henkilön puolison osalta, tai kalenterivuosien kanssa, jotka otetaan huomioon 2 kohdan a alakohdan mukaisesti, edellyttäen että avioliitto oli voimassa tuona aikana.

Poiketen siitä, mitä AOW:n 7 pykälässä säädetään, tällä henkilöllä katsotaan olevan oikeus eläkkeeseen.

- c) AOW:n 13 pykälän 2 momentissa tarkoitettua vähennystä ei sovelleta 1 päivää tammikuuta 1957 edeltäviin kalenterivuosiin, joiden aikana eläkkeensaajan puoliso, joka ei täytä edellytyksiä kyseisten vuosien käsittelemiseksi vakuutuskausina,

— asui Alankomaissa ikävuosina 15–65, tai

— asui toisessa jäsenvaltiossa mutta työskenteli Alankomaissa Alankomaihin sijoittautuneen työnantajan palveluksessa, tai

▼ M1

— työskenteli toisessa jäsenvaltiossa kausina, joita pidetään vakuutuskausina Alankomaiden sosiaaliturvajärjestelmässä.

d) AOW:n 13 pykälän 2 momentissa tarkoitettua vähennystä ei sovelleta 2 päivää elokuuta 1989 edeltäviin kalenterivuosin, joiden aikana 15–65-vuotias eläkkeensaajan puoliso asui muun jäsenvaltion kuin Alankomaiden alueella eikä ollut vakuutettuna edellä mainitun lainsäädännön mukaisesti, jos nämä kalenterivuodet ovat päällekkäisiä vakuutuskausien kanssa, jotka ovat täyttyneet kyseisen lainsäädännön mukaisesti eläkkeensaajan osalta, tai kalenterivuosien kanssa, jotka otetaan huomioon 2 kohdan a alakohdan mukaisesti, edellyttäen että avioliitto oli voimassa tuona aikana.

e) Edellä olevia 2 kohdan a, b, c ja d alakohtaa ei sovelleta kausiin, jotka ovat päällekkäisiä

— kausien kanssa, jotka voidaan ottaa huomioon laskettaessa eläkeoikeuksia muun jäsenvaltion kuin Alankomaiden vanhuusvakuutusta koskevan lainsäädännön mukaisesti, tai

— kausien kanssa, joiden osalta asianomainen henkilö on saanut vanhuuseläkettä kyseisen lainsäädännön mukaisesti.

Toisen jäsenvaltion järjestelmän mukaisia vapaaehtoisen vakuutuksen kausia ei oteta huomioon tätä säännöstä sovellettaessa.

f) Edellä olevia 2 kohdan a, b, c ja d alakohtaa sovelletaan vain, jos asianomainen henkilö on asunut yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa kuusi vuotta 59 ikävuoden jälkeen, ja vain sen ajan, jona hän asuu jossakin näistä jäsenvaltioista.

g) Poiketen siitä, mitä AOW:n IV luvussa säädetään, kaikille muussa jäsenvaltiossa kuin Alankomaissa asuville henkilöille, joiden puolisolalla on kyseisen lainsäädännön mukainen pakollinen vakuutus, annetaan lupa ottaa vapaaehtoinen vakuutus kyseisen lainsäädännön mukaisesti kausiksi, joiden aikana puolisolalla on pakollinen vakuutus.

Tämä luvan voimassaolo ei päätty, jos puolison pakollinen vakuutus päättyy hänen kuolemansa johdosta ja jos jälkeen elävä saa eläkettä vain yleisen perhe-eläkelain (Algemene nabestaandenwet) mukaisesti.

Kaikissa tapauksissa vapaaehtoista vakuutusta koskevan luvan voimassaolo päättyy päivänä, jona henkilö täyttää 65 vuotta.

Vapaaehtoisen vakuutukseen maksettava vakuutusmaksu vahvistetaan niiden AOW:n säännösten mukaisesti, jotka koskevat vapaaehtoisen vakuutukseen maksettavan vakuutusmaksun määrittämistä. Jos vapaaehtoinen vakuutus kuitenkin seuraa 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua vakuutuskautta, maksu vahvistetaan niiden AOW:n säännösten mukaisesti, jotka koskevat pakolliseen vakuutukseen maksettavan vakuutusmaksun määrittämistä, ja huomioon otettavat tulot katsotaan saaduiksi Alankomaissa.

h) Edellä olevassa 2 kohdan g alakohdassa tarkoitettua lupaa ei myönnetä kenellekään, joka on vakuutettuna toisen jäsenvaltion eläkkeitä tai perhetuoksia koskevan lainsäädännön mukaisesti.

i) Kaikkien, jotka haluavat ottaa 2 kohdan g alakohdassa tarkoitettua vapaaehtoisen vakuutuksen, on haettava sitä sosiaalivakuutuspankista (Sociale Verzekeringsbank) vuoden kuluessa siitä päivämäärästä, jona osallistumista koskevat edellytykset täyttyivät.

▼ **M1**3. ► **M3** Yleisen perhe-eläkelain ◀ (Algemene nabestaandenwet – ANW) soveltaminen

- a) Jos jälkeen elävä puoliso on oikeutettu yleisen perhe-eläkelain (Algemene nabestaandenwet – ANW) mukaiseen perhe-eläkkeeseen tämän asetuksen 51 artiklan 3 kohdan nojalla, eläke lasketaan asetuksen 52 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti.

Sovellettaessa näitä säännöksiä myös 1 päivää lokakuuta 1959 edeltäviä vakuutuskausia pidetään Alankomaiden lainsäädännön mukaisesti täyttyneinä vakuutuskausina, jos kyseisten kausien aikana yli 15-vuotias vakuutettu

— asui Alankomaissa tai

— asui toisessa jäsenvaltiossa mutta työskenteli Alankomaissa Alankomaihin sijoittautuneen työnantajan palveluksessa, tai

— työskenteli toisessa jäsenvaltiossa kausina, joita pidetään vakuutuskausina Alankomaiden sosiaaliturvajärjestelmässä.

- b) Edellä olevan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti huomioon otettavia kausia ei oteta huomioon, jos ne ovat päällekkäisiä sellaisten pakollisten vakuutuksen kausien kanssa, jotka ovat täyttyneet toisen jäsenvaltion perhe-eläkkeitä koskevan lainsäädännön mukaan.

- c) Sovellettaessa asetuksen 52 artiklan 1 kohdan b alakohtaa vain 15 ikävuo-
den jälkeen täyttyneet Alankomaiden lainsäädännön mukaiset vakuutus-
kaudet otetaan huomioon vakuutuskausina.

- d) Poiketen siitä, mitä ANW:n 63 a pykälän 1 momentissa säädetään, muussa jäsenvaltiossa kuin Alankomaissa asuvalle henkilölle, jonka puoliso on pakollisesti vakuutettuna ANW:n mukaisesti, annetaan lupa ottaa vapaaehtoinen vakuutus ► **M3** edellä mainitun lainsäädännön ◀ mukaisesti, edellyttäen että tällainen vakuutus on alkanut jo tämän asetuksen soveltamispäivänä, mutta vain niitä kausia varten, joiden aikana puoliso on pakollisesti vakuutettu.

Luvan voimassaolo päättyy päivänä, jona puolison ANW:n mukainen pakollinen vakuutus päättyy, ellei puolison pakollinen vakuutus pääty hänen kuolemansa johdosta ja jos jälkeen elävä saa eläkettä vain ANW:n mukaisesti.

Kaikissa tapauksissa lupa vapaaehtoisen vakuutuksen osalta päättyy päivänä, jona henkilö täyttää 65 vuotta.

Vapaaehtoiseen vakuutukseen maksettava vakuutusmaksu vahvistetaan niiden ANW:n säännösten mukaisesti, jotka koskevat vapaaehtoisen vakuutukseen maksettavan vakuutusmaksun määrittämistä. Jos vapaaehtoinen vakuutus kuitenkin seuraa 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua vakuutuskautta, maksu vahvistetaan niiden ANW:n säännösten mukaisesti, jotka koskevat pakolliseen vakuutukseen maksettavan vakuutusmaksun määrittämistä, ja huomioon otettavat tulot katsotaan saaduiksi Alankomaissa.

▼ **M1**

4. Työkyvyttömyyttä koskevan Alankomaiden lainsäädännön soveltaminen

a) Jos tämän asetuksen 51 artiklan 3 kohdan mukaisesti asianomaisella henkilöllä on oikeus Alankomaiden työkyvyttömyysetuuteen, tämän asetuksen 52 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu määrä etuuden laskemiseksi määritetään

i) jos henkilö ennen työhön kykenemättömyyden ilmenemistä oli viimeksi palkkatyössä tämän asetuksen 1 artiklan a alakohdan mukaisesti

— työkyvyttömyysvakuutuslain (Wet op arbeidsongeschiktheidsverzekering – WAO) säännösten mukaisesti, jos työhön kykenemättömyys ilmeni ennen 1 päivää tammikuuta 2004, tai

— työkyvyttömyysasteen mukaan määräytyvää työkyvyttömyyttä koskevan lain (Wet Werk en inkomen naar arbeidsvermogen – WIA) säännösten mukaisesti, jos työhön kykenemättömyys ilmeni 1 päivänä tammikuuta 2004 tai sen jälkeen;

ii) jos henkilö ennen työhön kykenemättömyyden ilmenemistä toimi viimeksi itsenäisenä ammatinharjoittajana tämän asetuksen 1 artiklan b alakohdan mukaisesti, ► **M3** itsenäisten ammatinharjoittajien työkyvyttömyysetuuslain ◀ (Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen – WAZ) säännösten mukaisesti, jos työhön kykenemättömyys ilmeni ennen 1 päivää elokuuta 2004.

b) Laskiessaan etuuksia WAO:n, WIA:n tai WAZ:n mukaisesti Alankomaiden laitokset ottavat huomioon:

— palkkatyön kaudet ja sellaisina käsiteltävät kaudet, jotka ovat täyttyneet Alankomaissa ennen 1 päivää heinäkuuta 1967,

— WAO:n mukaisesti täyttyneet vakuutuskaudet,

— henkilön vakuutuskaudet, jotka ovat täyttyneet 15 ikävuoden jälkeen yleisen työkyvyttömyyslain (Algemene Arbeidsongeschiktheidswet – AAW) mukaisesti, kunhan nämä eivät ole päällekkäisiä WAO:n mukaisesti täyttyneiden vakuutuskausien kanssa,

— WAZ:n mukaisesti täyttyneet vakuutuskaudet,

— WIA:n mukaisesti täyttyneet vakuutuskaudet.

ITÄVALTA

1. Hankittaessa eläkevakuutuskausia pidetään toisen jäsenvaltion koulussa tai vastaavassa oppilaitoksessa olemista vastaavana kuin koulussa tai oppilaitoksessa olemista yleisen sosiaalivakuutuslain (Allgemeines Sozialversicherungsgesetz – ASVG) 227 pykälän 1 momentin 1 kohdan ja 228 pykälän 1 momentin 3 kohdan, elinkeinonharjoittajien sosiaalivakuutuslain (Gewerbliches Sozialversicherungsgesetz – GSVG) 116 pykälän 7 momentin sekä maanviljelijöiden sosiaalivakuutuslain (Bauern-Sozialversicherungsgesetz – BSVG) 107 pykälän 7 momentin mukaisesti, jos henkilöön on sovellettu jossakin vaiheessa Itävallan lainsäädäntöä sillä perusteella, että hän on toiminut palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana, ja ASVG:n 227 pykälän 3 momentissa, GSVG:n 116 pykälän 9 momentissa ja BSVG:n 107 pykälän 9 momentissa säädetyt erityiset maksut tällaisten koulutuskausien hankkimiseksi on maksettu.

▼ M1

2. Laskettaessa tämän asetuksen 52 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua *pro rata* -etuutta Itävallan lainsäädännön mukaisia maksujen erityiskorotuksia lisävakuutusta ja kaivostyöntekijöiden lisäetuutta varten ei oteta huomioon. Näissä tapauksissa ilman kyseisiä maksuja laskettuun *pro rata* -etuuteen lisätään tarvittaessa vähentämättömät maksujen erityiskorotukset lisävakuutusta ja kaivostyöntekijöiden lisäetuutta varten.

3. Jos tämän asetuksen 6 artiklan nojalla Itävallan eläkevakuutusjärjestelmän mukaisia korvaavia jaksoja on täytynyt mutta niitä ei voida käyttää laskentaperusteena yleisen sosiaalivakuutuslain (Allgemeines Sozialversicherungsgesetz – ASVG) 238 ja 239 pykälän, elinkeinonharjoittajien sosiaalivakuutuslain (Gewerbliches Sozialversicherungsgesetz – GSVG) 122 ja 123 pykälän sekä maanviljelijöiden sosiaalivakuutuslain (Bauern-Sozialversicherungsgesetz – BSVG) 113 ja 114 pykälän mukaisesti, käytetään lastenhoitokausia koskevaa laskentaperustetta ASVG:n 239 pykälän, GSVG:n 123 pykälän ja BSVG:n 114 pykälän mukaisesti.

SUOMI

1. Suomen kansaneläkettä koskevan oikeuden määrittämiseksi ja määrän laske-
miseksi tämän asetuksen 52–54 artiklan mukaisesti toisen jäsenvaltion lain-
säädännön nojalla ansaittuja eläkkeitä käsitellään samalla tavalla kuin Suomen
lainsäädännön nojalla ansaittuja eläkkeitä.

2. Sovellettaessa tämän asetuksen 52 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohtaa
Suomen työeläkelainsäädännön mukaisen tulevan ajan ansioiden laskemiseksi
silloin, kun henkilö on työskennellyt palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinhar-
joittajana osan Suomen lainsäädännön mukaista tarkasteluaikaa toisessa jäsen-
valtiossa ja hänelle on täytynyt siihen perustuvia eläkevakuutuskausia, tule-
van ajan ansioiden on katsottava vastaavan summaa, jonka henkilö on ansain-
nut tarkasteluaikana Suomessa ja joka jaetaan Suomessa tarkasteluaikana täyt-
tyneiden vakuutuskuukausien lukumäärällä.

RUOTSI

1. Jos vanhempainlomaraha maksetaan tämän asetuksen 67 artiklan mukaisesti
perheenjäsenelle, joka ei ole työssä, maksetun vanhempainlomarahan määrä
vastaa perusmäärää tai alinta määrää.

2. Laskettaessa yleisen vakuutuslain (Lag (1962:381) om allmän försäkring) 4
luvun 6 pykälän mukaisesti vanhempainlomarahaa henkilöille, joilla on oikeus
työskentelyyn perustuvaan vanhempainlomarahaan, sovelletaan seuraavaa:

Sellaisen vanhemman kohdalla, jonka sairausetuuksia kerryttävät tulot laske-
taan Ruotsissa harjoitetusta ansiotyöstä saatujen tulojen perusteella, vaatimus
siitä, että henkilöllä on oltava vähimmäistason ylittävä sairausvakuutus vähin-
tään 240 peräkkäisen päivän ajan ennen lapsen syntymää, täyttyy, jos maini-
tun jakson aikana vanhemmalla oli jossakin toisessa jäsenvaltiossa ansiotyöstä
tuloja, jotka vastaavat vähimmäistason korkeampaa vakuutusta.

3. Tämän asetuksen säännöksiä vakuutus- ja asumiskausien yhteenlaskemisesta
ei sovelleta Ruotsin lainsäädännön siirtymäsäännöksiin, jotka koskevat sellais-
ten vuonna 1937 tai ennen sitä syntyneiden henkilöiden oikeutta takuueläk-
keeseen, jotka ovat asuneet Ruotsissa tietyn ajan ennen eläkkeen hakemista
(laki 2000:798).

▼ M1

4. Laskettaessa tuloja laskennallista ansiosidonnaista sairauskorvausta ja ansiosidonnaista aktivointikorvausta varten yleisen vakuutuslain (Lag (1962:381] om allmän försäkring) 8 luvun mukaisesti sovelletaan seuraavaa:
- a) jos vakuutettu on viitekaudella kuulunut palkattuna työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana myös yhden tai useamman muun jäsenvaltion lainsäädännön piiriin, kyseisistä jäsenvaltioista saatujen tulojen katsotaan vastaavan vakuutetun Ruotsissa viitekautena saamia keskimääräisiä bruttotuloja siten, että Ruotsissa saadut tulot jaetaan niiden ansaintavuosien lukumäärällä;
 - b) jos etuudet lasketaan tämän asetuksen 46 artiklan mukaisesti eivätkä henkilöt ole vakuutettuja Ruotsissa, viitekausi määritetään edellä mainitun lain 8 luvun 2 ja 8 pykälän mukaisesti ikään kuin asianomainen henkilö olisi vakuutettu Ruotsissa. Ellei asianomaisella henkilöllä ole kyseiseltä kaudelta ansiosidonnaisista vanhuuseläkkeistä annetun lain (1998:674) mukaisia eläkettä kerryttäviä tuloja, viitekauden voidaan katsoa alkavan aiemasta ajankohdasta, jolloin vakuutetulla oli Ruotsissa harjoitetusta ansiotoiminnasta saatuja tuloja.
5. a) Laskettaessa eläkkeen laskennallista tulopohjaa ansiosidonnaista perhe-eläkettä varten (laki 2000:461), jos Ruotsin lainsäädännön mukainen vaatimus siitä, että henkilöllä on ollut eläkeoikeus vähintään kolmena kalenterivuonna vakuutetun kuolemaa välittömästi edeltäneiden viiden kalenterivuoden aikana (viitekausi), ei täyty, huomioon otetaan myös muissa jäsenvaltioissa täyttyneet vakuutuskaudet ikään kuin ne olisivat täyttyneet Ruotsissa. Muissa jäsenvaltioissa täyttyneiden vakuutuskausien katsotaan perustuvan Ruotsin keskimääräiseen eläkekarttumaan. Jos asianomaiselle henkilölle on karttunut eläkettä Ruotsista vain yhden vuoden ajalta, kaikkien toisessa jäsenvaltiossa täyttyneiden vakuutuskausien katsotaan olevaan määrältään samoja.
- b) Laskettaessa laskennallisia eläkepisteitä 1 päivänä tammikuuta 2003 tai sen jälkeen sattuneeseen kuolemantapaukseen liittyvää leskeneläkettä varten, jos Ruotsin lainsäädännön mukainen vaatimus siitä, että eläkepisteitä on kertynyt vähintään kahtena vuonna vakuutetun kuolemaa välittömästi edeltäneiden neljän vuoden aikana (viitekausi), ei täyty, mutta viitekauden aikana vakuutuskausia on täyttynyt toisessa jäsenvaltiossa, kyseisten vuosien katsotaan perustuvan samaan eläkepistemäärään kuin Ruotsissa vietyyn vuoden.

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

1. Kun Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaan henkilöllä voi olla oikeus vanhuuseläkkeeseen, jos
- a) entisen puolison maksut otetaan huomioon ikään kuin ne olisivat tämän henkilön omia maksuja; tai
 - b) tämän henkilön puoliso tai entinen puoliso täyttää asianmukaiset maksu-edellytykset, jolloin kaikissa tapauksissa edellytetään, että puoliso tai entinen puoliso toimii tai oli toiminut palkkatyössä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana, johon oli sovellettu kahden tai useamman jäsenvaltion lainsäädäntöä, sovelletaan tämän asetuksen III osaston 5 luvun säännöksiä määritettäessä oikeutta etuuteen Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaan. Tässä tapauksessa kyseisessä 5 luvussa tehtyjä viittauksia ”vakuutuskausiin” pidetään viittauksina vakuutuskausiin, jotka ovat täyttyneet

▼ M1

i) puolison tai entisen puolison osalta, jos hakemuksen tekee:

— avioliitossa oleva nainen, tai

— henkilö, jonka avioliitto on päättynyt muutoin kuin puolison kuoleman vuoksi; tai

ii) entisen puolison osalta, jos hakemuksen tekee:

— leskeksi jäänyt mies, joka välittömästi ennen eläkeikää ei ole oikeutettu leskeksi jääneen vanhemman avustukseen, tai

— leskeksi jäänyt nainen, joka välittömästi ennen eläkeikää ei ole oikeutettu leskeksi jääneen äidin etuuteen, leskeksi jääneen vanhemman avustukseen tai leskeneläkkeeseen tai joka on oikeutettu vain ikään suhteutettuun leskeneläkkeeseen, joka on laskettu tämän asetuksen 52 artiklan 1 kohdan b alakohdan säännösten mukaisesti; tässä yhteydessä ”ikään suhteutetulla leskeneläkkeellä” tarkoitetaan leskeneläkettä, jota maksetaan alennettu määrä vuonna 1992 sosiaaliturvamaksuista ja -etuuksista annetun lain (Social Security Contributions and Benefits Act 1992) 39 pykälän 4 momentin mukaisesti.

2. Sovellettaessa tämän asetuksen 6 artiklaa säännöksiin, jotka koskevat oikeutta hoitoavustuksiin, hoitajan avustukseen ja työkyvyttömyysavustukseen, työs-kentelykaudet, itsenäisen ammatinharjoittamisen kaudet tai asumiskaudet, jotka ovat täyttyneet muun jäsenvaltion kuin Yhdistyneen kuningaskunnan alueella, otetaan huomioon siinä määrin kuin on tarpeellista, jotta vaadittavia Yhdistyneessä kuningaskunnassa oleskelun kausia koskevat edellytykset täyttyvät, ennen päivää, jolloin oikeus kyseessä olevaan etuuteen syntyi.

3. Sovellettaessa tämän asetuksen 7 artiklaa Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön nojalla etuutta saavan henkilön, joka oleskelee toisen jäsenvaltion alueella, katsotaan kyseisen oleskelun ajan asuvan tuon toisen jäsenvaltion alueella, jos kyseessä ovat työkyvyttömyyden tai vanhuuden perusteella taikka jälkeen eläville maksettavat rahaetuudet, työtaturmiin ja ammattitaitoihin liittyvät eläkkeet sekä kuolemantapauksen johdosta myönnettävät avustukset.

4. Jos asianomaiseen henkilöön sovelletaan toisen jäsenvaltion lainsäädäntöä silloin, kun hänestä tulee työhön kykenemättömyyden seurauksena työkyvyttö- myyden perusteella toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti ikään kuin ne olisivat lyhyitä työkyvyttömyyskausia, joilta on maksettu etuuksia vuonna 1992 sosiaaliturvamaksuista ja -etuuksista annetun lain (Social Security Contributions and Benefits Act 1992) 30A pykälän 5 momentissa tarkoitettulla tavalla kaikki ne kaudet, jolloin asianomainen henkilö on kyseisen työhön kykenemättömyyden perusteella saanut

i) sairausajalta maksettavia rahaetuuksia tai niiden sijasta palkkaa tai

ii) tämän asetuksen III osaston 4 ja 5 luvussa tarkoitettuja etuuksia, jotka on myönnetty kyseisestä työhön kykenemättömyydestä johtuneen työkyvyttö- myyden perusteella toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti ikään kuin ne olisivat lyhyitä työkyvyttömyyskausia, joilta on maksettu etuuksia vuonna 1992 sosiaaliturvamaksuista ja -etuuksista annetun lain (Social Security Contributions and Benefits Act 1992) 30A pykälän 1–4 momentin mukaisesti.

Sovellettaessa tätä säännöstä huomioon otetaan vain kaudet, joiden aikana henkilö olisi ollut kykenemätön työhön Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaan.

▼ M1

5. 1) Laskettaessa ansiotekijää, kun määritetään oikeutta etuuksiin Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaan, kunkin palkkatyössä toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan toimitun työviikon osalta, joka alkoi Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaisesti asianomaisen tuloverotusvuoden aikana, asianomaisen henkilön katsotaan maksaneen maksuja ansiotyöntekijänä ("employed earner") tai maksaneen vakuutusmaksuja sellaisten ansioiden perusteella, jotka vastaavat kahta kolmasosaa kyseisen vuoden ylemmästä ansiorajasta.
- 2) Sovelletaessa tämän asetuksen 52 artiklan 1 kohdan b alakohdan ii alakohtaa
 - a) jos jonakin 6 päivänä huhtikuuta 1975 tai sen jälkeen alkaneena tuloverotusvuonna palkkatyössä toimivalle henkilölle on kertynyt vakuutus-, työskentely- tai asumiskausia yksinomaan muussa jäsenvaltiossa kuin Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja 5 alakohdan 1 alakohdan soveltamisesta seuraa, että kyseinen vuosi lasketaan vaatimukset täyttäväksi vuodeksi Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaan sovellettaessa 52 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohtaa, hänen katsotaan olleen vakuutettuna 52 viikkoa kyseisenä vuonna kyseisessä toisessa jäsenvaltiossa;
 - b) jos mitään 6 päivänä huhtikuuta 1975 tai sen jälkeen alkanutta tuloverotusvuotta ei lasketa vaatimukset täyttäväksi vuodeksi Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaan sovellettaessa tämän asetuksen 52 artiklan 1 kohdan b alakohdan i alakohtaa, kaikki kyseisenä vuonna kertyneet vakuutus-, työskentely- tai asumiskaudet jätetään ottamatta huomioon.
- 3) Muutettaessa ansiotekijä vakuutuskausiksi jaetaan kyseisenä Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaisena tuloverotusvuonna saavutettu ansiotekijä tämän vuoden alemmalla ansiorajalla. Tulos ilmaistaan kokonaislukuina, eikä mitään jäljelle jääviä osia oteta huomioon. Näin lasketun luvun katsotaan osoittavan niiden vakuutusviikkojen määrän, jotka ovat täyttyneet Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaan kyseisen vuoden aikana edellyttäen, että tällainen luku ei ole suurempi kuin niiden viikkojen määrä, joiden aikana asianomainen henkilö kyseisenä vuonna kuului tämän lainsäädännön piiriin.